

ผลการใช้กิจกรรมฝึกเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อ
พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

กาญจนา หน้าจันทร์

ใช้เฉพาะในสำนักวิทยบริการเท่านั้น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ตุลาคม 2549

สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

**ผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อ
พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย**
**The Effect of Writing Workshop Activities on Preschool
Children's Writing Development**

กาญจนา หน้าจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ตุลาคม 2549
ISBN 974 - 7790 - 79-3
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อ

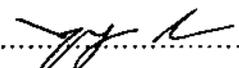
พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

ได้รับการอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

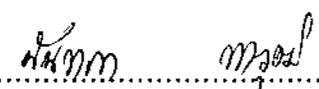
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

วันที่ 20 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2549

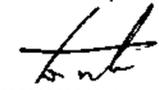
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลสุข กิจรัตน์ภร)

ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

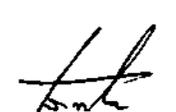
(รองศาสตราจารย์นันทกา ทาวุฒิ)

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไลสว พักขาว)

ประธานสอบ

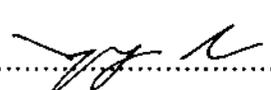
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไลสว พักขาว)

ประธานสาขา

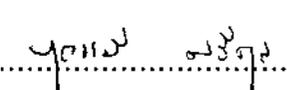
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประไพ เชิงฉลาด)

กรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลสุข กิจรัตน์ภร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์สุรณี ศรีคุณ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

กาญจนา น้ำจันทร์. (2549). ผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อการเขียนของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. คณะกรรมการควบคุม :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลสุข กิจรัตน์ภร รองศาสตราจารย์นันทกา ทาวุฒิ.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อการเขียนของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4 - 5 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลกิตติกร จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเขียน และแบบประเมินพัฒนาการเขียน ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา 90 และได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีพัฒนาการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Kanchana Namchan. (2006). The Effect of Writing Workshop Activities on-Preschool Children's Writing Development. Master Thesis. M.Ed. (Curriculum and Instruction). Bangkok : Graduate School, Chandrakasem Rajabhat University. Advisor Committee : Assist.Prof. Dr.Poonsook Kitratporn, Assoc.Prof.Nuntaka Thawut.

The purposes of this research were : 1) to investigate the effect of writing workshop activities on preschool children's writing development. 2) to compare the writing development of preschool children before and after using writing workshop activities.

The sample consisted of 15 children from Anuban Kittikorn School. The children were 4 - 5 years old and enrolled in the second semester of the second year kindergarten in the academic year of 2005.

The instruments used were lesson plans of writing workshop activities for writing development. The assessment had validity of 0.90 and the reliability of 0.85. The analysis was done by finding out means, percentage, standard deviation and t - test for dependent sample.

The result of this study was as follows :

The preschool children who did writing workshop activities had higher scores in their writing development than before using activities with statistically significant at 0.01 level.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลสุข กิจรัตน์ภร ที่ได้กรุณารับเป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ นันทกา ทาวุฒิ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไสว พักขาว ที่ได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ จนสามารถพัฒนาเป็นวิทยานิพนธ์ และที่ให้คำแนะนำการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประไพ เชิงฉลาด กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์สุรณี ศรีคุณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พรพิมล ชื่นประสิทธิ์ อาจารย์โชคอำนวย เอี่ยมงาม และอาจารย์อำนาจ ศรีอินทร์ ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์กัญญา กอบกาญจนสินธุ์ ที่ช่วยเหลือในเรื่องการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขอขอบพระคุณเพื่อนๆ ที่ช่วยเหลือทุกๆ อย่างทั้งให้กำลังใจผู้เขียนมาตลอดเวลาด้วยความหวังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี และที่สำคัญที่สุด คือ ความรักความหวังใจจากพี่ๆ ลูกทั้งสองอันเป็นที่รักยิ่งตลอดจนสามี

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณเป็นพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลกิตติกร อาจารย์กิตติยา กิตติรัตนสุนทร คณะครูและนักเรียน ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ด้านสถานที่ ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการวิจัยเป็นอย่างดี

คุณความดีของงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่ดวงวิญญาณของคุณพ่อ จุมพล คุณแม่บุญล้อม ธนะภูมิชัย ผู้ให้กำเนิด ครูคนแรก ผู้อบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่และเป็นผู้ให้กำลังใจ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์อันทรงคุณค่ายิ่ง

(กาญจนา น้าจันทร์)

20 ตุลาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายและความสำคัญของการเขียน	8
ทฤษฎีพัฒนาการเขียน	11
จุดมุ่งหมายของการเขียน	12
องค์ประกอบของการเขียน	13
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน	14
พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก	16
ลักษณะและพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย	18
การเตรียมความพร้อมในการเขียนของเด็กปฐมวัย	27
ความสัมพันธ์ของการวาดภาพและการเขียน	28
แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย	31
การฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
งานวิจัยในประเทศ	41
งานวิจัยต่างประเทศ	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการจัดทำวิทยานิพนธ์	87
หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญ	88
ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	91
ภาคผนวก ข คู่มือการสร้างกิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ	94
องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ	97
หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ	99
แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่ครูและเด็ก ร่วมกันทำ	100

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก (ต่อ)	
ภาคผนวก ค คู่มือการใช้แบบประเมินพัฒนาการเขียน แบบบันทึกการให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนของ เด็กปฐมวัย	150 154
แบบบันทึกการวางแผนงานเขียน	156
ภาคผนวก ง ตารางคะแนนพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยจำแนกเป็น รายบุคคลและเป็นภาพรวม	158 .
ตารางจำนวนเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการเขียนในแต่ละชั้นจำแนก เป็นรายบุคคลในแต่ละสัปดาห์	159
ภาคผนวก จ ภาพประกอบคำบรรยาย	161
ภาพแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย	166
ประวัติย่อผู้วิจัย	170

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แบบแผนการทดลอง	48
3.2 วันและกิจกรรมที่ทำการทดลอง	49
4.1 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการในแต่ละสัปดาห์	73
4.2 การเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย	73

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
3.1 แบบแผนการทดลอง	48
3.2 วันและกิจกรรมที่ทำการทดลอง	49
4.1 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการในแต่ละสัปดาห์	73
4.2 การเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย	73

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.15	กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 14	71
4.16	กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 15	72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นระบบที่ใช้สำหรับการสื่อสารและถ่ายทอดความคิด ข่าวสาร ความรู้สึกจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง ภาษาเป็นพื้นฐานพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ มนุษย์จะประสบความสำเร็จด้านต่างๆ ในชีวิตมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาและภาษายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ และทักษะใหม่ๆ ด้วย เพราะถ้าบุคคลไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาแล้วความรู้ด้านอื่นๆ ของบุคคลนั้นก็จะถูกปิดกั้นไปด้วย ดังนั้นถ้าสามารถส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่ดี ก็ย่อมทำให้การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ติดตามไปด้วย โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 0 - 6 ปี ยังเป็นช่วงวัยที่เริ่มต้นการเรียนรู้ และพัฒนาการที่จะรับสิ่งต่างๆ เข้ามาในชีวิตได้โดยง่าย จึงเป็นวัยที่สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมทักษะทางภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม เป็นการปูพื้นฐานทางการศึกษาให้กับเด็กเพื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ที่มีความรู้ความสามารถเพื่อรับใช้สังคม และชาติบ้านเมืองต่อไปในอนาคตได้เป็นอย่างดี

สังคมปัจจุบันเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้มนุษย์ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว ภาษาจึงเป็นช่องทางการสื่อสารที่สำคัญและมีบทบาทต่อมนุษย์มาก เพราะภาษาเป็นเครื่องมือและเป็นทักษะสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตประจำวัน (หรรษา นิลวิเชียร, 2535 : 7) การพัฒนาทักษะภาษาต้องอาศัยทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การพูด ฟัง อ่าน และเขียนที่พัฒนาไปพร้อมๆ กัน (เยาวพา เดชะคุปต์, 2528 : 50)

การเขียนจัดเป็นทักษะทางภาษาที่มีความจำเป็นมาก เพราะการเขียนเป็นการสื่อความหมายที่สำคัญที่เชื่อถือได้ และมีอิทธิพลมากที่สุดการเขียนเป็นเครื่องสื่อความหมายและถ่ายทอดความคิด และนอกจากนั้นการเขียนยังเข้าไปมีบทบาทสำคัญในวงการศึกษาทุกแขนง การเรียน การสอนทุกวิชาต้องอาศัยการเขียนเป็นสื่อในการแสวงหา และถ่ายทอดความรู้ แต่ถ้าเด็กคนใดไม่มี ความสามารถในการเขียนแล้ว เด็กคนนั้นก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนได้เลย ดังนั้น ในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะในระดับที่เริ่มต้นฝึกเขียนคือ ระดับเด็กปฐมวัยนี้ จึงสมควรที่จะได้รับความเอาใจใส่เป็นอย่างมาก และยังเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาในการฝึกค่อนข้างมาก (สุภาวดี ศรีวรรณะ, ม.ป.ป. : 107)

ความสามารถด้านการเขียนเป็นหนึ่งใน 4 ทักษะ ที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และ

ในระยะเริ่มต้นการเขียนเพื่อการสื่อสาร เด็กจะคิดแบบเขียนของตนขึ้น (Invented Spelling) และภาวิณี แสันทวีสุข (2538 : 91 - 93) ได้ศึกษาชุดการพัฒนาประสบการณ์เขียนร่วมกัน ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติกับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า เด็กมี ผลสัมฤทธิ์ในการเขียน ด้านการสร้างสัญลักษณ์ภาษาเขียน ด้านทิศทางการเขียน ด้านการถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน และด้านความซับซ้อนของความหมายสูงขึ้นจากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเขียนให้กับเด็กไปเพื่อพัฒนาภาษาเด็กได้เขียนอย่างมีความหมายตามที่ตนคิด มีความสุขในการเขียน ตอบสนองต่อการเรียน และความสนใจของเด็กโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการส่งเสริมทักษะการเขียนให้แก่เด็กปฐมวัย กิจกรรมหนึ่งที่ตอบสนอง ความต้องการของเด็ก และการเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ การจัดกิจกรรมการฝึกการเขียน แบบปฏิบัติการ (Writing Workshop) ซึ่งการจัดกิจกรรมรูปแบบนี้จะเปิดโอกาสให้เด็กได้มีเวลาพอเพียงในการวางแผนการเขียน สร้างสรรค์งานเขียนตามจินตนาการและเป็นไปตาม ความสมัครใจ หัวข้อที่ใช้ในการเขียนจะเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำลังเรียน เด็กสามารถที่จะแก้ไขงานเขียนของตนได้ สามารถปรึกษาเพื่อนและครูได้ เมื่อเด็กเขียนงานเสร็จแล้วจะเปิดโอกาสให้เด็กออกมาเล่าขั้นตอน วิธีการเขียนให้เพื่อนซักถามข้อสงสัย คอมส์ (Combs. 1996 : 175) กล่าวว่า ครูประเมินพัฒนาการเขียนจากงาน (task) ที่ได้รับการออกแบบ ไว้อย่างเหมาะสมครอบคลุม และสอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอน เป็นไปตามหลักการประเมินตามสภาพที่แท้จริง (Authentic Assessment) ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพที่แท้จริงของเด็ก

จากสภาพปัญหา และความสำคัญของการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเขียนแบบปฏิบัติการต่อเด็ก ที่เปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้คิดเอง ลงมือปฏิบัติการด้วยตัวเอง และได้มีการประเมินตนเอง ถือเป็นกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก การจัดกิจกรรมแบบนี้จะส่งเสริมให้เด็กรักการเขียน และเขียนสื่อสะท้อนความคิด ซึ่งจะเป็นผลให้เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในชีวิตจริงของเด็ก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อพัฒนาการเขียน ของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัย ไว้ดังนี้
การใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการทำให้พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ตัวแปรต้น คือ วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ซึ่งในแต่ละแผนประกอบด้วย 4 ชั้น ดังนี้
 - 1.1 ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน
 - 1.2 ชั้นวางแผน
 - 1.3 ชั้นฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ
 - 1.4 ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน
2. ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลกิตติกร อำเภอกันตัง จังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียน ทั้งหมด 93 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลกิตติกร

อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากห้องเรียนอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องจาก ทั้งหมด 3 ห้องเรียน ได้นักเรียนห้อง 2/2 จำนวน 33 คน จากนั้นจึงทำการทดสอบนักเรียนทั้งห้อง เพื่อเลือกนักเรียนที่มีพัฒนาการเขียนในชั้นที่ 1 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

2. ขอบเขตของตัวแปร

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ไว้ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ซึ่งในแต่ละแผนประกอบด้วย 4 ชั้น ดังนี้

2.1.1 ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน

2.1.2 ชั้นวางแผน

2.1.3 ชั้นฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ

2.1.4 ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน

2.2 ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

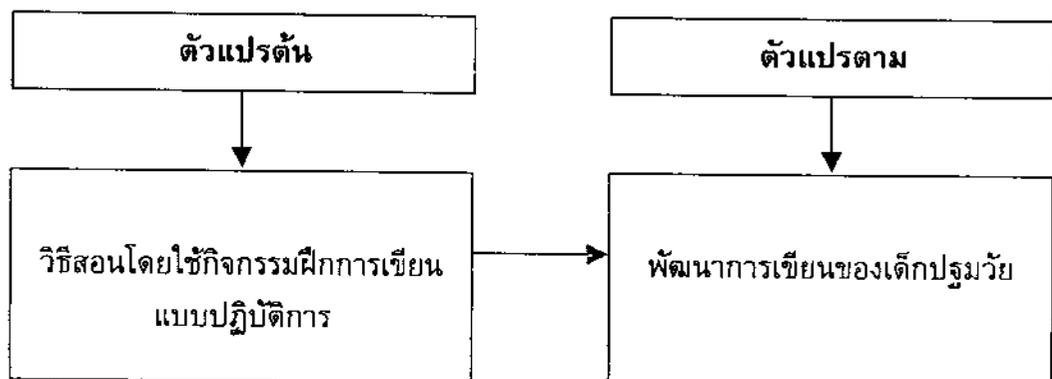
3. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีขอบเขตของเนื้อหา ที่ใช้สอนในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ที่เด็กกำลังเรียนในสัปดาห์นั้นๆ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

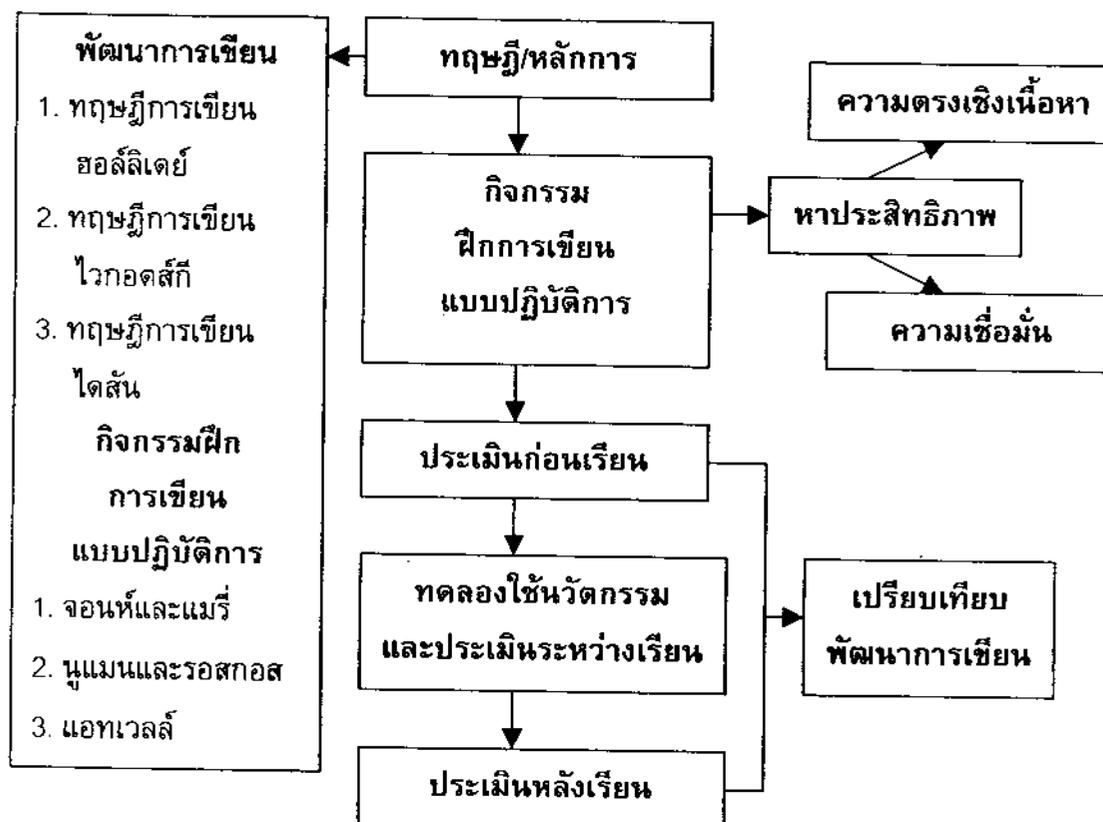
การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โดยทำการวิจัย เป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 4 วัน วันละ 50 นาที ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 09.30 - 10.20 นาฬิกา ระหว่างเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม รวม 32 ครั้ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กระบวนการในการวิจัย

ภาพที่ 1.2 กระบวนการในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ให้เวลาเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมในการฝึกการเขียน โดยมีขั้นตอน 4 ขั้น ดังนี้

1.1 ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน คือ เด็กและครูร่วมกันคิดหัวข้อการเขียนที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำลังเรียน เพื่อใช้เป็นหัวข้อฝึกการเขียน

1.2 ขั้นวางแผน คือ เด็กจะวางแผนการเขียนของตน โดยอาจร่วมวางแผนกับเพื่อนหรือครู ครูจัดบันทึกการวางแผนการเขียนของเด็กไว้ทุกคน

1.3 ขั้นฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ คือ เด็กลงมือเขียนงานของตนตามที่ได้วางแผนไว้ หรืออาจจะเขียนคลาดเคลื่อนจากที่วางแผนไว้ได้ สามารถปรึกษาเพื่อนและครูได้ แก้ไขปรับปรุงงานเขียนได้ตามเวลาที่กำหนด

1.4 ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน คือ เด็กออกมาเล่าถึงผลงานเขียนของตนให้เพื่อนและครูฟัง จากนั้นเปิดโอกาสให้เพื่อน และครูซักถามข้อสงสัย

ในการจัดกิจกรรมทั้ง 4 ชั้นนี้ครูควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้เด็กวางแผน ชี้แนะให้คำปรึกษา ให้แรงเสริมทางบวก เพื่อให้เด็กกล้าที่จะเขียนตอบคำถาม สอบถามความต้องการของเด็ก กระตุ้นให้เด็กอธิบายงานเขียนของตน เขียนชื่อเด็ก และคำอธิบายงานเขียนของเด็กลงในผลงาน และอำนวยความสะดวกต่างๆ

2. พัฒนาการเขียน หมายถึง ความสามารถทางการแสดงออกในการเขียน ที่ประเมินเป็น 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นขีดเขียนแทนเขียน หมายถึง การขีดเขียนเป็นเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมาย ของสิ่งที่ขีดเขียน และเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

ชั้นที่ 2 ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ หมายถึง การขีดเขียนออกมาเป็นรูปสัญลักษณ์ต่างๆ บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนและเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

ชั้นที่ 3 ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก หมายถึง การขีดเขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก บอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนและเล่าเรื่องได้สัมพันธ์กัน

ชั้นที่ 4 ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ หมายถึง การขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ บอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกและเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน

ชั้นที่ 5 ชั้นเขียนโดยสะกดขึ้นเอง หมายถึง การเขียนที่ไม่เป็นคำหรือวลี แต่เป็นเพียงสัญลักษณ์

3. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กปฐมวัยที่เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 4 - 5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลกิตติกร อำเภอกันตัง จังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ได้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีคุณภาพซึ่งสามารถนำไปใช้กับการเขียนของเด็กปฐมวัย
2. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการเขียน
2. ทฤษฎีพัฒนาการเขียน
3. จุดมุ่งหมายของการเขียน
4. องค์ประกอบของการเขียน
5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
6. พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก
7. ลักษณะและพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย
8. การเตรียมความพร้อมในการเขียนของเด็กปฐมวัย
9. ความสัมพันธ์ของการวาดภาพและการเขียน
10. แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย
11. การฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ
 - 11.1 ความหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ
 - 11.2 จุดมุ่งหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ
 - 11.3 แนวการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ
 - 11.4 ข้อควรคำนึงในการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 12.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 12.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความหมายและความสำคัญของการเขียน

1. ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งของการใช้ภาษา ที่ต้องได้รับการฝึกฝนจนชำนาญเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดของคนให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้มีผู้ให้ความหมายของการเขียนไว้มากมาย ดังนี้

เพ็ตตี (Petty. 1985 : 182) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่มีความยุ่งยาก เพราะต้องใช้ความคิด ความรู้สึกประสบการณ์และความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคน

อราพอฟ (Arapoff. 1967 : 119 - 120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิด และได้ย้ำว่า ในขณะที่เขียนหนังสือจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้ และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

แมคคริมอน และเจมส์ (McCrimon and James. 1978 : 3) กล่าวว่า การเขียนที่ดีจะต้องเป็นสื่อความคิดความรู้สึกตลอดจนเรื่องราวต่างๆ ได้และทำให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับเจตนารมณ์ของผู้เขียน

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 156) ได้ให้ความหมายของคำว่า "เขียน" หมายถึง ชีดให้เป็นตัวหนังสือหรือเลขขีดให้เป็นเส้นหรือรูปร่างต่างๆ วาด แต่งหนังสือ

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต (2534 : 7) กล่าวว่า การเขียนเป็นการสื่อสารความรู้ ข้อเท็จจริง ความเข้าใจ จิตนาการ อารมณ์ และความคิดเห็นระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

จอห์น และแมรี่ (John and Mary. 1995 : 232) ได้ให้ความหมายของการเขียนในเด็กปฐมวัยว่า หมายถึง รอยขีดๆ เขียนๆ ซึ่งมีความหมายอาจจะเขียนเหมือนตัวอักษรจริงหรือไม่ก็ได้ การเขียนจะมีความก้าวหน้าเป็นขั้นๆ กระบวนการที่ใช้ในการเขียนมีความหมาย ผู้เขียนใช้การเขียนเป็นสื่อในการเสนอความคิด

ราตี ทองสวัสดิ์ (2527 : 182) กล่าวว่า การเขียนของเด็กปฐมวัยหมายถึงความถึงการเขียนเส้นยุ่งๆ หรือวาดภาพต่างๆ ตามวัย หากเด็กสามารถพัฒนาการเขียนเหล่านี้ได้ก็จะช่วยให้เด็กสามารถเขียนภาพที่มีความหมายได้

นิตยา ประพฤติกิจ (2539 : 172) กล่าวว่า การเขียนของเด็กปฐมวัย คือ การจับปากกาหรือดินสอลากไปมาบนกระดาษ แล้วสามารถบอกได้ว่ารอยขีดเขียนนั้นคืออะไร และเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้

หรรษา นิลวิเชียร (2535 : 8) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการแสดงออกถึงความรู้สึก ความต้องการ และความคิดโดยผ่านการสื่อสารด้วยระบบเครื่องหมายอันได้แก่ตัวอักษรสาระสำคัญของการสื่อสาร คือ การสื่อความหมายที่เด็กตั้งใจจะส่งมายังผู้รับ

สนิทา ฉิมเล็ก (2540 : 180) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การที่มนุษย์ประสงค์ที่จะถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิดและความในใจของตนออกมาให้ผู้อื่นได้ทราบ โดยขีดเขียนเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้สึกนึกคิดและความในใจเหล่านั้น

สรุปได้ว่า การเขียนในเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่เด็กขีดเขียนถ่ายทอดความคิดออกมาอย่างมีความหมายเด็กสามารถบอกได้ว่าเขาเขียนอะไร การเขียนอาจจะไม่สวยงาม หรือถูกต้องตามหลักการเขียนจริง แต่การเขียนของเด็กจะเป็นไปตามพัฒนาการ และความสามารถเฉพาะของแต่ละคน

2. ความสำคัญของการเขียน

นภดล จันทรทิพย์ (2531 : 9) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

- (1) การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
- (2) การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้
- (3) การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ
- (4) การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์

สนิท ตั้งทวี (2529 : 118) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้สอดคล้องกันว่า

- (1) เป็นเครื่องแสดงออกทางความรู้ ความคิด และความรู้สึกของมนุษย์
- (2) เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญของมนุษย์
- (3) เป็นเครื่องมือสื่อสารในอดีต ปัจจุบัน อนาคต
- (4) เป็นเครื่องมือใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่น ความรัก ความเข้าใจ

เป็นต้น

ของมนุษย์

- (5) เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางด้านสติปัญญา
- (6) เป็นสื่อที่ช่วยแพร่กระจายความรู้ ความคิดให้กว้างไกล
- (7) เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ ความคิดและความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศทุกวัย
- (8) เป็นบันทึกทางสังคมที่ให้ประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบัน และอนาคต
- (9) เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

กรรณิการ์ พวงเกษม (2532 : 31) กล่าวว่า การเขียนเป็นวิธีการหนึ่งที่ได้เกิดได้ แสดงออกเป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่ง ที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นการแสดงออกซึ่งสุนทรีย์ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นทางที่จะระบายอารมณ์ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้มีขึ้นในตนเอง ครูควรต้องแนะนำให้เด็กต้องรู้จักการเขียนโดยใช้ความคิด ใช้ประสบการณ์ ความพอใจ ตลอดจนทักษะทางภาษาในระดับของเด็กเอง

วรรณี โสมประยูร (2537 : 139) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน ช่วยให้การระบายอารมณ์ พัฒนาทางสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ เช่น ใช้บันทึกสิ่งที่ได้จากการฟังและการอ่าน นอกจากนี้ ยังช่วยในการเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี เช่น รู้จักสังเกต พิจารณามีความตั้งใจ มีความแม่นยำ ความเป็นระเบียบ ความรอบคอบ และทำให้เกิดนิสัยรักสวยรักงาม

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารที่จำเป็น เพราะทำให้ทุกคนสามารถถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและประสบการณ์ของคนต่อผู้อื่นอีกทั้งยังเป็นการพัฒนาสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและถือเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง

ทฤษฎีพัฒนาการเขียน

ฮอลล์เดย์ (Halliday. 1975 cited in Morrow. 1993 : 237 - 239) กล่าวว่า การพัฒนาภาษาของเด็ก สามารถพัฒนาได้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อที่จะแสดงความรู้สึก แลกเปลี่ยนความคิดและเข้าใจความหมายของคนในสังคม

ไวโกตสกี (Vygotsky. 1978 cited in Morrow. 1993 : 239) กล่าวว่า เด็กพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ในสังคม ฉะนั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจ ใช้ และสร้างสัญลักษณ์ขึ้น นั่นคือ การสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ในกระบวนการพัฒนาสัญลักษณ์เด็กต้องเรียนรู้ ที่จะฟัง พูด เขียน และอ่าน ซึ่งคือการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาตั้งแต่ทารก เรียนรู้ที่จะฟังเพื่อที่จะพูดหรือใช้กิริยาท่าทาง หรือการใช้สัญลักษณ์ หรือการวาดรูป จนกระทั่งพัฒนามาเป็นการเขียนและการอ่าน

ไดสัน (Dyson. 1985 cited in Morrow. 1993 : 293) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ภาษาเพื่อที่จะเรียนรู้การรู้หนังสือ นั่นคือ เด็กต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับสัญลักษณ์ และติดต่อในสังคมโดยใช้สัญลักษณ์แยกเป็นระยะได้ดังนี้

- (1) พัฒนาการเรียนรู้หนังสือโดยผ่านพัฒนาการทางภาษา
- (2) พัฒนาการทางภาษาโดยผ่านพัฒนาการทางสัญลักษณ์
- (3) พัฒนาการทางสัญลักษณ์โดยผ่านพัฒนาการทางสังคม และการเข้าใจ

วัฒนธรรม

เด็กส่วนใหญ่จะมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีช่องว่างระหว่างระยะใดระยะหนึ่ง และมีทิศทางของแต่ละคน การพัฒนาการเรียนรู้หนังสือของเด็กเริ่มจากการเรียนรู้ที่จะติดต่อกับคนอื่น ชั้นแรก คือ การพูดที่ไม่มี ความหมาย พัฒนามาสู่การพูดที่มีความหมาย พัฒนามาสู่การเล่นกับสัญลักษณ์ และในที่สุดคือการเขียน ระยะใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจะมีพื้นฐานมาจากระยะก่อนๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะหารูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสาร

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางด้านการเขียนของเด็กมาจากการสร้างสัญลักษณ์ต่างๆ ในการถ่ายทอดความคิด โดยเด็กจะค้นพบรูปแบบของการเขียนสื่อสาร เด็กจะเข้าใจความหมายของคำจากการเขียนภายหลังจากนั้นในเวลาไม่นาน เด็กจะสามารถรู้เกี่ยวกับคำที่เป็นสัญลักษณ์ที่แท้จริงและสามารถพัฒนาการสะกดคำด้วยตนเองได้ในที่สุด

จุดมุ่งหมายของการเขียน

การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนนั้น ผู้เขียนย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายไว้ในใจก่อนว่าจะเขียนเพื่อใคร เขียนทำไม และเขียนอย่างไร จึงจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งบุญยงค์ เกศเทศ (2524 : 6 - 7) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้

- (1) เพื่อเล่าเรื่อง เช่น เล่าเหตุการณ์ เล่าประสบการณ์
- (2) เพื่ออธิบายคำหรือความหมาย เช่น อธิบายคำที่มักเขียนผิด
- (3) เพื่อโฆษณาจูงใจ เช่น โฆษณาสินค้าต่างๆ
- (4) เพื่อปลุกใจ เช่น เพลง บทความปลุกใจ
- (5) เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำ
- (6) เพื่อสร้างจินตนาการ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย
- (7) เพื่อล้อเลียนเสียดสี เช่น เรื่องทำนองตลกแฝงแง่คิด
- (8) เพื่อประกาศ แจ้งความ เชิญชวน เช่น ประกาศของทางราชการ
- (9) เพื่อวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์วรรณกรรม
- (10) เพื่อวิจารณ์ เช่น การวิจารณ์หนังสือ
- (11) เพื่อเป็นข่าว เช่น การเสนอข่าว

ผกาศรี เย็นบุตร (2526 : 95) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนแต่ละครั้งไว้ ดังนี้

- (1) เพื่ออธิบาย เป็นการบอกเล่าให้ทราบ ต้องการให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ประสบการณ์ เช่น บทความ สารคดี ตำราวิชาการ ฯลฯ
- (2) เพื่อพรรณนา เป็นการบอกความรู้สึกให้ทราบ ต้องการให้ผู้อ่านทราบความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น รู้สึกรัก โกรธ ฯลฯ เช่น เรียงความ นวนิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ
- (3) เพื่อเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนใจ เปลี่ยนความรู้สึกของผู้อ่านตามที่ผู้เขียนต้องการ เช่น ชักชวนให้เห็นจริงหรือปฏิบัติตาม

หรรษา นิลวิเชียร (2535 : 232 - 234) กล่าวถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายการเขียนในเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กจะพัฒนาความสามารถในการเขียนจากขั้นง่าย ๆ ไปสู่ขั้นที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อแสดงความต้องการ หรือเพื่อเสนอสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์การทำเครื่องหมาย และการทดลองเขียนคำเขียนประโยค เพื่อที่จะได้เกิดการค้น พบว่า เครื่องหมายเหล่านั้นมีความหมาย

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการเขียนผู้เขียนกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจในงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารได้ ดีขึ้นสำหรับเด็กปฐมวัย สิ่งที่เกิดเขียนเป็นภาพ ซึ่งเป็นการสะท้อนความคิดที่มีจุดมุ่งหมายและจุดมุ่งหมายการเขียนของเด็กปฐมวัยสามารถจำแนกได้ ดังนี้

- (1) เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจ
- (2) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิด
- (3) เพื่อเสนอสิ่งบันเทิง
- (4) เพื่อแสดงความต้องการ

องค์ประกอบของการเขียน

สนิท ฉิมเล็ก (2540 : 181 - 182) และวรรณีย์ โสมประยูร (2537 : 142) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การเขียนมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

(1) ผู้เขียนหรือผู้ส่งข่าว ผู้เขียนเป็นจุดกำเนิดที่ทำให้เกิดงานเขียนขึ้นลักษณะต่างๆ ของผู้เขียน ที่ช่วยให้เกิดงานเขียน ได้แก่ ความรู้ การแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการใช้ภาษาลำดับความ ลักษณะท่าทางการเขียนที่ส่งผลไปถึงลายมือของผู้เขียน และความสามารถในการเขียน

(2) ภาษา ภาษาที่ใช้ในการเขียนมี 3 ระดับ คือ ภาษาพูด ภาษากึ่งแบบแผน และภาษามีแบบแผน สามารถสอนผู้เรียนเขียนภาษาได้ทั้ง 3 ระดับ แต่ความสำคัญอยู่ที่การเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล จุดมุ่งหมาย สถานที่ เวลาและสถานการณ์สิ่งแวดล้อม

(3) เครื่องมือ เครื่องมือที่ทำให้เกิดการสื่อสารคือ เครื่องเขียน เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษ หรืออื่นๆ ที่ใช้แทนกันได้และตัวอักษรที่อาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ลายมือ ถ้าลายมือสะอาดเรียบร้อยถูกต้องและชัดเจน ถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ

(4) ผู้อ่าน ผู้อ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึง เพราะเป้าหมายสำคัญของการเขียน คือ มุ่งให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่สื่อสารออกไป ดังนั้น ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเลือกเนื้อหา ภาษา วิธีเขียน รูปแบบการเขียน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้อ่าน จึงจะทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อผู้อ่านเข้าใจความหมายจากเนื้อความในงานเขียนได้ตรงกันกับที่ผู้เขียนต้องการ ดังนั้น ครู ผู้ปกครอง ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กได้สื่อสาร โดยการถ่ายทอดความคิดสู่งานเขียนเป็นภาพ ตามความคิดและจินตนาการ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

เนื่องจากการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจของตนเอง ออกมา เพื่อสื่อความหมายของตนให้ผู้อื่นเข้าใจ และเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิด สติปัญญา ตลอดจนเจตคติด้วยการเขียน จึงเป็นทักษะการแสดงออกที่สำคัญ และสลัษับซ้อน วรรณิ โสมประยูร (2537 : 146 - 148) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนมีหลายประการ ดังนี้

1. อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้อวัยวะของร่างกายหลายอย่างประกอบกัน ดังนี้

1.1 มือ การพัฒนากล้ามเนื้อมือมีส่วนสำคัญในการเขียน เด็กบางคนไม่สามารถบังคับกล้ามเนื้อให้เขียนตัวอักษรได้ บางคนมือพิการก็ทำให้เขียนไม่ถนัด หรือไม่สามารรถเขียนได้เลย การเขียนต้องใช่มือเป็นประการสำคัญ ดังนั้น จึงต้องมีการฝึกกล้ามเนื้อด้วย

1.2 ตา การเขียนจำเป็นต้องใช้สายตาดูขณะเขียน สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการทางอวัยวะตาไม่เจริญไปตามปกติ จะมองภาพกลับกันกับภาพจริง คือมองตัวอักษรกลับหัว

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตากับกล้ามเนื้อ การเขียนต้องอาศัยตามองเพื่อรับเข้าและใช่มือเขียนสิ่งที่มองเห็น นอกจากนี้ ตายังมองสิ่งที่เขียนว่าเหมือนที่คิดไว้หรือไม่

2. สมอหรือสติปัญญา

เมื่อการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิดและสติปัญญาดังกล่าวข้างต้นแล้ว สมอก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการเขียนอย่างยิ่ง เพราะถ้าสมอไม่คิดสิ่งใดแล้วก็ไม่มีความต้องการที่จะเขียนแสดงสิ่งนั้นออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจ นอกจากนี้สมอยังเกี่ยวข้องกับการเขียนในเรื่องต่างๆ อีก เช่น

2.1 ความสามารถในการรับรู้และจำสิ่งต่อไปนี้

- (1) การสังเกตสิ่งที่เขียนว่ามีลักษณะอย่างไร
- (2) การเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เขียน
- (3) การลำดับความคิดเพื่อบรรยายเรื่อง
- (4) การจำลักษณะตัวอักษร คำ ประโยค และข้อความ

2.2 ความสามารถในการแสดงออกที่ต่างกัน เนื่องจากความสามารถในการรับ และการถ่ายทอดของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน กล่าวคือ บางคนเขียนได้เร็ว แต่บางคนบังคับกล้ามเนื้อให้เขียนได้ไม่ดี

2.3 ช่วงความสนใจและความตั้งใจต่างกัน เด็กที่มีช่วงความสนใจสั้นมักเขียนได้น้อย ทำให้ทักษะการเขียนไม่ดีเท่าที่ควร และมีความตั้งใจเรียนน้อยลง

2.4 การเขียนมีความจำเป็นต้องโยงความคิดให้สัมพันธ์และต่อเนื่องกัน เพราะความคิดที่สัมพันธ์และต่อเนื่องกันนั้น จะเป็นสื่อให้เด็กสามารถเขียนเรื่องราวต่างๆ ให้ติดต่อกันสัมพันธ์กันได้มากขึ้น

3. สิ่งแวดล้อม

การเขียนเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการพูด ฟัง อ่านมาก่อน ดังนั้นการเขียนจึงต้องอาศัยประสบการณ์พื้นฐานอื่นๆ ทั้งจากบ้าน โรงเรียนและสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกัน และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนของเด็ก ดังนี้

3.1 สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ ฐานะเศรษฐกิจและสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ภาษาพูดที่บ้าน เชื้อชาติ จำนวนพี่น้องในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมที่กล่าวมานี้นับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางภาษาของเด็กมาก ทั้งนี้เพราะบ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่เด็กประสบก่อน และอยู่ใกล้ตัวมากที่สุด นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้ภาษาอย่างหนึ่งที่เด็กใช้เป็นอันดับแรก คือ การเอาอย่างและเลียนแบบ เมื่อบ้านมีอิทธิพลต่อการฟัง การพูด และการอ่าน ดังนั้น บ้านจึงเป็นอันดับแรกที่มีอิทธิพลต่อการเขียน เพราะเด็กย่อมเขียนตามที่ตนพูด หรือเขียนตามที่ได้ฟังหรืออ่านมา

3.2 สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน โรงเรียนทำหน้าที่สร้างเสริม ปรับปรุง และ แก้ไขพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้น ทักษะทางภาษาของเด็กซึ่งรวมทักษะการเขียนด้วยย่อมพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ตัวครูและเพื่อนๆ ในด้านตัวครูเป็นสิ่งที่มามีอิทธิพลต่อภาษาของเด็กมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนของเด็กมักเริ่มต้นจากครู เช่น วิธีเขียนของครูที่เป็นต้นแบบในการเขียนของเด็ก วิธีสอนเขียนของครู เจตคติของครู และบรรยากาศการเรียนเขียน ครูได้จัดบรรยากาศให้เด็กมีอิสระในการคิดยอมช่วยให้เด็กสามารถเขียนอย่างสร้างสรรค์ ได้สมบูรณ์เต็มที่ ส่วนเพื่อนนั้นถือเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมาก เพราะในการเขียนเด็กจะซักถามเพื่อน หรือลอกการเขียนจากเพื่อน เป็นต้น

3.3 สิ่งแวดล้อมทางสังคมและชุมชน เด็กๆ ต้องเกี่ยวข้องกับสังคมและชุมชนตลอดเวลา ดังนั้น สภาพแวดล้อมทางสังคมและชุมชนย่อมมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาเด็กในด้านพฤติกรรม บุคลิกภาพ เจตคติ ทักษะทางภาษา และอื่นๆ สำหรับทางด้านภาษาโดยเฉพาะการเขียนเด็กมักฟังและอ่านจากสื่อมวลชนด้วย เด็กจึงเขียนตามประสบการณ์ที่พบจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเอกสารต่างๆ

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน ประกอบด้วย

1. อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเขียน คือ ตา และกล้ามเนื้อมือที่ต้องมีความสัมพันธ์กัน
2. สมอหรือสติปัญญา ใช้คิด ลำดับความคิด สังเกต หาความสัมพันธ์ และจดจำในเรื่องที่จะเขียน เป็นต้น
3. สิ่งแวดล้อม ได้แก่ บ้าน โรงเรียน สังคมและชุมชนที่เด็กเกี่ยวข้อง

พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก

ประเทิน มหาพันธ์ (2519 : 113) และทัศนีย์ สุขเมธี (2534 : 71) กล่าวสอดคล้องกันว่าการเขียนเป็นงานที่ยาก และสลับซับซ้อนยิ่งกว่าการอ่าน เพราะในการอ่านนั้นเด็กเพียงสังเกต ความแตกต่างของตัวอักษร แล้วแปลความหมายของ ตัวอักษรนั้นๆ ออกมาสายตาและสมองจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างดี เด็กจึงอ่านหนังสือออก ส่วนการเขียนนั้นมีความสลับซับซ้อน ยิ่งกว่าการอ่านหลายเท่า นั่นคือ ผู้เขียนต้องมีการประสานกันระหว่าง สมอง สายตา และมือเป็นอย่างดีจึงจะเขียนได้ ในการเขียนที่ไม่ใช่การคัดลอก เด็กต้องใช้สมอง เรียบเรียงความคิด ที่จะนำมาเขียน เมื่อลงมือเขียนเด็กต้องควบคุมกล้ามเนื้อให้ลากดินสอตามที่ต้องการ สายตา ก็ต้องพิจารณาว่าถูกต้องตามที่คิดไว้หรือไม่

พัชรี สวนแก้ว (2536 : 68) กล่าวว่า การส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เป็นการสร้างความพร้อมในการเขียน เป็นการฝึกการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

มีนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ดวงเดือน ศาสตรภัทร (2537 : 399 - 400) กรมประชาสัมพันธ์ (2524 : 31 - 40) วิณี ชิตเชิดวงศ์ (2537 : 158) พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ และคณะ (2537 : 220 - 224) ปิยลักษณ์ สิมะแสงยาภรณ์ (2534 : 32 - 40) กล่าวว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก คือความสามารถในการใช้มือและนิ้วมือในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยสัมพันธ์กับการใช้ตา พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย แบ่งตามอายุได้ดังนี้

วัย 2 - 3 ปี เด็กวัยนี้มีความสามารถ ดังนี้

- (1) เรียงไม้ซ้อน 3 ชั้น เป็นสะพานได้
- (2) แกะห่อของเล็กๆ ที่ผูกไว้หลวมๆ ได้
- (3) หมุนลูกบิดเพื่อเปิดประตูได้
- (4) ป้อนอาหารตัวเองได้ดีขึ้น
- (5) เริ่มหัดแต่งตัวเองแต่ยังไม่ดีนัก
- (6) ตัดดินน้ำมันนุ่มๆ ด้วยมีดทาเนยหรือไม้บรรทัด
- (7) ร้อยลูกปัดที่มีขนาด 1 นิ้ว
- (8) ชอบฉีกกระดาษ เล่นกับนิ้วมือโดยมีเพลงประกอบ
- (9) สามารถเขียนรูปร่างกลมบนกระดาษหรือบนพื้นทรายได้ตามแบบ
- (10) สามารถจับกรรไกรได้
- (11) เลียนแบบการขีดเส้น

วัย 3 - 4 ปี เป็นวัยที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กวัยนี้มีความสามารถ ดังนี้

- (1) ต่อแท่งไม้ลูกบาศก์ได้ 9 - 10 ก้อน
- (2) วาดรูป \triangle และ \circ ลงในแผ่นไม้ตามมุมได้

(3) ใช้ค้อนตอกตะปูลงบนพื้นไม้ หรือตอกหมุดไม้ลงในช่องแบบ 5 - 6 ตัว
 (4) หมุนเปิด - ปิด ฝาเกลียว ที่มีขนาดใหญ่ 1 นิ้ว
 (5) การวาดรูปรู้จักลงน้ำหนักเส้นที่ลากดีขึ้น เขียนรูปหัว และตัวหรืออาจจะ
 ส่วนอื่นๆ ของร่างกาย

- (6) รู้จักพับกระดาษ
- (7) ไชลานของเล่นได้
- (8) ร้อยลูกปัดขนาดเล็ก 1 นิ้วได้อย่างน้อย 5 เม็ด
- (9) หยิบเข็มกลัดขนาดยาว 2 ซม. ได้โดยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้
- (10) คัดแยกวัตถุที่ไม่เหมือนกับของในกองออกได้
- (11) รู้จักแต่งตัว ใส่ ถอด เสื้อผ้าเองได้ ถอดถุงเท้ารองเท้าได้
- (12) สามารถใช้กรรไกรตัดกระดาษเป็นเส้นยาวๆ เองได้
- (13) ปั้นดินน้ำมันเป็นเส้นยาว ปั้นเป็นรูปกลม แล้วแผ่เป็นแผ่นกลม
- (14) จับดินสอได้ถูกต้อง
- (15) ลากเส้นเป็นรูปหลามตัด (Diamond)
- (16) เขียนแบบเขียนเส้นต่างๆ ได้ เช่น $\uparrow \downarrow \rightarrow \leftarrow$
- (17) เขียนแบบเขียนรูป X และรูปฟันปลา
- (18) ระบายสีได้โดยออกนอกเส้นขอบรูปไม่เกิน 1 - 2 ซม.

วัย 4 - 5 ปี เด็กจะมีความสามารถในการใช้ทักษะกล้ามเนื้อเล็ก ดังนี้

- (1) เสียบคลิบกระดาษลงบนกระดาษ
- (2) จับดินสอด้วยนิ้วมือในท่าทางที่ถูกต้อง
- (3) พับกระดาษซ้อนกัน 3 ทบได้ และใช้นิ้วรีดตามรอยพับ
- (4) ประกอบภาพตัดต่อ 6 - 10 ชิ้น ลงในกรอบ
- (5) มีความคล่องในการจับกรรไกร ตัดกระดาษเป็นรูป \bigcirc
- (6) ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปต่างๆ ที่ผู้อื่นอาจไม่เข้าใจความหมาย
- (7) เขียนรูป \square หรือ \triangle ตามแบบได้
- (8) สามารถเขียนเส้น (เส้นตามรอยประ)
- (9) วาดรูปแบบต่างๆ ของสิ่งที่คุ้นเคย
- (10) วาดลายเส้นเหมือนกับตัวแบบที่ให้
- (11) วาดรูปคนที่ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ของร่างกาย
- (12) วาดรูปบ้านแบบง่ายๆ
- (13) ระบายสีรูปทรงและแบบอิสระต่างๆ ที่มีขนาดใหญ่ภายในขอบรูป
- (14) สามารถพับนิ้วมือของตน เอาขึ้นหรือหกลงทีละนิ้ว

(15) สามารถกะขนาด รูปร่างของสิ่งของรูปร่างอะไรเล็กหรือใหญ่
วัย 5 - 6 ปี เด็กจะมีความสามารถในการใช้ทักษะกล้ามเนื้อเล็กได้ ดังนี้

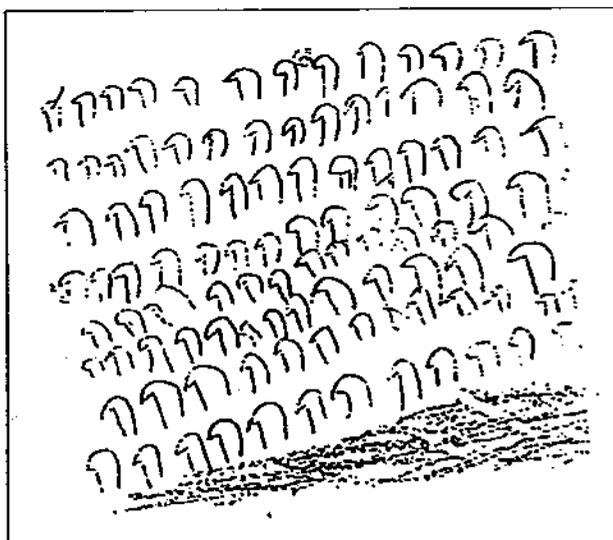
- (1) สามารถรับลูกบอล ที่โยนมาจากระยะไกล 1 เมตร
- (2) ใช้อุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเล่นดินน้ำมัน เช่น ขวด มีพลาสติก
ตัวพิมพ์รูปต่างๆ
- (3) กรอกน้ำ ทRAY ลงในภาชนะและเทออกได้
- (4) ไขและหมุนลูกบิดประตูและกุญแจ
- (5) เปิด - ปิด เข็มกลัดที่มีขนาดใหญ่
- (6) ตัดกระดาษเม็ดเล็กๆ ของเส้นหรือชุด
- (7) ร้อยด้ายขึ้น - ลง ผ่านรูที่เจาะบนกระดาษฝักการเย็บ
- (8) ต่อแท่งไม้เป็นรูปต่างๆ
- (9) ประกอบภาพตัดต่อ 16 - 20 ชิ้น
- (10) ใช้กรรไกรได้ ตัดกระดาษตามรอยเป็นภาพต่างๆ ได้
- (11) ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปร่างของสิ่งที่มีรายละเอียดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ
- (13) วาดรูปคนซึ่งมีรายละเอียดของสิ่งต่างๆ และสวมเสื้อผ้า
- (14) เขียนรูป \triangle ตามคำสั่งโดยไม่มีแบบ
- (15) ลอกแบบตัวพยัญชนะตามรอยประได้
- (16) เขียนชื่อตัวเองได้
- (17) ระบายภาพที่มีความละเอียด เล็ก โดยอยู่ในขอบเขต

สรุปได้ว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญจะต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่ในระดับปฐมวัยโดยการเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ ซึ่งจัดในรูปแบบที่หลากหลายให้เด็กได้เลือกทำตามความสนใจ เพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะและพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

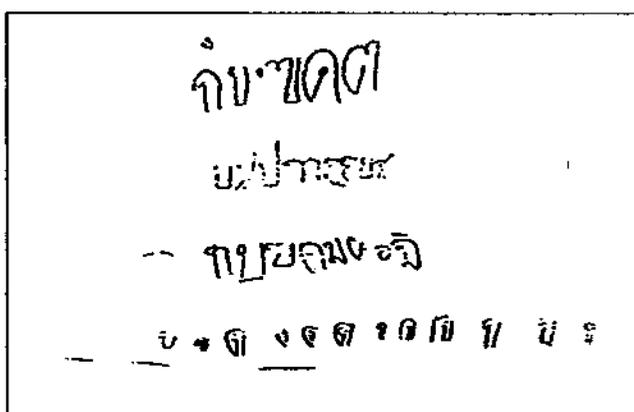
หรรษา นิลวิเชียร และพรรณรัศมี เก้าธรรมสาร (2534) ได้ศึกษาลักษณะการเขียนที่ปรากฏในเด็กปฐมวัยของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 193 คน มาวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ที่เท็มเพล และคณะ (Temple and others. 1982 อ้างถึงใน นฤมล เจริญแหลม. 2545 :28) ได้ศึกษาไว้ ซึ่งปรากฏผลสอดคล้องกัน ผลการศึกษาของเท็มเพลและคณะเป็นการเขียนด้วยตัวของเด็กเองไม่มีการดูแบบอย่าง ไม่คำนึงถึงการเขียนให้ถูกต้องเหมือนแบบและไม่ได้รับการสอนเขียนจากครูมาเลย ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. กฎการเกิดขึ้นซ้ำๆ (Recurring Principle) ลักษณะการเขียนในขั้นนี้ แสดงให้เห็นว่า เด็กสังเกตเห็นความแตกต่างระหว่างการเขียนกับการวาดภาพ เด็กจะสังเกตเห็นว่าการเขียนมีลักษณะการซ้ำๆ กันของเครื่องหมาย ซึ่งอาจประกอบด้วย เส้นโค้ง เส้นตรง และลักษณะเป็นแถวๆ ดังตัวอย่างในภาพที่ 2.1

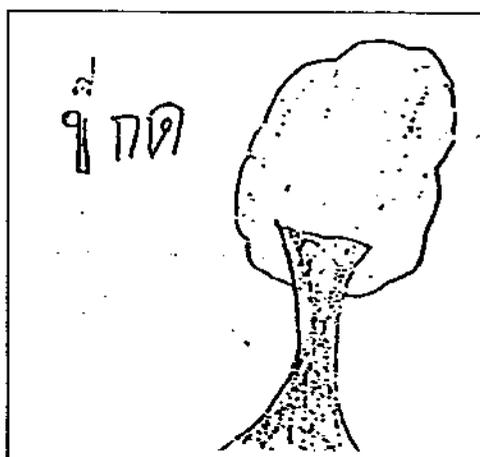
ภาพที่ 2.1 ลักษณะการเกิดขึ้นซ้ำๆ
ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 29)

2. กฎการซ้ำในรูปแบบที่แตกต่างกัน (Generative Principle) เป็นการค้นพบว่า การเขียนประกอบด้วยตัวอักษรซึ่งมีรูปร่างต่างๆ กันถึงจะมีการซ้ำแต่ก็ซ้ำในลักษณะการประกอบ ของเครื่องหมายที่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าเด็กจะเขียนด้วยกลุ่มตัวอักษรไม่กี่ตัวก็ตาม ดังตัวอย่างภาพที่ 2.2

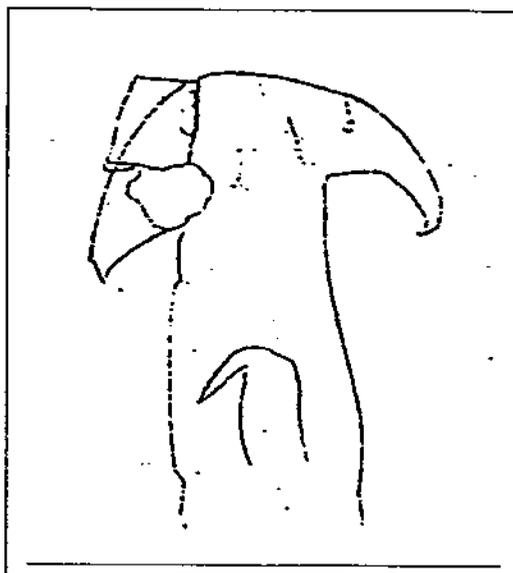
ภาพที่ 2.2 ลักษณะการซ้ำในรูปแบบที่แตกต่างกัน
ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 29)

3. มโนทัศน์เครื่องหมาย (Sign Concept) คือ การที่เด็กเรียนรู้ว่าเครื่องหมายใช้แทนบางสิ่งบางอย่างซึ่งไม่มีเหตุผลว่า ทำไมตัวอักษรชนิดนั้นถึงใช้แทนความหมายนั้น ตัวอักษร เป็นเครื่องหมายที่แต่ละชาติแต่ละภาษาคิดกำหนดขึ้นมา และได้รับการสืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน สิ่งนี้เองที่เป็นเครื่องจำแนกความแตกต่างระหว่างการเขียนกับรูปภาพ เราเรียนรู้ตัวอักษรใช้แทนคำ และคำใช้แทนความหมายบางสิ่ง เด็กจะเกิดการเรียนรู้ว่า การเขียนก็คือ การใช้เครื่องหมายเพื่อแสดงถึงบางสิ่ง ความเข้าใจของเด็กเช่นนี้ก็คือ เด็กมีมโนทัศน์เกี่ยวกับเครื่องหมายนั่นเอง ดังตัวอย่างในภาพที่ 2.3 ที่เด็กบอกว่าเขียนคำว่า ต้นไม้

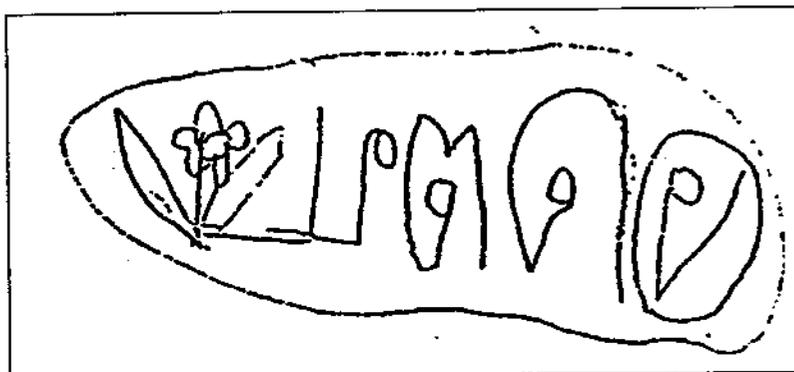
ภาพที่ 2.3 ลักษณะการมีมโนทัศน์เครื่องหมาย
ที่มา : (นฤมล เญียบแหลม. 2545 : 30)

4. กฎการยืดหยุ่น (Flexibility Principle) เด็กเรียนรู้ตัวอักษรจากครอบครัวจากโรงเรียน และสังคม การเขียนตัวอักษรนั้นจะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเครื่องหมายที่เป็นที่ตกลงกันในสังคม เช่น ภาษาไทยจะมีพยัญชนะ 44 ตัว มีเส้นพื้นฐานที่ประกอบกันเป็นตัวอักษร 13 เส้น ตัวอักษรประกอบด้วยเส้นหลายชนิดที่มีรูปร่างต่าง ๆ กัน ระหว่างที่เด็กเรียนรู้การทดลองเกี่ยวกับตัวอักษรนั้นเด็กจะค้นพบว่า ตัวอักษรที่เด็กรู้อาจนำไปสู่การเขียนตัวอักษรตัวอื่นๆ เช่น ก ถ ภ พ ฟ ดังนั้น บางครั้งเด็กก็จะคิดประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นมาใหม่ ซึ่งแตกต่างไปจากตัวอักษรที่มีอยู่หรือดัดแปลงตัวอักษรเดิมให้แตกต่างออกไปจากเดิม นั่นก็คือ เด็กค้นพบ การยืดหยุ่นนั่นเอง ดังตัวอย่างในภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ลักษณะการยึดหยุ่น
ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 30)

5. กฎการเรียงแถวและการจัดหน้า (Linear Principle and Principle of Pang Arrangement) การเขียนในระยะแรกของเด็กจะประสบปัญหาเรื่องทิศทาง นักจิตวิทยาการรับรู้กล่าวว่า ไม่ว่าเด็กจะมองเก้าอี้จากแง่มุมไหน สายตาของเด็กก็ยังมองเห็นว่าเป็นเก้าอี้เหมือนกัน เด็กจะไม่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงมุมมอง ดังนั้น ไม่ว่าตัวอักษรจะอยู่ในลักษณะใด เด็กก็จะมองไม่เห็นความแตกต่าง เด็กจึงมักเขียนตัวอักษรกลับข้าง หรือกลับหัวได้อย่างไม่ลำบาก นอกจากนี้ เด็กยังมีความสับสนเรื่องการจัดหน้ากระดาษ เท็มเพลออธิบายว่าการจัดหน้ากระดาษของแต่ละภาษาไม่เหมือนกัน ภาษาอังกฤษเขียนจากซ้ายไปขวา เมื่อจบบรรทัดก็ขึ้นต้นบรรทัดใหม่ ชาวฮีบรูอ่านจากขวาไปซ้าย คนจีนอ่านจากบนลงล่างและจากขวาไปซ้าย ในภาษาไทยนั้น เรามีระบบการเขียนเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ คือจากซ้ายไปขวา แต่ก็ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ว่า เด็กมีความสับสนเรื่องทิศทาง ดังตัวอย่างในภาพที่ 2.5

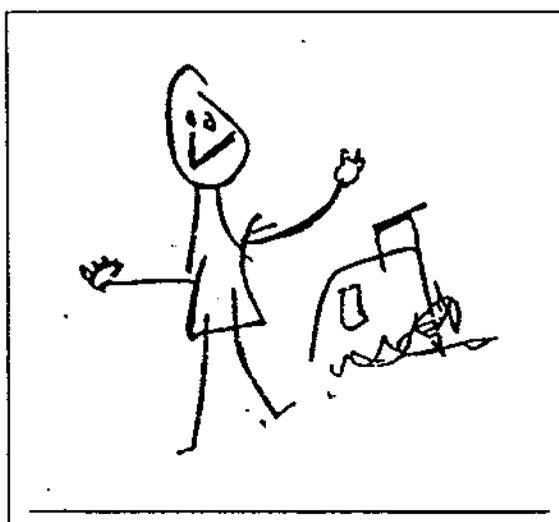

ภาพที่ 2.5 ลักษณะการเรียงแถวและการจัดหน้า

ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 31)

ซูลส์บาย (Sulzby 1985 cited in Morrow. 1993 : 241) ได้ทำการศึกษาการเขียนของเด็กปฐมวัย จำนวน 24 คน พบว่า เด็กมีลักษณะการเขียนและพัฒนาการเขียน ตามลำดับดังนี้

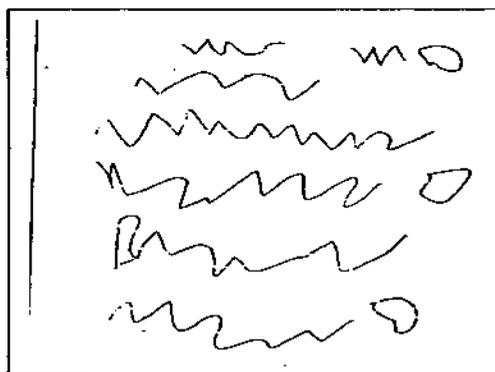
1. การเขียนโดยผ่านการวาดรูป (Writing via drawing) เด็กจะใช้การวาดรูปเป็นพื้นฐานของการเขียน ทั้งการวาดรูปและการเขียนจะไม่มีความสัมพันธ์กัน เด็กจะมองว่าการวาดรูปและการเขียนเป็นการติดต่อสื่อสารโดยเฉพาะ ดังตัวอย่างภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 การเขียนโดยผ่านการวาดรูป

ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 31)

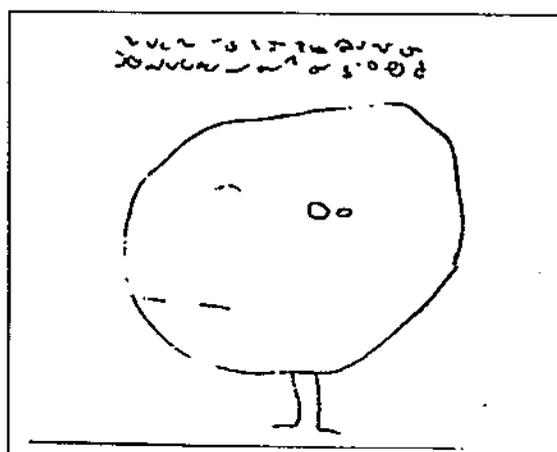
2. การเขียนโดยผ่านการขีดๆ เขียนๆ (Writing via scribbling) เด็กจะขีดๆ เขียนๆ แต่จะไม่เหมือนการเขียน จะพบว่าเด็กขีดๆ เขียนๆ จากซ้ายไปขวาได้บ่อยครั้ง เด็กจะเคลื่อนดินสอเหมือนกับที่ผู้ใหญ่ทำ และเขียนโดยทำให้เกิดเสียง การเขียนขั้นนี้จะเริ่มคล้ายการเขียนจริง ดังภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 การเขียนโดยผ่านการขีดๆ เขียนๆ

ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 32)

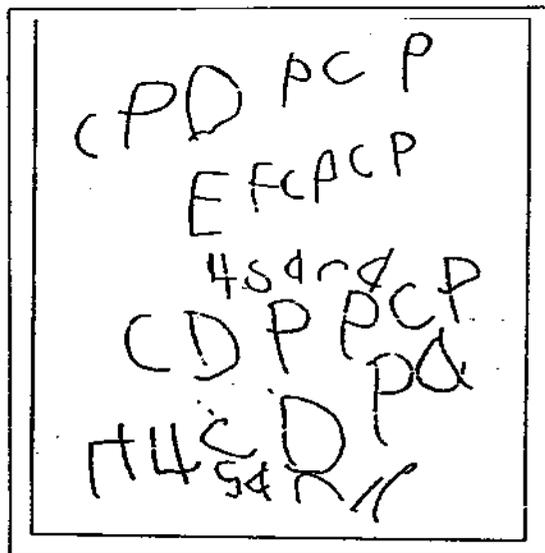
3. การเขียนโดยผ่านการทำตัวอักษรเหมือนแบบ (Writing via letter - like forms) เมื่อบอกดูผ่านๆ แล้ว การเขียนขั้นนี้จะเหมือนตัวอักษรจริง แต่ดูใกล้ๆ จะเห็นว่าเด็กเขียนไม่สมบูรณ์เหมือนตัวอักษรจริง แต่เด็กคิดแบบการเขียนของตัวเองขึ้น ดังภาพที่ 2.8

ภาพที่ 2.8 การเขียนโดยผ่านการทำตัวอักษรเหมือนแบบ

ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 32)

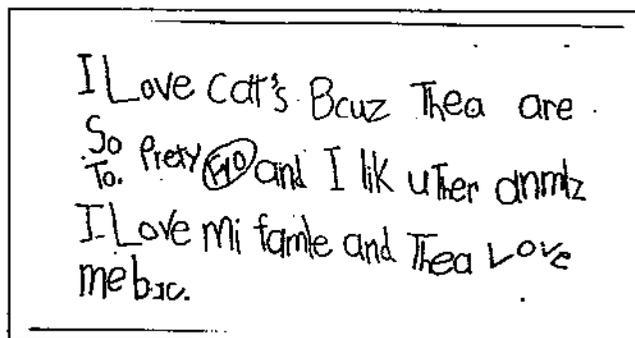
4. การเขียนโดยผ่านการคัดลอกจากหนังสือ (Writing via reproducing will learned units or letter strings) เด็กจะเขียนคัดลอกตัวอักษรเป็นชื่อตนเอง การเขียนของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกัน บางคนอาจจะเขียนตัวอักษรยาวๆ หรือคิดแบบการเขียนของตนเองขึ้น ดังภาพที่ 2.9

ภาพที่ 2.9 การเขียนโดยผ่านการคัดลอกจากหนังสือ

ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 33)

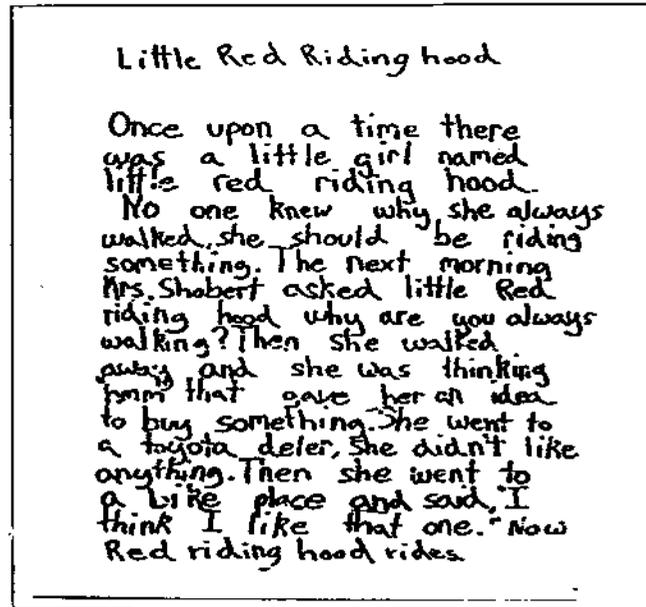
5. การเขียนโดยผ่านการคิดแบบของตนเองขึ้น (Writing via invented spelling) เด็กส่วนใหญ่จะคิดแบบการเขียนของตัวเองขึ้น ซึ่งจะแสดงความรู้สึกออกมา โดยไม่รู้ว่าการสะกดจริงๆ ทำอย่างไร ในการเขียนคำหนึ่งๆ ตัวอักษรเดียวจะเป็นตัวแทนของพยางค์ของคำนั้นทั้งหมด และจะมีบางคำเกินมาซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน เด็กบางคนจะเขียนอย่างรอบคอบเหมือนอย่างเขียนจริง จะมีคำเพียงเล็กน้อยที่คิดขึ้นเอง ดังภาพที่ 2.10

ภาพที่ 2.10 การเขียนโดยผ่านการคิดแบบของตนเองขึ้น

ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 33)

6. การเขียนโดยผ่านการสะกดตามแบบ (Writing via conventional spelling)
 ในขั้นนี้เด็กจะเขียนเหมือนการเขียนของผู้ใหญ่ ดังภาพที่ 2.11

ภาพที่ 2.11 การเขียนโดยผ่านการสะกดตามแบบ
 ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 34)

ทิตนา แชมมณี และคณะ (2536 : 76 - 77) ได้แบ่งพฤติกรรมการเขียนตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยออกเป็น 7 ลักษณะ ดังนี้

1. วาดแทนเขียน เด็กสื่อการคิดโดยการวาดแทนเขียน
2. ชีดเขียนแทนเขียน เด็กพยายามที่จะเขียนหนังสือแบบผู้ใหญ่ แต่การเขียนของเด็ก คือ การชีดเขียน ในระยะแรกเด็กอาจชีดเขียนไปทั่วหน้ากระดาษอย่างไม่มีระบบ ต่อมาเด็กจะรู้จักชีดเขียนจากซ้ายไปขวา สิ่งที่ชีดเขียนคล้ายตัวหนังสือมากกว่าภาพ
3. เขียนโดยทำเครื่องหมายคล้ายตัวหนังสือ เด็กพยายามเขียนตัวหนังสือบางตัวคล้ายตัวอักษร บางตัวก็ไม่คล้ายตัวอักษร แต่เป็นรูปร่างตัวอักษรที่เด็กคิดขึ้นเอง
4. เขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง เด็กอาจเขียนคำที่เขียนได้แล้ว เช่น ชื่อของตัวเองด้วยการสลับที่ตัวอักษร หรืออาจเขียนตัวอักษรกลับ
5. คัดตัวอักษร เด็กอาจคัดตัวอักษรที่เห็นอยู่รอบตัวหรือบอกข้อความที่ต้องการจะเขียนให้ผู้ใหญ่ช่วยเขียนให้แล้วจึงนำไปลอก บางครั้งอาจเป็นการลอกหมดทุกตัว บางครั้งเป็นการลอกเฉพาะคำที่ต้องการไปผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว

6. เขียนโดยคิดสะกดขึ้นเอง เด็กจะคิดสะกดขึ้นเองเมื่อเขาไม่ทราบวิธีสะกดแบบผู้ใหญ่ เช่น เด็กเขียน ต ม แทนคำว่า ดอกไม้

7. เขียนสะกดคำใกล้เคียงหรือเหมือนกับวิธีสะกดของผู้ใหญ่ เช่น เขียนว่า “ขอบคุณค่ะ” โดยผสมพยัญชนะและสระตามเสียงของคำที่เขาพูดหรือได้ยิน

นิตยา ประพศิตกิจ (2539 : 178 - 179) ได้แบ่งพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัยตามวัย ได้ดังนี้

เด็ก 2 ขวบ ลากเส้นขยุกขยิก ลากเส้นตามรูปร่างกลมได้ จับดินสอหรือปากกาโดยใช้ทั้งมือจับ และทั้งแขนขยับเขยื้อน จะขีดเขียนจนเต็มหน้ากระดาษ พอใจกับรอยขีดเขียนของตน

เด็ก 3 ขวบ ชอบเขียนตัวอักษรตัวโตๆ ทุกหนทุกแห่งชอบวาดและระบายสี

เด็ก 4 ขวบ จดจำตัวอักษรบางตัวได้ รวมทั้งจำชื่อตนเองได้ อาจเขียนชื่อตนเองได้ หรือเขียนได้เป็นบางตัว ชอบวาดและระบายสี การวาดรูปคนวาดแค่เพียงเส้นตรงแนวตั้งและร่างแบบหยาบๆ แต่วาดรูปร่างกลมหรือสี่เหลี่ยมได้

เด็ก 5 ขวบ เขียนชื่อตนเองได้ การเขียนพยัญชนะ ตัวเลข อาจเขียนไม่เรียงลำดับและบางทีเขียนกลับหัวก็มี สามารถเขียนตัวเลขได้แต่ตัวไม่เท่ากัน และมีขนาดพอดีๆ จับดินสอปากกา หรือพู่กันได้ดีขึ้น ชอบวาดและระบายสี สามารถวาดภาพที่ยากขึ้นได้ และภาพมีความสมบูรณ์มากขึ้น ชอบเลียนแบบ สามารถวาดรูปสี่เหลี่ยมและวงกลมเข้าด้วยกัน ชอบถามถึงตัวสะกดของคำ

อิลลิส (Ellis, 1994 : 277) กล่าวว่า กระบวนการเขียนของเด็ก ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. ขั้นก่อนเริ่มการเขียน (Prewriting) ขั้นนี้เป็นขั้นเตรียมความพร้อมในการเขียน คิดเกี่ยวกับหัวข้อที่จะเขียน ครูสังเกตได้จากสิ่งที่เด็กมักชอบพูดถึง

2. ขั้นร่าง (Drafting) ขั้นนี้มีความสำคัญมาก คือ การเปิดโอกาสให้เด็กพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาคิดออกแบบที่จะเขียน และร่างงานเขียน

3. ขั้นแก้ไข (Revising) เป็นขั้นให้เวลาเด็กตัดสินใจแก้ไขงานเขียนของตน ครูอาจให้คำแนะนำ โดยกระตุ้นให้เด็กได้คิดหลายแง่มุม

4. ขั้นปรับปรุง (Editing) เป็นขั้นสุดท้าย เด็กต้องอ่านทบทวน ตรวจสอบตัวสะกดรูปแบบการเขียน เครื่องหมายต่างๆ และอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจงานเขียนยิ่งขึ้น

ราตี ทองสวัสดิ์ (2537 : 29) กล่าวว่า การสอนหนังสือในระดับปฐมวัยส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะที่ครูเริ่ม สอนอ่าน - เขียนเร็ว แต่เด็กมิได้เรียนรู้ไปด้วย การจะเรียนอ่าน - เขียนได้ช้าหรือเร็วย่อมเป็นไปตามพัฒนาการของเด็ก

4. เพื่อพัฒนาการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา ให้ทราบว่าสัญลักษณ์ของหนังสือไทยจะเริ่มอ่านเขียน จากซ้ายไปขวาในบรรทัดเดียวกัน เมื่อจบบรรทัดที่หนึ่งก็จะเลื่อนลงมาเขียนในบรรทัดที่สองต่อไป

5. พัฒนาการสังเกตมาคิดหาเหตุผลใช้เป็นประโยชน์ในกิจกรรมศิลปะ

6. เพื่อฝึกกล้ามมือที่จะนำไปสู่การเขียนตัวอักษรที่ถูกต้อง ตามทิศทางที่ควรฝึก เมื่อเด็กมีความพร้อมดีแล้ว

สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมในการเขียนเพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์พื้นฐานที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาตามระบอบของชั้นประถมศึกษาได้ง่ายขึ้น โดยไม่เร่งรัดให้เด็กเขียน เมื่อเด็กยังไม่มีความพร้อม แต่จะส่งเสริมพัฒนาการเขียนตามวัยและความต้องการของเด็กอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้จะทำให้เด็กรักการเรียน การเขียน ปัญหา การอ่าน - เขียน ในระดับประถมศึกษาหรือระดับที่สูงขึ้นจะลดน้อยลง

ความสัมพันธ์ของการวาดภาพและการเขียน

การพัฒนาความสามารถด้านการในการเขียนของเด็กนั้น จะค่อยๆ พัฒนาขึ้น เมื่อเด็กๆ ตระหนักว่าสัญลักษณ์ การวาดภาพที่เขียนนั้นเกี่ยวข้องกับวัตถุหรือเหตุการณ์ซึ่งบุคคลอื่นๆ สามารถเข้าใจได้ หลังจากนั้นเด็กๆ จะเริ่มจดจำสัญลักษณ์เฉพาะตัวอักษรต่างๆ ซึ่งเชื่อมโยงความหมายของรูป แม้ททิว และซอร์บาย (Martlew and Sorsby. 1995) ตลอดจนกระบวนการฝึกเขียนจะเป็นกระบวนการง่าย ๆ ถ้าหากว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ชัดเจน นำคืบหน้าของชีวิตสำหรับเด็กเป็นสิ่งที่เปี่ยมไปด้วยภาพ เสียงและลีลาที่มีชีวิตชีวา สิ่งที่เด็กจะต้องจำ ต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจ การฝึกเขียนจะต้องเชื่อมอยู่กับการวาดรูปอย่างใกล้ชิด (มัทนี เกษมกมล, 2534 : 115) มีนักการศึกษาได้กล่าวว่า การเขียนและการวาดภาพจะเชื่อมโยงพัฒนาการมีความสัมพันธ์กันดังนี้

บุญไท เจริญผล (2533 : 13) กล่าวว่า การวาดภาพเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของเด็กที่จะนำไปสู่การแสดงออกทางด้านความคิด ความคิดทั้งหมดย่อมมีความหมายสำหรับเขา และเป็นวิถีทางการเรียนรู้ทางหนึ่งซึ่งได้จากการรับรู้ การสังเกต และการทำความเข้าใจกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 49-52) กล่าวถึงการวาดภาพของเด็กเป็นการสะท้อนให้เห็นพัฒนาการหรือความเจริญเติบโตในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความเจริญเติบโตทางสติปัญญา การที่เด็กแสดงออกทางศิลปะในแต่ละวัย หรือแต่ละคนแตกต่างกัน ย่อมแสดงถึงความแตกต่างทางด้านสติปัญญาด้วยข้อแตกต่างกันนี้อาจจะปรากฏในแง่ของรายละเอียดการแสดงรูปทรง การออกแบบ การระบายสี หรือการจัดนาการ

ข้อแตกต่างนี้สามารถพิจารณาได้จากความแตกต่างของวัยบุคคล หรือในแต่ละช่วงเวลา กระบวนการทำงานศิลปะนั้นจะเริ่มจากวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประสบการณ์บูรณาการความคิด และจินตนาการเข้าด้วยกันแล้วจึงสังเคราะห์เส้น รูปทรง สี ในขั้นสุดท้ายและย่อมเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้านหนึ่งที่เหมาะสมกับวัยอย่างมาก

2. ความเจริญเติบโตทางอารมณ์ เมื่อเด็กรับรู้สะสมประสบการณ์ และเรียนรู้นั้น นอกจากจะต้องปรับพฤติกรรมต่างๆ แล้วยังต้องปรับอารมณ์ของเขาอีกด้วย สำหรับพฤติกรรม การวาดภาพเด็กได้แสดงออกอย่างสนุกสนานเพลินเพลิน สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็กได้อย่างดีเยี่ยม ทั้งความสนใจ ความกระตือรือร้น และความตั้งใจอย่างแนบแน่นในการทำงาน

3. ความเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย การวาดภาพกับการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย เป็นการแสดงออกที่ชี้ให้เห็น ความสามารถของการใช้สายตาที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหว ในส่วนที่ต้องใช้ทักษะในการควบคุมทิศทางลากเส้น การเจริญเติบโตของร่างกายจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปการวาด ที่เริ่มจากขั้นขีดเขียนเป็นเส้นยุ่งๆ ไปสู่ ความสามารถลากเส้นเป็น รูปทรงให้ปรากฏขึ้น และเมื่อเด็กเจริญเติบโตพัฒนาการทางทักษะ การเคลื่อนไหว จะทำให้รูปแบบการวาดภาพพัฒนาจากเส้นที่วาดเป็นเส้นง่าย ๆ ไปสู่รูปร่างที่เปลี่ยนแปลงของจริงมากขึ้น

4. ความเจริญเติบโตทางสังคม การวาดภาพของเด็กเปรียบเสมือนเป็นการถ่ายทอด สารหรือสาระ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นสาระที่เกี่ยวข้องกับความคิดคำนึงส่วนตัว สิ่งแวดล้อม และสังคม โดยเฉพาะสาระที่เกี่ยวข้องกับสังคมนั้น นอกจากจะเป็นการสื่อสารให้รับรู้ถึงการที่เด็ก มีความคิดมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างไร แล้วยังเน้นให้เด็กคำนึงถึงสังคมรอบตัวความสัมพันธ์ที่เขาพึงมีต่อสังคม และการทำงานร่วมกันอีกด้วย

5. ความเจริญเติบโตทางการรับรู้ สมรรถภาพทางด้านความรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในตัวเด็ก ในอันที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสะสมประสบการณ์ที่ดี เพราะการรับรู้ที่มีสมรรถภาพย่อมเกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสโดยตรง การรับรู้ของเด็กในวัยนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการรับรู้ทางสายตา โดยการรับรู้เกี่ยวกับสี รูปร่าง และบริเวณว่าง พัฒนาการรับรู้ ทางสายตา จะเริ่มแยกแยะสิ่งต่างๆ จากการแยกแยะสี และรูปร่างในระยะแรกต่อมา เมื่อเด็กมีพัฒนาการรับรู้มากขึ้นที่จะแสดงการรับรู้พื้นที่ว่างสำหรับวาดภาพ ซึ่งมีความสำคัญสำหรับเด็กมาก เด็กสามารถนำพัฒนาการรับรู้พื้นฐานที่ว่างมาใช้ได้อย่างเหมาะสม สามารถถ่ายทอดความรู้สึก จากสิ่งที่ตนรับรู้ออกมาในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของภาพ ให้มีความหมายและสัมพันธ์กันได้

6. ความเจริญเติบโตทางสุนทรียภาพ แสดงให้เห็นถึงประสาทสัมผัสได้บูรณาการ ประสบการณ์ทั้งหมด ซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก การรับรู้ ผลจากการบูรณาการนี้สามารถที่จะพบได้จากเอกภาพของการจัดภาพที่ประสานกลมกลืนกัน และแสดงซึ่งความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับพื้นที่สำหรับวาดภาพ เส้น ลักษณะผิว และสี

7. ความเจริญเติบโตทางการสร้างสรรค์ จะเริ่มพัฒนา ตั้งแต่เด็กทำเครื่องหมายให้ได้ในครั้งแรก และเรียกสิ่งนั้นว่า “ผู้ชาย” “บ้าน” หรือ “ภูเขา” ภาพที่เขาสร้างขึ้นมานี้ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์จากการคิดง่าย ๆ เหล่านี้จะนำไปสู่การสร้างสิ่งยาก ๆ ซึ่งจะผ่านขั้นตอนที่ซับซ้อนขึ้น อย่างไรก็ตาม การสร้างสรรคงานของเด็กที่ต้องอาศัยเสรีภาพทางความคิด และการแสดงออกเป็นสิ่งที่ประทับใจเด็กเสมอ และยอมสร้างความมั่นใจในการแสดงออกได้เป็นอย่างมาก และเมื่อต่างมีความมั่นใจเด็กก็พร้อมที่จะสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ได้ต่อไป

การวาดภาพของเด็กปฐมวัยเป็นการแสดงออกถึงประสบการณ์ของเด็ก เด็กได้ถ่ายทอด ความคิด จินตนาการ ความรู้สึกต่าง ๆ ลงในภาพที่วาดซึ่งเป็นการสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคล และการวาดภาพ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาเด็กให้ครบทุกด้าน

โลเวนเฟลด์ (Lowenfeld. 1957 อ้างถึงใน บุญโท เจริญผล. 2533 : 18) ได้ทำการศึกษาระดับพัฒนาการด้านศิลปะของเด็กโดยแบ่งขั้นพัฒนาการไว้ดังนี้

1. ขั้นขีดเขียน (The Scribbling Stage) อายุ 2 - 4 ปี
2. ขั้นเริ่มเป็นสัญลักษณ์ หรือขั้นเขียนภาพให้มีความหมาย (Pre - Schematic Stage) อายุ 4 - 7 ปี
3. ขั้นใช้สัญลักษณ์ หรือขั้นเขียนภาพได้คล้ายของจริง (Schematic Stage) อายุ 7 - 9 ปี
4. ขั้นเขียนภาพของจริง (Drawing Realistic) อายุ 9 - 11 ปี
5. ขั้นเขียนภาพเหมือนของจริง (Pseudo Realistic) อายุ 11 - 12 ปี
6. ขั้นเขียนความคิดสร้างสรรค์ (Period of Decision) อายุ 12 - 16 ปี

ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะขั้นพัฒนาการในระยะ 2 - 6 ปี ซึ่งมีพัฒนาการ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นขีดเขียน (Scribbling Stage) อายุประมาณ 2 - 4 ปี ในขั้นเด็กจะสนุกกับการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ และเป็น การเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การขีดเขียนของเด็กจะเป็นไปตามลำดับขั้นที่สามารถทำมาได้ ซึ่งในขั้นนี้ยังแบ่งออกเป็นย่อย ๆ 4 ขั้น ดังนี้

1.1 Disordered Scribbling หมายถึง การขีดเขียนที่ไม่เป็นระเบียบ การลากเส้นของเด็กจะยุ่งเหยิงกับสับสนในคำนี้ว่าเป็นรูปอะไร แสดงให้เห็นว่าการควบคุมทางด้านกล้ามเนื้อของเด็กยังไม่เจริญพอ ถึงไม่สามารถบังคับมือไปตามต้องการได้

1.2 Longitudinal Scribbling หมายถึง ขั้นที่เด็กขีดเขียนเส้นนอนยาว ๆ ได้เป็นขั้นพัฒนาการกว่าขั้นขีดเขียน เป็นระเบียบ

1.3 Circular Scribbling หมายถึง ขั้นที่สามารถขีดเขียนได้เป็นวงกลม เด็กเคลื่อนไหวได้ทั้งแขน แสดงว่ากล้ามเนื้อเริ่มแข็งแรงขึ้น

1.4 Naming Scribbling หมายถึง ขั้นที่เด็กเขียนอะไรลงไปก็จะให้ชื่อสิ่งที่เขียนนั้นว่าชื่ออะไร คืออะไร เด็กเริ่มใช้ความคิดคำนึงในขณะที่เขียนภาพคน สัตว์หรือวัตถุ สิ่งที่เด็กเขียนจะไม่เป็นภาพที่ถูกต้องหรือมีรูปร่างในสายตาของผู้ใหญ่ แต่มีความหมายสำหรับเด็ก

เด็กจะพอใจสนุกสนานกับสิ่งที่เขาเขียนขึ้น ขั้นนี้จะเป็นขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อในการวาดภาพของเด็กต่อไป

2. ขั้นเริ่มเป็นสัญลักษณ์ หรือขั้นเขียนภาพให้มีความหมาย (Pre - Scribbling Stage) อายุประมาณ 4 - 7 ปี เป็นขั้นเริ่มต้นของการแสดงออกที่มีความหมาย ภาพสิ่งของสิ่งเดียวกัน เด็กอาจจะเขียนได้หลายๆ แบบ ในระยะนี้โลกที่เด็กเห็นหรือรู้ จึงแตกต่างจากโลกที่เด็กเขียนภาพการพัฒนาความคิดเกี่ยวกับคน และสิ่งของยังไม่เด่นชัด ทำให้ภาพที่ได้กวาดบรรยายถึงสิ่งเหล่านี้อยู่ในรูปแบบทางเรขาคณิต เช่น ในการวาดรูปคน เด็กจะเขียน วงกลมแทนศีรษะ เส้นตามแนวขวางแทน และเส้นตามแนวตั้งแทนขา แต่ยังไม่มียรายละเอียดต่างๆ ของร่างกาย

3. วัยที่แสดงออกด้วยการเลียนแบบ (Realistic Stage) เด็กอายุประมาณ 9 - 11 ปี เป็นระยะที่เด็กชอบอยู่เป็นกลุ่มเป็นพวก ต้องการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตน มีความคิดฝันมากขึ้น การแสดงออกทางศิลปะ พยายามใช้เส้นเลียนแบบวัตถุสิ่งแวดล้อมที่ตนมองเห็นได้ พยายามเน้นความรู้สึกด้วยการใช้สี เริ่มเห็นว่าสีเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงออก มากขึ้น การเขียนภาพเริ่มแสดงลักษณะการประดิษฐ์ตกแต่งภาพเพิ่มขึ้น เด็กมองภาพจริงจากสิ่งแวดล้อมรูปทรงจะวางซ้อนกันตามที่มองเห็น

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางการวาดภาพของเด็กปฐมวัยจะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนเริ่มจากการที่กลัมนิ้วมือ และตาทำงานประสานกัน ประกอบกับการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว ความคิดของเด็กวัยนี้ยังยึดตนเองเป็นหลัก เพราะฉะนั้นภาพที่ปรากฏออกมาจึงขึ้นอยู่กับความคิด ของเด็กเป็นส่วนใหญ่ ความสามารถทางการวาดภาพของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องเสริม เพราะเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ฉะนั้นถ้าเด็กได้รับการพัฒนา ด้วยการใช้ความคิดจินตนาการ และได้สะท้อนความคิดโดยการขีดเขียน สัญลักษณ์ต่างๆ เป็นประจำก็จะสามารถพัฒนาเป็นการเขียนตัวอักษรได้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการเขียน ในระดับอื่นต่อไป

แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

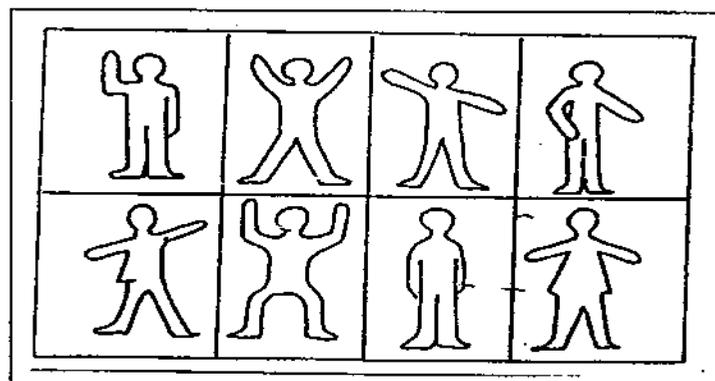
มอร์โรว์ (Morrow, 1993 : 245) กล่าวว่า แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนให้เด็กปฐมวัยสามารถทำได้ ดังนี้

1. ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้มีอุปกรณ์ที่หลากหลายสำหรับเด็กได้ฝึกเขียน
2. ควรจัดกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กได้เข้าร่วม เพราะเด็กจะทำผลงานจากประสบการณ์ที่เขาพอใจ

3. เด็กจะสังเกตการเขียนของผู้ใหญ่เสมอ ทั้งขณะทำงานและในเวลาว่าง เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก
4. เด็กต้องการโอกาสและวัสดุอุปกรณ์ที่จะเขียนด้วยตัวเอง
5. บางครั้งเด็กต้องการความช่วยเหลือในการตัดสินใจที่จะเขียน อย่าปล่อยให้เด็กเขียนคนเดียว
6. เด็กจะให้ความหมายสิ่งที่เขียนขึ้น เช่น ตัวหนังสือ คำ เป็นต้น
7. ในการเขียนของเด็กโดยมากมักจะมีความหมายในการสื่อสารดังนั้นต้องให้ความสนใจ
8. เด็กควรได้รับการสนับสนุนในระยะยาวทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม อาจจะโดยการให้เขียนบันทึก เขียนการ์ด เขียนบัตรอวยพรในโอกาสต่างๆ เขียนคำเป็น เขียนสัญลักษณ์ เขียนประกาศ เขียนเรื่องราว และเขียนหนังสือ เป็นต้น
9. ควรอ่านเรื่องที่หลากหลายให้เด็กฟัง เพราะอาจเป็นจุดประกายความคิดของเด็ก
10. ควรหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน
11. ควรเปิดโอกาสให้เด็กเขียนคำจากต้นแบบ

นิตยา ประพฤติกิจ (2539 : 174 - 175) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนดังต่อไปนี้

1. การฝึกใช้กล้ามเนื้อเล็ก (Small Muscles) ได้แก่ การเล่นปุกหมุดบนแผ่นบอร์ด การจัดการต่อภาพ การร้อยลูกปัด การผูกเชือก การรัดเชิบบ การวาดและการระบายสี
2. การฝึกเคลื่อนไหวโดยใช้ส่วนของร่างกาย จะช่วยให้เด็กสังเกต ได้รู้สึกและเข้าใจ คำว่า "สูง" "ต่ำ" และทิศทาง รู้จักรูปร่างและเส้น (เส้นตรง) การหมุนแขน (วงกลม) การยกขาขึ้นตรง หรือครูอาจให้เด็กเลียนแบบท่าทางตามรูปที่ครูชูให้ดู ซึ่งบัตรควรมีขนาดใหญ่พอสมควร และมีท่าทาง ดังภาพที่ 2.12

ภาพที่ 2.12 บัตรร่างรูปคนเพื่อให้เด็กเลียนแบบท่าทาง
ที่มา : (นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 37)

3. การฝึกความเข้าใจเรื่อง “ซ้าย - ขวา” โดยครูบอกให้เด็กใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งเคลื่อนไหว การผูกกริบบิ้นหรือลูกกระดิ่งที่ข้อเท้าหรือมือของเด็ก

4. การเล่นเกมที่อาศัยการใช้นิ้วมือ เช่น การต่อบล็อกพลาสติกขนาดเล็กและขนาดกลาง การใช้แผ่นกระดาษแม่เหล็ก

5. การเล่นเกม เช่น เกมปฏิบัติตามคำสั่ง การเล่นเกมที่ต้องอาศัยนิ้วมือ

6. การฝึกเรียงตัวพยัญชนะ ครูแจกซองให้เด็กแต่ละคนเพื่อประสมตัวอักษรตามชื่อของตนเองหรือแจกตัวเลขให้เรียงก็ได้ ถ้าโรงเรียนมีกระดานและตัวอักษรแม่เหล็กก็สามารถใช้ตัวอักษร หรือตัวเลขเรียงบนกระดานก็ได้ นอกจากนี้ ครูอาจใช้ตัวอักษรที่ทำด้วยไม้พลาสติกหรือกระดาษแข็ง เพื่อให้นักเรียนลากเส้นตามแบบ

7. การเรียงชื่อสิ่งของ ครูจัดสิ่งของให้เรียงจากซ้ายไปขวา หรือจากบนลงล่างและเรียกเด็กให้ชี้ พร้อมทั้งบอกชื่อสิ่งของนั้นตามลำดับที่วาง

8. การวาดภาพ

8.1 ควรให้เด็กวาดภาพให้เสร็จ อย่างน้อยสักส่วนหนึ่งก็ยังดี

8.2 ให้เด็กลากเส้นตามรอยประ

8.3 ให้เด็กเขียนในอากาศ หรือใช้นิ้วจุ่มน้ำแล้วเขียนบนพื้นซีเมนต์

8.4 ให้ลากเส้นต่อภาพให้สมบูรณ์

8.5 การโยงเส้นจับคู่ เช่น ระหว่างแม่กับลูก (ของสัตว์ชนิดต่าง ๆ) รองเท้าแบบต่างๆ

9. การติดป้ายชื่อ นอกจากเด็กมีป้ายชื่อติดเสื้อแล้ว ครูอาจจัดทำป้ายชื่อนักเรียนเพื่อให้นักเรียนหยิบไปแขวนบนกระดาน ซึ่งครูเขียนชื่อศูนย์การเรียนต่างๆ ไว้ เด็กจะต้องตัดสินใจก่อนว่าจะตัดสินใจเล่นศูนย์ใด แล้วจึงนำชื่อป้ายชื่อตนไปแขวน หรือถ้ามีป้าย “อาสาสมัครในวันนี้” ก็ให้เด็กนำไปแขวนด้วย

10. ศิลปะ เช่น ให้เด็กกละเลงสี แล้วใช้นิ้วเขียน (Finger Painting) ลงบนสีเรียบๆ นั้น หรือเขียนบนทราย การปะเศษกระดาษเป็นรูปต่างๆ เป็นตัวอักษร การขยำกระดาษ การสานกระดาษ หรือไหมพรมเส้นใดๆ ก็ได้

นิตยา ประพฤติกิจ กล่าวว่า ครูควรเขียนชื่อเด็กลงบนมุมซ้ายของแผ่นรายงาน ศิลปะ และเขียนที่ข้างของของเด็ก เช่น คู่เก็บของ สมุด ฯลฯ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ลักษณะอักษรว่า แบบนี้หมายถึง ชื่อของตน ครูควรนั่งข้างๆ เด็ก และเขียนอย่างสวยงามและประณีต เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เด็ก ไม่ควรนั่งตรงข้ามกับเด็กหรือนั่งเฉยๆ เพราะเมื่อเด็กมองไปจะเห็นตัวอักษรในอีกรูปแบบหนึ่ง เด็กๆ มีความภูมิใจที่เห็นผลงานของตน และต้องการเห็นชื่อของตนเองปรากฏอยู่บนสิ่งนั้น ถ้าเด็กยังเล็กและเขียนชื่อตัวเองไม่ได้ ครูควรเขียนให้ และเขียนอย่างสวยงามด้วย ส่วนผู้ปกครองควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนของลูกไม่ว่าจะชุกชุกหรือไม่กี่ตาม เพราะนั่นคือพื้นฐานขั้นต้นของการเขียน จัดหากระดาษ ดินสอ ไม้ให้ลูกพร้อมเสมอ ให้ลูกวาดภาพ พ่อแม่

เขียนคำบรรยายตามคำบอกเล่าของลูก ช่วยเหลือเมื่อลูกต้องการเขียนจดหมายขึ้นชมลูกเมื่อลูกต้องการขีดเขียน เขียนชื่อลูก (หรือคำอื่นๆ ที่ลูกสนใจ) ให้ลูกได้เห็นเป็นต้น

พีเตอร์เซ็น (Petersen. 1996 : 147) กล่าวว่า ครูควรเชิญชวนให้เด็กเขียนมากกว่าที่จะยื่นมือเข้าไปช่วยเขียน และควรจัดอุปกรณ์การเขียนให้เด็กสามารถหยิบใช้ได้ง่าย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้ ควรเป็นศูนย์ที่มีชั้นวางหนังสือ มีกระดาษหลากหลายชนิดทั้งมีเส้น และไม่มีเส้น ให้เด็กเลือกใช้ จัดเตรียมกรรไกร ปากกา ดินสอ และสีดินสอ อาจจะเตรียมซองจดหมาย การ์ด บัตรเชิญที่ใช้แล้ว และพจนานุกรมวางไว้ที่ชั้นหนังสือด้วย พื้นที่ที่ใช้เขียนควรเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับเด็ก เด็กสามารถที่จะพูดคุยและทำงานได้ มีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับรอนั่งเขียนเหมาะสม และพอเพียงกับเด็ก ครูอาจอ่านเรื่องให้เด็กฟัง เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้ฟัง เด็กสามารถนำมาเขียนได้

บริเวอร์ (Brewer. 1995 : 220) กล่าวถึงบทบาทครูในการส่งเสริมการเขียนว่า ครูจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาเขียน เช่น หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายวัน ป้ายจราจร ตัวหนังสือบนโทรทัศน์ ฉลากสิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ ครูควรกระตุ้นให้เด็กมีความกล้าเสี่ยง กล้าที่จะเขียน ครูไม่ควรให้เกรงเด็กในการฝึกเขียน ทั้งครู และผู้ปกครองควรให้กำลังใจเด็กที่จะคิดแบบการเขียนของตนเองขึ้น และเน้นความสำคัญของความหมาย มากกว่าความถูกต้องของตัวสะกด

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2532 : 53 - 54) กล่าวว่า ครูควรจัดห้องให้เด็กฝึกเขียนอยู่ในทำเลที่เงียบสงบไม่มีเสียงอึกทึก หรือผู้คนพลุกพล่าน มีแสงสว่างเพียงพอไม่จ้าจนเกินไป และควรให้แสงสว่างเข้าทางซ้ายมือของเด็ก หรือจากทางด้านบน มิใช่ส่องทางด้านขวาหรือตรงหน้าของเด็ก เพราะจะทำให้เกิดเงามืดบังการเขียนของเด็ก แต่ถ้าเด็กถนัดมือซ้ายควรให้แสงสว่างเข้าทางขวามือของเด็ก

สรุปได้ว่า แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนให้แก่เด็กปฐมวัย ทั้งครูและผู้ปกครอง ต้องร่วมมือกันจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กให้ประกอบไปด้วย อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเขียนอย่างหลากหลาย ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรคำนึงถึงการบูรณาการทักษะการเขียนเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิด การเรียนรู้อย่างแท้จริงในสิ่งแวดล้อมที่มีความหมาย ครูควรจัดให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ได้มีโอกาสสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ส่งสารและรับสารอย่างมีประสิทธิภาพ ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการเขียนให้แก่เด็ก ให้แรงเสริมทางบวก พูดคุยซักถามถึงสิ่งที่เด็กเขียน ตอบคำถามเมื่อเด็กสงสัย ให้กำลังใจไม่บีบบังคับให้เด็กเขียน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้กล้าแสดงออกตามความสามารถของแต่ละบุคคล

การฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

1. ความหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

ไฟว์ และ ฮานเสน (Five and Hansen. 1988 cited in Combs. 1996 : 175) กล่าวว่า การฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเป็นวิธีการที่ดีมากที่จะฝึกเด็กในห้องเรียนให้เขียน การฝึก การเขียนแบบปฏิบัติการไม่มีแบบฟอร์มที่แน่นอน ครูสามารถวางแผนการเรียนได้อย่าง หลากหลายและให้เป็นไปตามความสนใจของเด็กที่อยากจะเรียนรู้ หัวข้อที่ใช้ในการฝึกเขียน ต้องเป็นเรื่องที่เด็กทุกคนรู้จัก ครูจะให้เวลาเขียนอย่างพอเพียงและเหมาะสม ส่วนเด็กมีทางเลือก ที่หลากหลายในการเขียนและแสดงความรู้สึกกับงานเขียนของตน และที่สำคัญเด็กจะมีส่วนร่วม ในการประเมินงานเขียน

คอลคินส์ (Calkins. 1986 cited in Donald and Diane. 1998 : 368) กล่าวว่า การฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเป็นวิธีการที่ทำได้ง่ายมาก โดยครูจัดเวลาการเขียนให้กับเด็ก อย่างพอเพียงใน 1 วัน ในการจัดการสอนครุควรเตรียมกิจกรรมไว้หลากหลาย ในระหว่างการทำ กิจกรรมเด็กจะเขียนงานที่สะท้อนความคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและประสบการณ์ การเขียน จะเป็นการรวบรวมเรื่องที่เด็กรู้ ขณะที่เด็กเขียนเด็กจะต้องคิดว่าเขาจะเขียนอย่างไร

สรุปได้ว่า การฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมการฝึกเขียนที่คิดขึ้นเพื่อให้ เด็กได้ฝึกการเขียนและแสดงออกทางการเขียนอย่างสร้างสรรค์ด้วยตัวของเด็กเอง กิจกรรมที่จัดขึ้น สามารถปฏิบัติได้ทั้งห้อง โดยจัดเวลาให้เด็กเขียนอย่างสม่ำเสมอซึ่งอาจจะให้เด็กเขียนทุกวัน หรือสัปดาห์ละ 3 - 4 วัน โดยเขียนภายใต้หัวข้อที่เด็กกำหนดขึ้น หรือเด็กและครูร่วมกันกำหนดขึ้น

2. จุดมุ่งหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

รูดเดลล์ (Ruddell. 1993 : 175 - 176 cited in Eanes. 1995 : 480) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ คือ การให้เด็กได้ฝึกเขียนบ่อยๆ มีเกณฑ์ กำหนดเวลาที่แน่นอนและเหมาะสม โดยเรื่องที่ใช้เขียนมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนในชั้นเรียน

อีลเนส (Eanes. 1995 : 480) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกการเขียนแบบ ปฏิบัติการ คือ การให้เด็กได้เขียนสะท้อนความคิดของเด็กลงบนกระดาษ การที่เด็กได้เขียน อย่างสม่ำเสมอภายใต้หัวข้อที่เด็กและครูร่วมกันสร้างขึ้น เด็กเลือกเรื่องที่ตนสนใจเรื่องหนึ่งมา เขียน โดยคิดแบบการเขียนของตนขึ้นแสดงความคิดเห็นโดยการพูดคุยกับเพื่อนและครู เด็กจะ แสดง ความเป็นเจ้าของงานเขียนของตน เมื่อเด็กเริ่มเข้าใจงานเขียนเป็นงานประจำที่ต้องทำ ทุกครั้งตามเวลาที่กำหนด เด็กจะเริ่มเตรียมการเขียนของตนไว้ในใจ และจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับ ข่าวสารและเรื่องราวต่างๆ ที่จะนำมาเขียนซึ่งการฝึกการเขียนแบบนี้จะทำให้เด็กมีประสบการณ์ เฉพาะบุคคลอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีดังนี้

- (1) เพื่อให้เขียนสะท้อนความคิด
- (2) เพื่อให้ฝึกเขียนบ่อยๆ อย่างสม่ำเสมอ
- (3) เพื่อฝึกการวางแผนงานเขียนของตน
- (4) เพื่อฝึกให้มีความรับผิดชอบในงานเขียนของตน
- (5) เพื่อฝึกให้กล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในการเขียน
- (6) เพื่อฝึกให้เป็นผู้ที่ช่างสังเกต และสนใจในข่าวสารข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเขียน
- (7) เพื่อฝึกการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล
- (8) เพื่อให้รู้จักจินตนาการและแสดงความคิดสร้างสรรค์
- (9) เพื่อร่วมสนทนา ปรีक्षा โต้ตอบกับครูและเพื่อน

3. แนวการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

คอมส์ (Combs. 1996 : 174 - 175) ได้แบ่งช่วงเวลาในการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

ทั้งกลุ่ม (10 - 20 %) ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน

หรือร่วมกันวางแผนที่จะเขียนในวันนี้

ทำงาน (60 - 70 %) เขียนคนเดียว

การประชุมปรึกษา

แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนคนเดียว หรือเป็นกลุ่ม

แก้ไขงานเขียนกับเพื่อนคนเดียว หรือเป็นกลุ่ม

ทั้งกลุ่ม (20 %)

แลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อนและครู

วางแผนงานเขียนในวันต่อไป

คอมส์ กล่าวว่า จากช่วงเวลาที่แบ่งอย่างคร่าวๆ นี้ ครูสามารถที่จะเลือกเฉพาะระยะใดระยะหนึ่ง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ วัยของเด็กและเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายว่า ต้องการให้เด็กเรียนรู้เรื่องใด

จอห์น และแมรี่ (John and Mary. 1995 : 235) พบว่า เวลาที่ใช้ฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการใน 1 วัน ควรใช้เวลาประมาณ 30 - 45 นาที โดยแบ่งเป็นขั้นตอนของการทำกิจกรรม ดังนี้

5 - 10 นาที ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน

5 นาที ชั้นวางแผน

5 นาที ชั้นเตรียมตัวก่อนเขียน

20 นาที ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

เด็ก ๆ เขียน อ่าน ปรึกษากับเพื่อนหรือครู เขียนใหม่
แก้ไขงาน ปรึกษางานเขียนกับครูแบบตัวต่อตัว หรือปรึกษา
เป็นกลุ่มเล็กๆ สังเกตและจดบันทึก หรือจดจำวิธีการเขียน
10 นาที ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน

3.1 ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน (Mini - Lesson)

ชั้นนี้จะใช้เวลาในช่วงสั้นๆ ประมาณ 5 - 10 นาที แต่เป็นช่วงที่สำคัญมากในการจัดกิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ โดยในเด็กปฐมวัยชั้นนี้ถือเป็นการระดมพลังสมองร่วมกันระหว่างครูกับเด็กในการเลือกหัวข้อที่จะเขียน ซึ่งสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ในขณะนั้น กระทำได้โดยครูเปิดโอกาสให้เด็กเสนอความคิดเห็นในหัวข้อที่ต้องการเขียนทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่เด็กเสนอบนกระดานขนาดใหญ่ที่ติดไว้บนกระดาน ที่เด็กสามารถมองเห็นได้ทั่วถึงทุกคน จากนั้นครูเป็นผู้ดำเนินการเชื่อมโยงให้เด็กเขียนภายใต้หัวข้อเดียวกันอย่างละมุนละม่อม เกรฟ (Graves. 1983 cited in John and Mary. 1995 : 254) และ แอทเวลล์ (Atwell. 1989 cited in Eanes. 1995 : 428)

3.2 ชั้นวางแผน (Planning)

ชั้นนี้เป็นการ “ตรวจสอบความเป็นปัจจุบัน” (status check) โดยครูถามถึงการวางแผนการเขียนในวันนี้ของเด็ก เช่น “หนูได้รับมอบหมายให้เขียนอะไร ?” “หนูปรึกษากับเพื่อนหรือยังว่าจะเขียนอะไร?” เป็นต้น เนื่องจากเด็กมีหลายคน ดังนั้น คำตอบของเด็กจึงมีหลากหลาย ฉะนั้น ครูควรทำบัญชีรายชื่อเด็กโดยเขียนเป็นแถว 5 แถว สำหรับใช้ใน 1 สัปดาห์เพื่อบันทึกการวางแผนการเขียนของเด็กในแต่ละวัน การทำบันทึกนี้จะช่วยให้ครูรู้ถึงความก้าวหน้าของเด็กได้ คอมป์ (Combs. 1996 : 180 - 181) และ แอทเวลล์ (Atwell. 1987 cited in John and Mary. 1995 : 254)

3.3 ชั้นเตรียมตัวก่อนสอน (Sustained Writing)

ชั้นนี้เป็นช่วงสั้นๆ ประมาณ 2 - 5 นาที ก่อนเริ่มการฝึกเขียน ครูและเด็กทุกคนต้องเงียบเพื่อสงบสติอารมณ์ จอห์น และ แมรี่ (John and Mary. 1995 : 254)

3.4 ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (Workshop Time)

เด็กควรมีเวลาในการเขียนแต่ละวันอย่างเพียงพอ การที่ครูกำหนดเวลาในการฝึกการเขียนที่แน่นอนให้เด็ก เด็กจะคิดวางแผนว่าเขาควรทำอะไร และควรทำอย่างไร และใช้เวลาในการเขียนได้อย่างเหมาะสม ถ้ามีเด็กกำลังเขียนเพราะเขาเพิ่งค้นพบวิธีการที่ดีกว่าเดิมหรือกำลังปรึกษากับเพื่อนๆ เพื่อแก้ไขปรับปรุงงานเขียน ครูควรยืดหยุ่นเวลาให้เด็กมากขึ้น ในวันหนึ่งเด็กควรทำงานเสร็จ 1 ชิ้น แต่ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กด้วย สิ่งสำคัญในการให้เด็กฝึกเขียนคือ ควรพยายามให้เด็กได้แสดงความคิดของเด็กออกมาโดยผ่านการเขียน และครูควรให้เด็กเขียนงานบนโต๊ะเพราะครูสามารถเดินดูได้สะดวก และเป็นการฝึกให้เด็กนั่ง

เขียนบนเก้าอี้ ในขณะที่เดินดูครุฑวาระกระตุ้นให้เด็กสรุปงานเขียนของตนเองอย่างสั้นๆ ด้วยการถามคำถามปลายเปิด เช่น “ช่วยบอกสิ่งที่หนูเขียนให้ครูฟังซิ ?” หรือ “หนูทำอะไรถึงเป็นอย่างนี้ได้ ?” หรือ เล่าเหตุการณ์สมมติว่า ถ้าเหตุการณ์เปลี่ยนไป ‘หนูจะเปลี่ยนแปลงงานเขียนของหนูอย่างไร ?’ เป็นต้น เด็กๆ ก็จะได้เรียนรู้การสนทนากับครู จุดมุ่งหมายของการสนทนา คือ การที่เด็กบอกเนื้อหางานเขียนบนกระดาษของเด็ก คอมป์ (Combs. 1996 : 181 183) คอลคินส์ (Calkin. 1986 cited in Combs. 1996 : 175) และ แอทเวลล์ (Atwell. 1989 cited in Eanes. 1995 : 482 - 483)

ไดสัน และ ฟรีดแมน (Dyson and Freedman. 1991 cited in John and Mary. 1995 : 254 - 256) กล่าวว่า ขณะที่เด็กฝึกการเขียน จะมีการยึดหยุ่นวิธีการที่เด็กได้วางแผนไว้ ในขณะที่เขียนอาจประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การแผ่ขยายความคิด (Idea generation) ครูอาจจะช่วยกระตุ้นให้เด็กเลือกหัวข้อที่จะเขียน ซึ่งเด็กมักจะสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเดินทางรายการต่างๆ ในโทรทัศน์ เรื่องการเล่นกับสัตว์เลี้ยง เป็นต้น เมื่อเด็กสนใจหัวข้อที่เด็กมีความรู้และประสบการณ์น้อย ครูควรหาหนังสือมาอ่านให้เด็กฟัง หรือทำกิจกรรมอย่างอื่นที่เพิ่มความรู้อะไรให้เด็กมีประสบการณ์มากขึ้น

(2) การวางแผนการเขียน (Drafting and revising) ในระยะแรกๆ อาจพบว่าเด็กมีความสามารถในการเขียนต่ำ เช่น เขียนน้อย เขียนสกปรกเลอะเทอะ ครูควรให้เด็กประเมินตนเองและฝึกให้เด็กยอมรับการประเมินจากครูและเพื่อนเพื่อแก้ไขงานเขียนของตนเอง การทำเช่นนี้เด็กจะมีพัฒนาการเขียนที่ดีขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ

(3) การปรับปรุงงานเขียน (Editing) การปรับปรุงงานเขียน หมายถึง การเปลี่ยนการทำให้เหมาะสม การเสริมงานหรือทำงานให้ดีกว่าเดิม เด็กสามารถปรับปรุงงานเขียนของตนเองได้ตามความต้องการ โดยการปรึกษากับเพื่อนหรือขอความคิดเห็นจากครู เกรฟ (Graves. 1983 cited in John and Mary. 1995 : 256) แนะนำว่า ครูควรถามกระตุ้นเด็ก เช่น “สิ่งนี้ หมายถึงอะไร ?” ‘ครูเติมบางอย่างลงไปได้ไหม ?’ ‘ครูเอาอันนี้ออกได้ไหม ?’ ‘เคลื่อนย้ายบางอย่างดีไหม ?’ เป็นต้น

3.5 ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (Whole - class share)

การแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกันทั้งชั้นมีความสำคัญมาก เด็กต้องการที่จะได้รับการสะท้อนกลับเกี่ยวกับงานเขียนของตน การได้รับการยอมรับจากเพื่อนจะเป็นแรงผลักดันให้เด็กอยากเป็นนักเขียน การได้แลกเปลี่ยนชิ้นงานในโอกาสที่เหมาะสม และร่วมรับฟังขั้นตอนการเขียนงานตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเด็กอ่านงานเขียนของตนให้เพื่อนๆ ฟัง การสนทนากันจะบอกให้เห็นว่าเด็กชอบหรือสนใจงานเขียนชิ้นใด และครูจะเปิดโอกาสให้เด็กถามคำถามได้ คำถามที่มักพบ เช่น “สิ่งที่เขียนหมายถึงอะไร ?” ‘วางแผนการเขียนอย่างไร ?’ ‘จะทำอย่างไรต่อไปเกี่ยวกับหัวข้อนี้ ?’ ‘ที่ผ่านมาคิดว่าเขียนอะไรได้ดีที่สุด ?’ ‘ตั้งชื่องานเขียนว่าอะไร ?’ เป็นต้น

มีครูบางท่านจัดงาน “วันนักเขียน” ขึ้นเป็นเวลา 1 วัน โดยเด็กสามารถแลกเปลี่ยนผลงานกับเพื่อนอ่านได้ เด็กจะสนุกกับการได้แลกเปลี่ยนงานกับเพื่อนห้องอื่น บางโรงเรียนจัดงานให้บุคคลอื่นได้ร่วมชื่นชมผลงาน และเขียนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานเขียนของคนด้วย เช่น จัดที่ห้องสมุด เป็นต้น เกรฟ และ ฮาเซน (Graves and Hasen 1983 cited in John and Mary. 1995 : 258)

สรุปได้ว่าแนวการเขียนแบบปฏิบัติการสามารถแบ่งได้เป็นชั้น 5 ชั้น ครูสามารถเลือกชั้นตอนใดชั้นตอนหนึ่งที่เห็นว่าเหมาะสมกับเด็กไปใช้ได้ ดังนี้

(1) ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที ปรึกษาร่วมกันทั้งชั้น เพื่อเสนอหัวข้องานเขียนโดยที่ครูกำหนดหรือเด็กและครูร่วมกันกำหนด ซึ่งเป็นหัวข้อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้

(2) ชั้นวางแผนใช้เวลาประมาณ 5 นาที โดยครูจัดบันทึกการวางแผนการเขียนของเด็กก่อนลงมือเขียนไว้ทุกวัน

(3) ชั้นเตรียมตัวก่อนเขียน ใช้เวลาประมาณ 2 - 5 นาที คือการให้เวลาเด็กในการสงบสติอารมณ์ก่อนเริ่มการเขียน

(4) ชั้นฝึกเขียนแบบปฏิบัติการ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที อาจให้เด็กเขียนคนเดียวหรือเขียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ตามที่ได้วางแผนไว้สามารถยืดหยุ่นการเขียนจากที่ได้วางแผนไว้ เด็กสามารถปรึกษา ชักถามข้อสงสัย ขอคำแนะนำจากเพื่อนและครูได้ สามารถแก้ไขปรับปรุงงานของตนได้จนพอใจ

(5) ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน ใช้เวลาประมาณ 10 นาที โดยจัดให้เด็กอ่านงานเขียนของตนให้เพื่อนและครูฟัง เปิดโอกาสให้ซักถามเกี่ยวกับงานเขียน หรืออาจจัดในรูปแบบอื่นได้ ชั้นนี้เด็กจะได้รับการสะท้อนกลับในชิ้นงานที่เด็กทำ

4. ข้อควรคำนึงในการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

จอห์น และ แมรี่ (John and Mary. 1995 : 258) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เด็กต้องการรู้ตารางเวลาที่แน่นอนอย่างสม่ำเสมอ เด็กจะยอมรับว่างานเขียนเป็นงานประจำที่ต้องทำในทุกวันหรือบางวัน ครูควรจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้พอเพียง จัดบรรยากาศ การเขียนให้เหมาะสม เป็นแบบอย่างการเขียนที่ดีให้แก่เด็ก ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างการเขียนให้แก่เด็กได้ 2 วิธี ดังนี้

(1) เป็นแบบอย่างทางความคิดโดยการถ่ายทอดประสบการณ์ทางภาษา

(2) เป็นแบบอย่างทางการกระทำโดยการเขียนที่ถูกต้องวิธี

นูแมน และ รอสกอส (Neuman and Roskos. 1990 cited in John and Mary. 1995 : 237) กล่าวว่า การสอนเขียนของครูควรคำนึงในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กมีประสบการณ์นอกห้องเรียนมากย่อมสามารถเขียนได้ดีกว่าเด็กที่มีประสบการณ์นอกห้องเรียนน้อยกว่า ฉะนั้น ครูควรส่งเสริมให้เด็กมีประสบการณ์ที่หลากหลาย

(2) ความเข้าใจของเด็กว่า งานเขียนเป็นงานอย่างหนึ่งที่ต้องทำ ไม่บังคับเด็กแต่ให้ค่อยๆ เข้าใจ ว่าการเขียนเป็นงานอย่างหนึ่งที่ต้องทำ

(3) ส่งเสริมการเขียนของเด็ก โดยการให้แรงเสริมทางบวก มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก เชิญชวนให้เด็กเขียน เปิดโอกาสให้เด็กเห็นความก้าวหน้าของงานเขียน เพื่อจะได้คลายกังวล จัดสิ่งแวดล้อมในห้องที่หาได้ง่าย เพื่อดึงดูดความสนใจให้เด็กอยากเขียน เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้เขียนให้เพียงพอ

แอทเวลล์ (Atwell. 1989 cited in Eanes. 1995 : 481) กล่าวว่า การฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการควรคำนึง 7 ข้อต่อไปนี้ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเขียน

(1) เด็กต้องการเวลาที่สม่ำเสมอในการวางแผนการเขียน การลงมือเขียน การแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน และแก้ไขปรับปรุงงานเขียน

(2) เด็กต้องการหัวข้อการเขียนเพียง 1 หัวข้อใน 1 วัน

(3) เด็กต้องการความช่วยเหลือจากครู และเพื่อนในขณะที่เขียน

(4) เด็กจะเรียนรู้วิธีการเขียนจากคำอธิบายของครู

(5) เด็กต้องการรู้ว่าผู้ใหญ่เขียนอย่างไร ครูเขียนอย่างไร ต้องการแลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อน

(6) ควรจัดหาหนังสือมากมาย และหลายประเภทให้เด็กได้อ่าน เช่น หนังสือนิทาน เรื่องสั้นต่างๆ เป็นต้น

(7) ให้ความสนใจในงานเขียนของเด็ก สังเกตการเขียนของเด็กอยู่เสมอ เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการเขียนให้กับเด็ก

สรุปได้ว่า ข้อควรคำนึงในการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ คือ ครูควรเป็นแบบอย่างในการเขียนที่ดี ให้แรงเสริมทางบวก จัดสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้เด็ก อยากเขียนด้วยอุปกรณ์การเขียน ให้ความสนใจในงานเขียน สังเกตงานเขียน ชักถามสิ่งที่เด็กเขียนเสมอ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีให้เด็กรู้สึกอบอุ่นและไว้วางใจที่จะเขียนและควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ควรเร่งเด็กเขียนแต่ควรส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการเขียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการเขียนให้เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประไพ แสงดา (2544 : 56 - 64) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้น

รัฐจวน ประโมจรรย์ (2544 : 63 - 71) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพ ที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรม และระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีความสามารถด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

นฤมล เนียบแหลม (2545 : 52 - 60) ได้ศึกษาการศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติมีการพัฒนาการด้านการเขียนสูงกว่าก่อน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อริยพร คงนาวัง (2542 : 60 - 72) ได้ศึกษาแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงขึ้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการฝึก การเขียนแบบปฏิบัติการมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขึ้นพัฒนาการเขียนสูงขึ้น โดยในระยะเวลาสัปดาห์ที่ 1 - 2 มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขึ้นพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ยังไม่ชัดเจนระยะเวลาสัปดาห์ที่ 3 - 9 มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขึ้นพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นชัดเจนมาก โดยมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่สูงขึ้นมากกว่า 2.00 คะแนน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศสรุปได้ว่า ในการส่งเสริมพัฒนาการเขียนให้กับเด็กปฐมวัย สามารถส่งเสริมและพัฒนาการเขียนได้ด้วยการจัดกิจกรรมการเขียนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนสื่อสารความคิดออกมาตามความต้องการของเด็ก และเป็นไปตามพัฒนาการตามวัยให้เด็กได้เป็นผู้คิดเอง ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นั่นคือการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูและผู้ปกครองจะคอยอำนวยความสะดวก จัดเตรียมอุปกรณ์ และให้การเสริมแรง กระตุ้นโดยตั้งคำถามให้เด็กได้คิดถือเป็นการส่งเสริมการเขียนอย่างแท้จริง กิจกรรม

หนึ่งที่จะส่งเสริมการเขียนให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี คือ กิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กได้ขีดเขียนด้วยตนเองตามความต้องการ ครูเป็นเพียงผู้คอยให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวกแนะนำเมื่อเด็กต้องการ

งานวิจัยต่างประเทศ

ควินทานิลลา (Quintanilla, 1993 : A) ได้ศึกษาการแสดงอาการยอมรับของครู ต่องานเขียนของเด็ก โดยการให้การเสริมแรงในทางบวกด้วยคำพูดที่ไพเราะเป็นพิเศษ กับเด็ก ในกลุ่มทดลอง และให้การเสริมแรงอย่างปกติในกลุ่มควบคุม ใช้เวลาในการศึกษา 10 สัปดาห์ โดยให้เด็กทำกิจกรรมการเขียน สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการเสริมแรงในทางบวกมีพัฒนาการเขียนดีขึ้น และดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สช์ม (Schum 1995 : A อ้างถึงใน นฤมล เจียบแหลม, 2545 : 39) ได้ศึกษา ธรรมชาติในการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 4 - 5 ขวบ จำนวน 14 คน ใช้เวลาในการศึกษา 9 เดือน ขณะที่อยู่บ้านและโรงเรียน โดยให้เด็กเขียนภาพร่วมกับครอบครัว ครูและเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งแบ่งการเขียนออกเป็น 2 แบบ คือ การเขียน ที่เป็นทางการ เช่น การเขียนถึงครูประจำชั้น เขียนเกี่ยวกับหน้าที่ของตน เป็นต้น และการเขียนที่ไม่เป็นทางการ เช่น การเขียนสร้างสรรค์กับเพื่อนนอกเหนือหลักสูตรการเขียนสิ่งที่เด็กจินตนาการ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า การเขียน ของเด็กทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียนจะสื่อความหมายแตกต่างกันโดยการเขียนที่ไม่เป็นทางการเด็ก จะมีความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อสาร และสร้างผลงานอย่างประณีตได้ดีกว่าการเขียน อย่างเป็นทางการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บลัด (Blood, 1996 : A) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย อายุ 3 - 5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กเข้าร่วม 56 คน จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ภาษา ของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตนาของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้เพื่อ การอ่านออกเขียนได้ และการส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง จะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้ การอ่านเขียนได้อย่างมีความหมาย เนื่องจากชื่อของเด็กจะถูกเรียกเป็นประจำทุกวัน และเป็น คำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อของตนเองได้ จะเป็น แนวทางในการขยายความสามารถ ในการรับรู้คำอื่นๆ ต่อไป

เดวี (Davey, 1987 cited in Eanes, 1995 : 500 - 503) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความร่วมมือในการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการกับเด็กจำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 20 คน โดยให้เด็กเลือกที่จะทำงานเป็นคู่หรือกลุ่มเล็กๆ ได้ตามความพอใจ ผลการวิจัยพบว่า เด็ก สามารถที่จะจับคู่หรือจับกลุ่มในการร่วมมือกันคิด และช่วยกันวางแผนการเขียน ปฏิบัติการ เขียน แก๊ไขและปรับปรุงงานเขียน โดยการปรึกษากันได้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

จากเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ในการส่งเสริมพัฒนาการเขียนให้กับเด็กปฐมวัย สามารถส่งเสริมและพัฒนาการเขียนได้ด้วยการจัดกิจกรรมการเขียนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนสื่อสารความคิดออกมาตามความต้องการของเด็ก และเป็นไปตามพัฒนาการตามวัยให้เด็กได้เป็นผู้คิดเอง ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นั่นคือ การจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูและผู้ปกครองจะคอยอำนวยความสะดวก จัดเตรียมอุปกรณ์ และให้การเสริมแรงกระตุ้นโดยตั้งคำถามให้เด็กได้คิด ถือเป็นส่งเสริมการเขียนอย่างแท้จริง กิจกรรมหนึ่งที่ว่าจะ ส่งเสริมการเขียนให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดีคือ กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและเลือกหัวข้องานเขียนตามความสนใจด้วยตนเอง วางแผนงานเขียน วางรูปแบบการเขียน ปฏิบัติการเขียน ปรับปรุงแก้ไขงานเขียน และกล้าที่จะเสนองานเขียนด้วยตนเอง แต่ไม่เน้นให้เด็กเขียนสวยงามเหมือนแบบหรือเขียนให้ถูกต้อง แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กสะท้อนความคิด โดยผ่านการเขียน ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการตามวัยของเด็ก เด็กจะรู้สึกภาคภูมิใจในงานเขียน และรู้สึกเป็นเจ้าของในงานเขียนของตน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ไว้ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลกิตติกร อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 93 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลกิตติกร อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากห้องเรียนอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 ห้อง จากทั้งหมด 3 ห้องเรียน ได้นักเรียนห้อง 2/2 จำนวน 33 คน จากนั้นจึงทำการทดสอบนักเรียนทั้งห้องเพื่อเลือกนักเรียนที่มีพัฒนาการเขียนในชั้นที่ 1 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 2 ชนิด คือ

1. แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเขียน
2. แบบประเมินพัฒนาการเขียน

1. แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเขียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม
ฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

1.3 ผู้วิจัยนำหน่วยการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงาน
คณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยที่เด็กกำลังเรียนในสัปดาห์นั้นๆ มาให้เด็กเลือก
หัวข้อที่เด็กสนใจและเด็กอยากเขียนเกี่ยวกับหน่วยการสอนดังกล่าว และสร้างกิจกรรมตามแผน
การจัดกิจกรรม ฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก จำนวน 24 แผนๆ ละ
1 วัน โดยมีขั้นตอนการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ อริยพร คงนางวัง
(2542 : 45 - 46) ดังนี้

1.3.1 ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน คือ เด็กและครูร่วมกันคิดหัวข้อ
การเขียนที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำลังเรียน เพื่อใช้เป็นหัวข้อฝึกการเขียน

1.3.2 ขั้นวางแผน คือ เด็กจะวางแผนการเขียนของตน โดยอาจ
ร่วมวางแผนกับเพื่อนหรือครู ครูจัดบันทึกการวางแผนการเขียนของเด็กไว้ทุกคน

1.3.3 ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ คือ เด็กลงมือเขียนงาน
ของตนตามที่ได้วางแผนไว้ หรืออาจจะเขียนคลาดเคลื่อนจากที่วางแผนไว้ได้ สามารถปรึกษา
เพื่อนและครูได้ แก้ไขปรับปรุงงานเขียนได้ตามเวลาที่กำหนด

1.3.4 ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน คือ เด็กออกมาเล่าถึงผลงาน
เขียนของตนให้เพื่อนและครูฟัง จากนั้นเปิดโอกาสให้เพื่อน และครูซักถามข้อสงสัย

ในการจัดกิจกรรมทั้ง 4 ขั้น ครูควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้เด็ก
วางแผน ชี้แนะ ให้คำปรึกษา ให้แรงเสริม ทางบวก เพื่อให้เด็กกล้าที่จะเขียน ตอบคำถาม สอบถาม
ความต้องการของเด็ก กระตุ้นให้เด็กอธิบายงานเขียนของตน เขียนชื่อเด็กและคำอธิบายงาน
เขียนของเด็กลงในชิ้นงาน และอำนวยความสะดวกต่างๆ

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ไปให้อาจารย์
ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขพิจารณาความถูกต้องแล้วนำไปปรับปรุง

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เสนอผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจพิจารณาความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อการเรียน และ
การประเมินผล เป็นผู้ตรวจและแก้ไข 3 ท่าน ปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม โดยการปรับแผนที่ผู้เชี่ยวชาญให้แก้ไขมีดังต่อไปนี้

1.6.1 ปรับภาษาที่เข้าใจยากเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายและใช้ในชีวิต
ประจำวัน

1.6.2 ปรับการใช้คำถาม เพื่อให้เด็กได้คิดหาคำตอบที่หลากหลาย

1.6.3 ปรับการใช้สื่อเป็นของจริง
1.7 นำไปใช้สอนจริงในการทดลอง

2. แบบประเมินพัฒนาการเขียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินพัฒนา การเขียนของเด็กปฐมวัย

2.2 ศึกษากฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการเขียนจาก บุญเชิด ภิญโญ อนันตพงษ์ (2538) ส.วาสนา ประवालพฤษ์ (2539) คู่มือการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนน ความสามารถด้านการเขียน ของ ประไพ แสงดา (2544 : 72) รัญจวน ประโมจรรย์ (2544 : 79) และได้สังเกตพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 4 - 5 ปี แล้วนำมาสร้างแบบประเมินพัฒนาการเขียนให้ครอบคลุมพัฒนาการเขียน (ดูในภาคผนวก ก) ซึ่งมีทั้งหมด 5 ชั้น ได้แก่

2.2.1 ชั้นขีดเขียนแทนเขียน

2.2.2 ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ

2.2.3 ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก

2.2.4 ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ

2.2.5 ชั้นเขียนโดยสะกดตัวเอง

การให้คะแนนงานเขียนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียน แบ่งเป็นคะแนน 4 ระดับ คือ 0 - 3 คะแนน

คะแนน 3 หมายถึง เกิดพฤติกรรมตามเกณฑ์ 3 ข้อ

คะแนน 2 หมายถึง เกิดพฤติกรรมตามเกณฑ์ 2 ข้อ

คะแนน 1 หมายถึง เกิดพฤติกรรมตามเกณฑ์ 1 ข้อ

คะแนน 0 หมายถึง ไม่เกิดพฤติกรรมตามเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียน

คะแนนรวม 0 - 12 อยู่ในชั้นที่ 1 ชั้นขีดเขียนแทนเขียน

คะแนนรวม 13 - 24 อยู่ในชั้นที่ 2 ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ

คะแนนรวม 25 - 36 อยู่ในชั้นที่ 3 ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก

คะแนนรวม 37 - 48 อยู่ในชั้นที่ 4 ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ

คะแนนรวม 49 - 60 อยู่ในชั้นที่ 5 ชั้นเขียนโดยสะกดตัวเอง

2.3 นำแบบประเมินพัฒนาการ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.4 นำแบบประเมินพัฒนาการเขียน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรม กับจุดประสงค์ (IOC) โดยใช้เกณฑ์คุณภาพตั้งแต่ 5 ขึ้นไป จึงถือว่าใช้ได้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526 : 89) ในการหาค่า IOC ครั้งนี้ได้เท่ากับ 0.90

2.5 การหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson) โดยการนำแบบประเมินพัฒนาการเขียนไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน โดยนำแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ที่เหมือนกับการทดลองจริงเป็นเวลา 1 สัปดาห์ รวมจำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที นำผลงานเขียนของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน Pearson Product Moment Correlation (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2542 : 248 - 249) ได้ค่าความเชื่อมั่นของการสอบซ้ำ 0.85 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูงเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ไว้ดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง
2. วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวตามแนวคิดของ บอร์ก และ แกล (Borg and Gall. 1989 : 629 อ้างถึงใน นฤมล เฉลียบแหลม. 2545 : 43) ได้กล่าวว่า รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวจะมีความเหมาะสมเป็นพิเศษ กับการทดลองที่ต้องการเปลี่ยนแปลงรูปแบบพฤติกรรมหรือกระบวนการภายใน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวทำการทดลอง และเก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริงขณะทดลอง เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทดลองครั้งนี้

ตารางที่ 3.1 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง	ขณะทดลอง
T_0	X, T_1 , X, T_2 , X, T_3 , X, T_8

เมื่อ T_0 คือ การให้งานเขียนเพื่อประเมินก่อนการทดลอง

X คือ การดำเนินกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

$T_1, X, T_2, X, T_3, \dots$ คือ การให้งานเขียนเพื่อประเมินระหว่างทำการทดลอง

T_8 คือ การให้งานเขียนเพื่อประเมินเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

2. วิธีดำเนินการทดลอง

ในการทดลองในครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ในวันอังคาร พุธ พฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 50 นาที โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กทั้งห้องในสัปดาห์แรกเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

2.2 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ที่ทำการทดลองให้เหมาะสม

2.3 เก็บคะแนนพัฒนาการเขียนก่อนเรียนเป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) โดยจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปกติกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 50 นาที เวลา 09.30 - 10.20 นาฬิกา โดยนำผลงานเขียนของกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจให้คะแนนพัฒนาการเขียนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.4 ดำเนินการทดลอง โดยจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ๆ ละ 4 วัน พร้อมทั้งเก็บผลงานเขียนของเด็กทุกวันที่ทดลอง มาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตารางที่ 3.2 วัน และกิจกรรมที่ทำการทดลอง

สัปดาห์ที่	การจัดกิจกรรม	เวลา	วันที่ทดลอง
1	สร้างความคุ้นเคย	09.30 –10.20 น.	อังคาร - ศุกร์
2	เก็บคะแนนก่อนเรียนจากงานเขียน ใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปกติ	09.30 –10.20 น.	อังคาร - ศุกร์
3 - 7	เก็บคะแนนระหว่างเรียนจากงานเขียน ใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ	09.30 –10.20 น.	อังคาร - ศุกร์
8	เก็บคะแนนหลังเรียนจากงานเขียน ใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ	09.30 –10.20 น.	อังคาร - ศุกร์

2.5 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.5.1 ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

(1) นำสู่กิจกรรมโดยการร้องเพลง การเล่านิทาน การท่องคำคล้องจอง การใช้สื่อประกอบ เป็นต้น

(2) สนทนา ซักถาม ความสนใจและความต้องการในหัวข้อการเขียนที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในสัปดาห์นั้น โดยให้เด็กเสนอที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่เด็กเสนอลงบนกระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ที่ติดไว้ในระดับสายตาเด็กสามารถมองเห็นได้ทุกคน

(3) เด็กและครูช่วยกันเลือกหัวข้อที่จะเขียนเพียงหัวข้อเดียว

2.5.2 ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

เด็กออกมาเล่าสิ่งที่ตนวางแผนการเขียนให้เพื่อน และครูฟังครูจดบันทึกการวางแผน ของเด็กไว้ในแบบบันทึกการวางแผน

2.5.3 ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

(1) บอกข้อตกลงเบื้องต้น

(2) ให้เด็กเลือกหยิบกระดาษสำหรับเขียนเพียง 1 แผ่น จากกระดาษที่เตรียมไว้ให้ 3 ชนิด คือ กระดาษ A3 กระดาษ A4 และกระดาษ F4

(3) เด็กลงมือทำกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการตามที่ได้วางแผนไว้ โดยบนโต๊ะครูเตรียมอุปกรณ์การเขียนไว้ให้ ได้แก่ สีเทียน สีดินสอ ดินสอและยางลบ เด็กสามารถถามหรือปรึกษาเพื่อนและครูได้ สามารถแก้ไข ปรับปรุงงานเขียนได้ ตั้งชื่อผลงาน ครูบอกหมดเวลาให้เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

2.5.4 ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

- (1) ให้เด็กออกมาเล่าผลงานเขียนของตน วันละ 5 คน
- (2) ให้เพื่อนและครูซักถามข้อสงสัย เช่น "ตั้งชื่อผลงานของคุณว่าอย่างไร?" "ทำผลงานตามที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ เพราะอะไร?" "มีปัญหาเกิดขึ้นอย่างไรบ้าง?" "ภูมิใจในผลงานของคุณหรือไม่?" เป็นต้น
- (3) วางแผนการเขียนร่วมกันในวันต่อไป

ในระหว่างการทดลองครูมีบทบาทในการกระตุ้นให้เด็กวางแผนชี้แนะ ให้คำปรึกษา ให้แรงเสริมทางบวก เพื่อให้เด็กกล้าที่จะเขียน ตอบคำถาม สอบถามความต้องการของเด็ก กระตุ้นให้เด็กอธิบายงานเขียนของตน เขียนชื่อเด็กและคำอธิบายงานเขียนของเด็กลงในชิ้นงาน และอำนวยความสะดวกต่างๆ

2.6 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 กลุ่ม โดยจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปกติ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อเก็บคะแนนพัฒนาการก่อนเรียนเป็นข้อมูลก่อนเรียนและจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการอีกเป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยจัดในวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ ในช่วงเวลา 09.30 - 10.20 นาฬิกา และเก็บผลงานเขียนของเด็กมาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.7 เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล แยกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ
 - 3.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้การจัดกระทำข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

- 1.1 เก็บข้อมูลจากผลงานเขียน โดยให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- 1.2 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 กลุ่ม โดยจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปกติ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อเก็บคะแนนพัฒนาการก่อนเรียนเป็นข้อมูลก่อนเรียนและจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการอีกเป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยจัด

ในวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ ในช่วงเวลา 09.30 - 10.20 นาฬิกา และเก็บผลงานเขียนของเด็กมาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 หากคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 การแสดงหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินพัฒนาการเขียน

2.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินพัฒนาการเขียนและกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 ทาสถิติพื้นฐานของพัฒนาการเขียนก่อนการทดลอง ขณะทำการทดลอง ในแต่ละสัปดาห์ โดยนำข้อมูลไปหาคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2.2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการเขียนในแต่ละสัปดาห์

2.2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการเขียนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ t - test แบบ Dependent

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1 สถิติที่ใช้หากคุณภาพเครื่องมือ

3.1.1 การแสดงหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินพัฒนาการเขียน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินพัฒนาการเขียนกับผลงานเขียนของเด็ก

$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้งหมด
 N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2526 : 85)

3.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินพัฒนาการเขียน และกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

$$r_{xy} = \frac{N\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
N	คือ	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
$\sum xy$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการตรวจครั้งแรก และคะแนนการตรวจครั้งหลัง
$\sum x$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งแรก
$\sum y$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งหลัง
$\sum x^2$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งแรก แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum y^2$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งหลัง แต่ละตัวยกกำลังสอง

(บุญเชิด ภิญโญนนัดพงษ์. 2542 : 248 - 249)

3.2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

3.2.1 หาสถิติพื้นฐานของพัฒนาการเขียนก่อนการทดลอง ขณะทำการทดลองในแต่ละสัปดาห์ โดยนำข้อมูลไปหาคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) โดยใช้สูตร

สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

(บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 102)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

(บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 101)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 \bar{x} แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม

(บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 103)

3.2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการเขียนในแต่ละสัปดาห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการเขียนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ t - test แบบ Dependent โดยใช้สูตร

สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่า t - test แบบ Dependent (กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระแก่กัน)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

(บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 109)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวตามแนวคิดของ บอร์ก และ แกล (Borg and Gall. 1989 : 629 . อ้างถึงใน นฤมล เฉลียบแหลม. 2545 : 43) ได้กล่าวว่ารูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวจะมีความเหมาะสมเป็นพิเศษกับการทดลองที่ต้องการเปลี่ยนแปลงรูปแบบพฤติกรรมหรือกระบวนการภายใน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวทำการทดลอง และเก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริงขณะทดลองเพื่อความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทดลองครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง การแปลความหมายผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ตรงกัน ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

\bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

P แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติ

** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

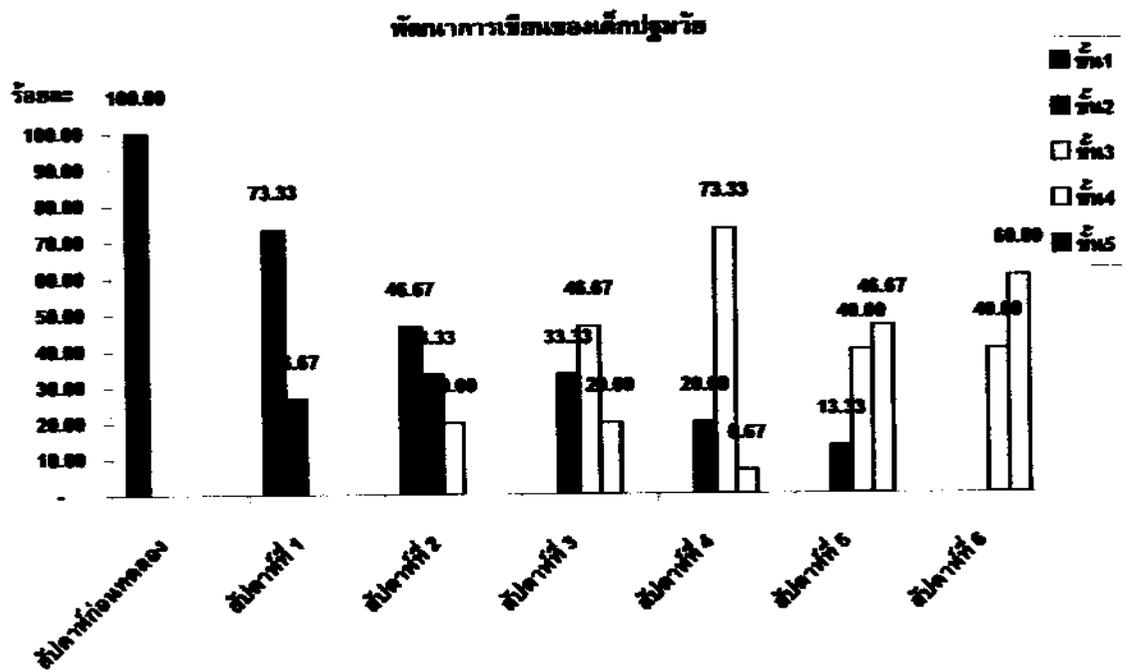
ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบ
ปฏิบัติการ ก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 ผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการต่อพัฒนาการเขียน
ของเด็กปฐมวัย

การศึกษาผลของพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยภายหลังการสอนโดยใช้กิจกรรม
ฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการนำเสนอเป็นกราฟประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ภาพที่ 4.1 : กราฟแท่งแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยตลอดการทดลองใช้
กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ในภาพรวม

จากภาพที่ 4.1 พบว่า ก่อนทำการทดลอง เด็กปฐมวัยทุกคนจำนวน 15 คน คิดเป็น
ร้อยละ 100.00 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียนแทนเขียน

ในสัปดาห์ที่ 1 หลังจากการทดลองสอนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียน
แบบปฏิบัติการ พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้น โดยเด็กปฐมวัยจำนวน 4 คน
คิดเป็นร้อยละ 26.67 มีพัฒนาการเขียนขั้นที่ 2 ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ส่วนที่
เหลือยังมีพัฒนาการเขียน ในระดับขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียนแทนเขียน จำนวน 11 คน คิดเป็น
ร้อยละ 73.33

ในสัปดาห์ที่ 2 หลังจากการทดลองสอนโดยแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ พบว่า เด็กปฐมวัยเริ่มพัฒนาสู่พัฒนาการเขียนขั้นที่ 3 ขึ้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก โดยเด็กปฐมวัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีพัฒนาการเขียนในขั้นนี้ ส่วนที่เหลือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 2 ขึ้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ และจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ยังคงมีพัฒนาการเขียนในขั้นที่ 1 ขึ้นขีดเขียนแทนเขียน

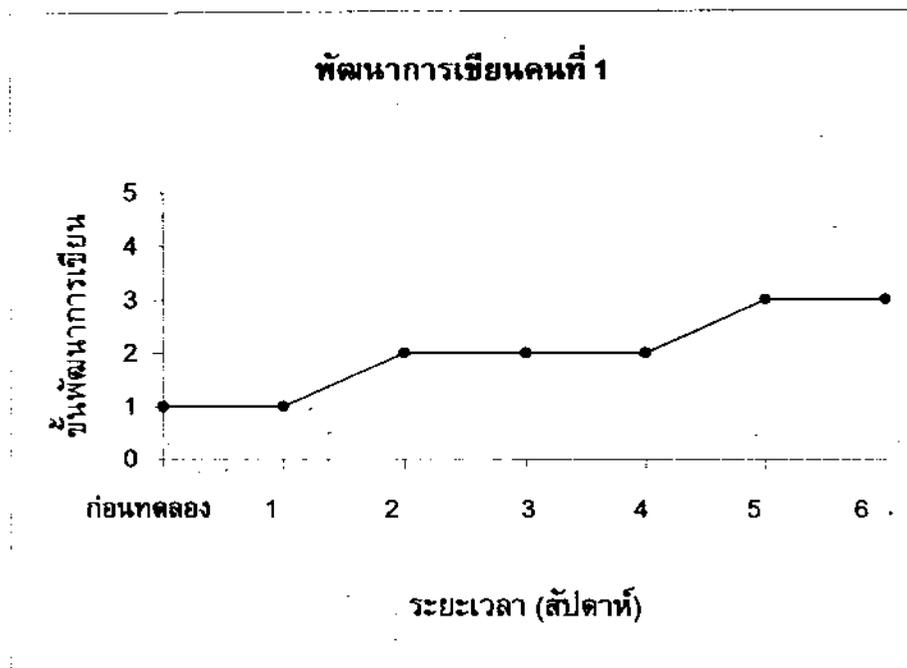
ในสัปดาห์ที่ 3 หลังจากการทดลองสอนโดยแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ พบว่า เด็กปฐมวัยทั้งหมดพัฒนาจากขั้นที่ 1 ขึ้นขีดเขียนแทนเขียน โดยจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 2 ขึ้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ เด็กปฐมวัยจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 มีพัฒนาการเขียน ในขั้นที่ 3 ขึ้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก และจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ก้าวสู่พัฒนา การเขียน ขั้นที่ 4 ขึ้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ เป็นครั้งแรก

ในสัปดาห์ที่ 4 หลังจากการทดลองสอนโดยแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ พบว่า เด็กปฐมวัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีพัฒนาการเขียนในขั้นที่ 2 ขึ้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ เด็กปฐมวัยจำนวน 11 คน คิดเป็น ร้อยละ 73.33 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 3 ขึ้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก และจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 มีพัฒนาการเขียนในขั้นที่ 4 ขึ้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ

ในสัปดาห์ที่ 5 หลังจากการทดลองสอนโดยแผนการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ พบว่า เด็กปฐมวัยจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 มีพัฒนาการเขียนในขั้นที่ 2 ขึ้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ เด็กปฐมวัยจำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 40 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 3 ขึ้นเขียนตัวอักษรไม่เลือกและเด็กปฐมวัยจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 มีพัฒนา การเขียนในขั้นที่ 4 ขึ้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ

ในสัปดาห์ที่ 6 หลังจากการทดลองสอนโดยแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ พบว่า เด็กปฐมวัยจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 3 ขึ้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก และเด็กปฐมวัยจำนวนมากที่สุดจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีพัฒนาการเขียนในขั้นที่ 4 ขึ้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ จะสังเกตเห็นว่าเด็กมีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 4 ขึ้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ เต็มชัดขึ้น แต่ไม่มีเด็กคนใดมีพัฒนาการอยู่ในขั้นที่ 5 ขึ้นเขียนโดยสะกดขึ้นเอง ซึ่งเป็นขั้นพัฒนาการเขียน ขั้นสูงสุด

เมื่อศึกษาพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มทดลอง เป็นรายบุคคลได้ผลดังภาพที่ 4.2 - 4.16

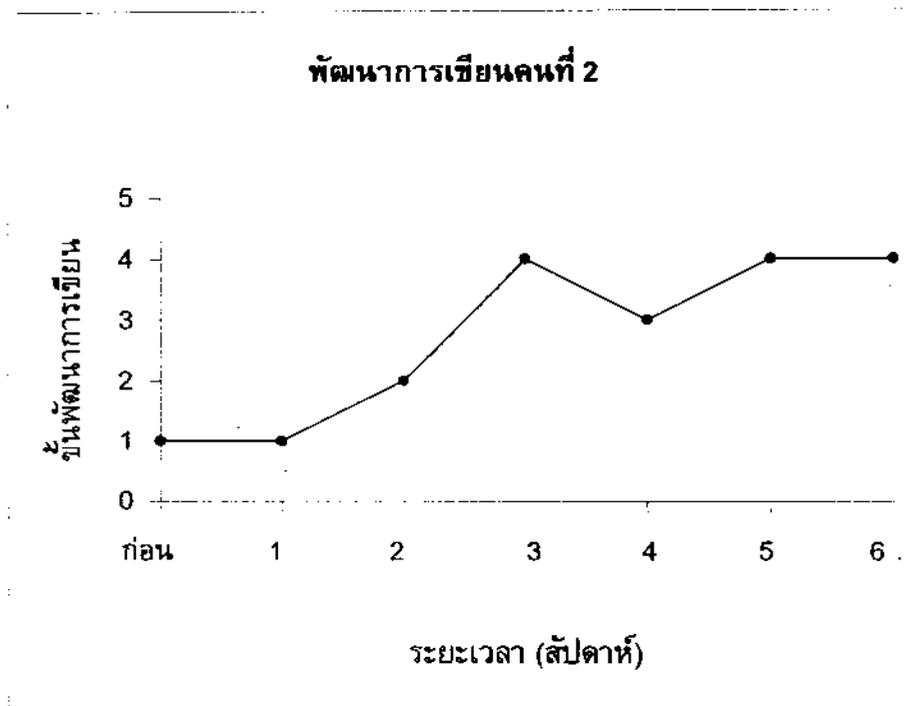

ภาพที่ 4.2 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 1

จากภาพที่ 4.2 พบว่า เด็กคนที่ 1 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ มีลักษณะความก้าวหน้า ดังนี้ เด็กมีพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก ลักษณะขั้นพัฒนา การเขียน ในแต่ละขั้นมีพัฒนาการเขียนสูงเร็วขึ้นแต่มีลักษณะคงที่ โดยในช่วงปลายสัปดาห์ที่ 2 เด็กคน ที่ 1 แสดงความก้าวหน้าและพร้อมจะก้าวไปสู่พัฒนาการขั้นที่ 2 ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ เด็กมักแสดงความกระตือรือร้นที่จะสร้างผลงานในขั้นที่ 2 โดยเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ ที่คิดขึ้นเองแทนภาษาพูดและมีความคิดรวบยอดที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเขียนสิ่งที่พูดคุยกับเพื่อนและครูสามารถถ่ายทอด ภาษาเขียนได้ แต่เนื่องจากไม่รู้จักตัวอักษรที่ใช้แทนเสียงขั้นเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ แทนคำพูด เด็กคนที่ 1 (น้องอ้อ) มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 2 นานถึง 3 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์สุดท้ายของพัฒนาการในขั้นนี้ น้องอ้อได้แสดงความพร้อมที่จะก้าวสู่พัฒนาการเขียนขั้นที่ 3 ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก โดยเริ่มใช้ตัวอักษรแทนสัญลักษณ์เป็นบางครั้ง เมื่อเข้าสัปดาห์ที่ 5

น้องอ้อ จึงก้าวสู่พัฒนาการเขียนขั้นที่ 3 ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือกอย่างสมบูรณ์ และยังคงพัฒนาการเขียนขั้นนี้จนถึงสัปดาห์สุดท้ายของการทดลอง คือ สัปดาห์ที่ 6

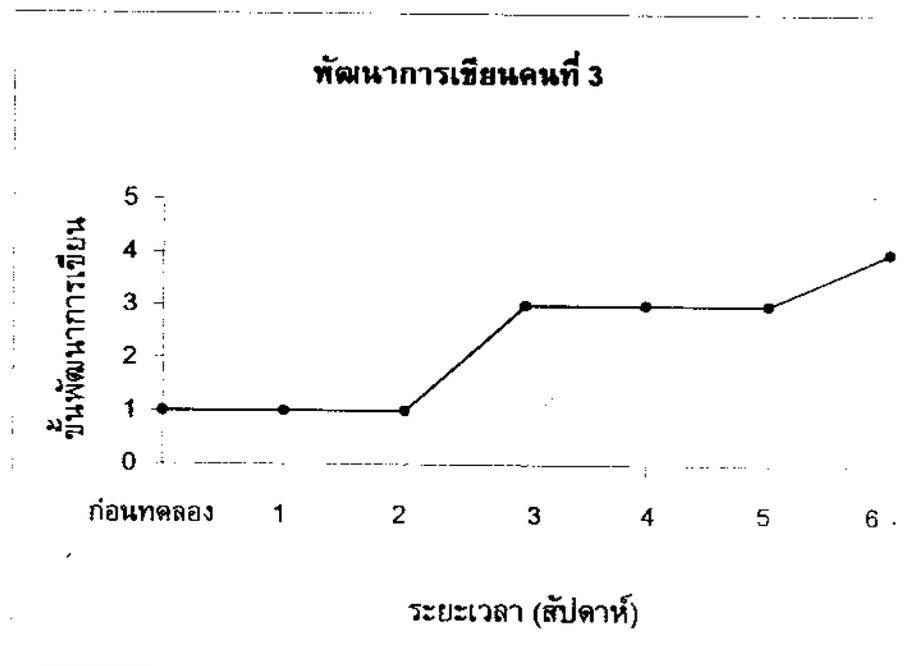
แต่อย่างไรก็ตามเด็กคนที่ 1 ได้แสดงความมั่นใจและกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรม และพยายามสร้างผลงานเขียนตลอดเวลา

ภาพที่ 4.3 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 2

จากภาพที่ 4.3 พบว่า เด็กคนที่ 2 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีขั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เด็กพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ ลักษณะพัฒนาการเขียนเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยในสัปดาห์ที่ 1 ของการทดลองเด็กมีพัฒนาการเขียนในขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียนแทนเขียน อันแสดงว่าเด็กกำลังปรับตัวและทำความเข้าใจกับกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ในสัปดาห์ที่ 2 เด็กพัฒนาการสูงขึ้นถึงขั้นที่ 2 ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ และในสัปดาห์ที่ 3 เด็กพัฒนาข้ามขั้นที่ 3 ไปอยู่ในขั้นพัฒนาการเขียนขั้นที่ 4 ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยมีความพร้อมด้านกล้ามเนื้อเล็กและการใช้กิจกรรมฝึกการเขียน

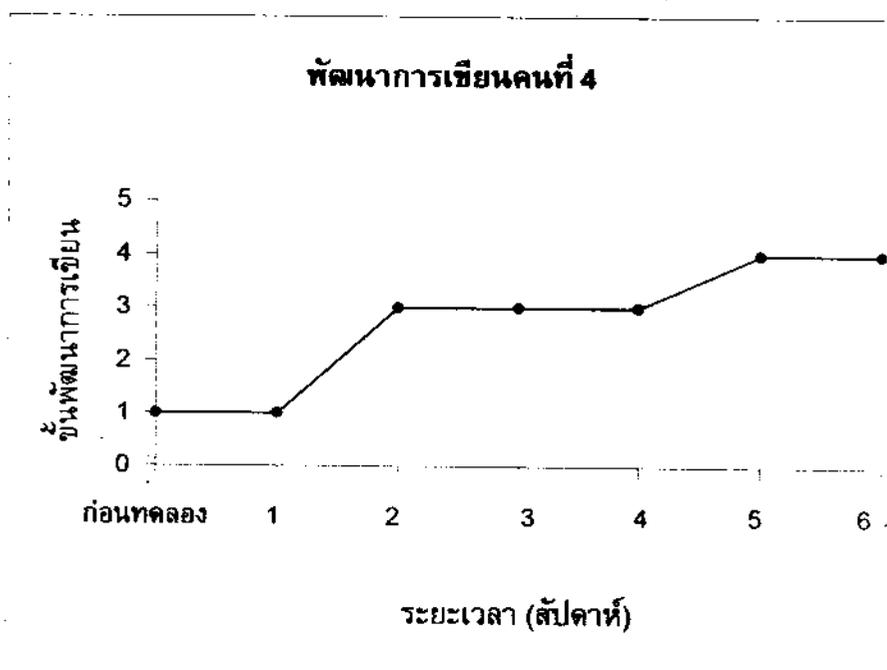
แบบปฏิบัติการเป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดและถ่ายทอดออกมาทางด้านภาษา อย่างไรก็ตาม ในสัปดาห์ที่ 4 พัฒนาการเขียนค่อยๆ ลดลงอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก ข้อสังเกตที่พบ เด็กมีประสบการณ์เดิมในเรื่องที่เขียนน้อยเพราะหัวข้อที่เขียนในสัปดาห์นี้ไม่ใช่หัวข้อที่เด็กคนที่ 2 นำเสนอ และพัฒนาการเขียนสูงขึ้นในขั้นที่ 4 ช่วงสัปดาห์ที่ 5 คงที่ไปถึงสัปดาห์ที่ 6 จะสังเกตพบว่า เด็กมีความพร้อมด้านการเขียนและมีประสบการณ์เดิมสูง ประกอบกับผู้วิจัยได้เป็นผู้ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำชมเชยและยอมรับความสามารถเด็กที่แสดงออกทำให้เด็กไม่เคร่งเครียดในการเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และทางบ้านก็สนับสนุนส่งเสริมด้านการเรียนโดยอ่านหนังสือนิทานให้ฟังสม่ำเสมอทำให้เด็กคนที่ 2 มีพัฒนาการเขียนเร็วขึ้น

ภาพที่ 4.4 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 3

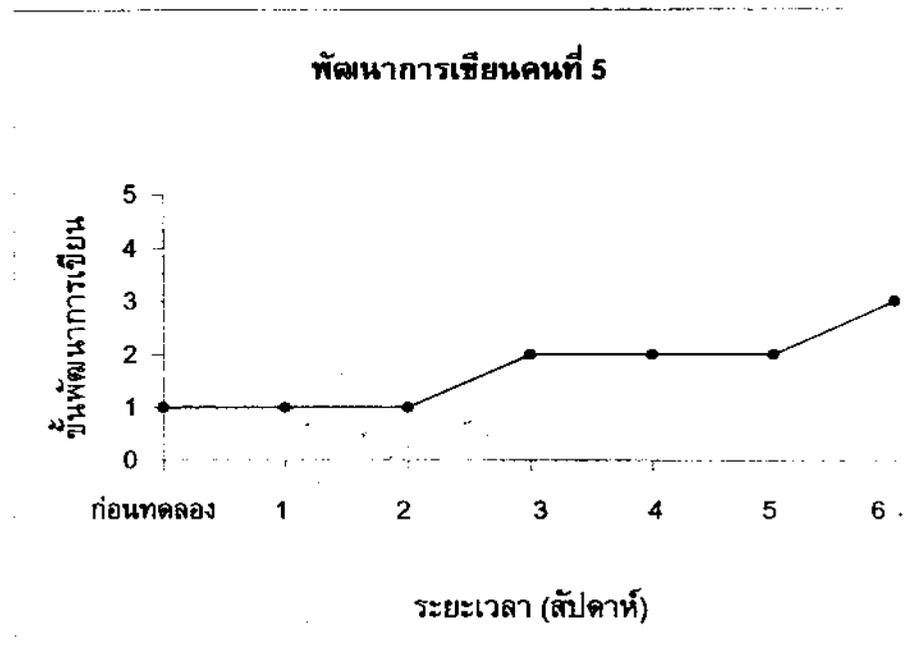
จากภาพที่ 4.4 พบว่า เด็กคนที่ 3 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีขั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีขั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ ลักษณะขั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดข้ามขั้นไปสู่ขั้นที่ 3 ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือกทันทีแต่มีลักษณะคงที่ ข้อสังเกตที่พบเด็กมีความสนใจ กระตือรือร้นใน การสร้างผลงาน มีลักษณะของขั้นพัฒนาการเขียน

แบบค่อยเป็นค่อยไป เด็กมีอิสระในการเขียน ผลงานและสร้างสรรค์ ผลงานอย่างมีความสุข ประกอบกับผู้วิจัยได้สนับสนุนให้กำลังใจ กล่าวคำชมเชยและยอมรับความสามารถที่เด็กแสดงออก ประกอบกับประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ทำให้พัฒนาการเขียนจึงพัฒนาสูงขึ้นเป็นระยะ

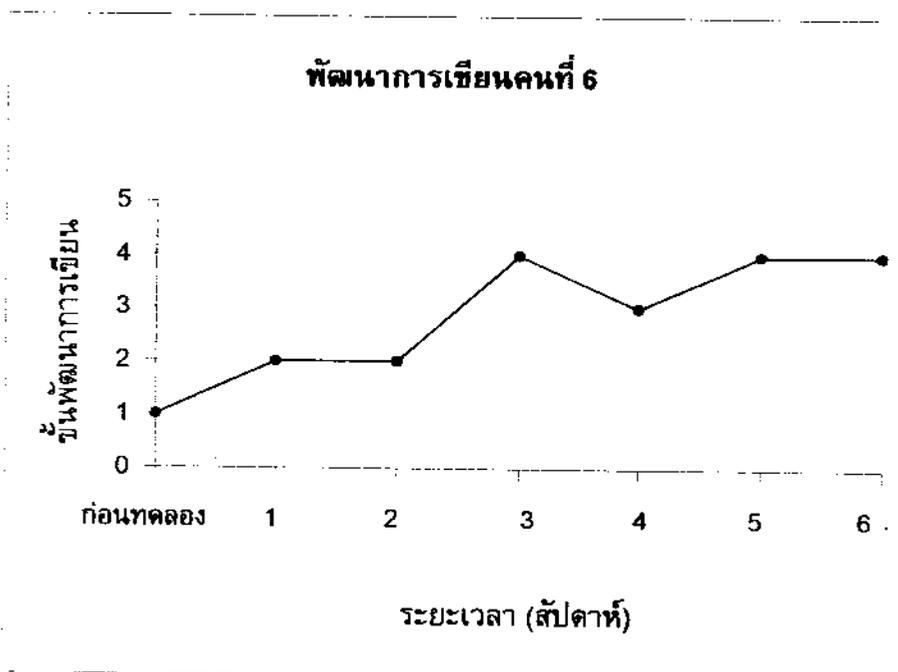
ภาพที่ 4.5 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 4

จากภาพที่ 4.5 พบว่า เด็กคนที่ 4 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีขั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีขั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ เป็นเด็กที่มีพัฒนาการเขียนเร็วมาก สังเกตได้จากปลายสัปดาห์ที่ 2 พัฒนาการเขียนจะก้าวกระโดดไปสู่พัฒนาการขั้นที่ 3 ลักษณะขั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้นแต่มีลักษณะคงที่ ข้อสังเกตที่พบเด็กปฐมวัยมีความสนใจกระตือรือร้นในการสร้างผลงาน มีลักษณะของขั้นพัฒนาการเขียนแบบค่อยเป็นค่อยไป และทางบ้านก็สนับสนุนส่งเสริมด้านการเรียนโดยอ่านหนังสือนิทานให้ฟังสม่ำเสมอ ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ส่งผลให้เด็กคนที่ 2 มีพัฒนาการเขียนเร็วขึ้น

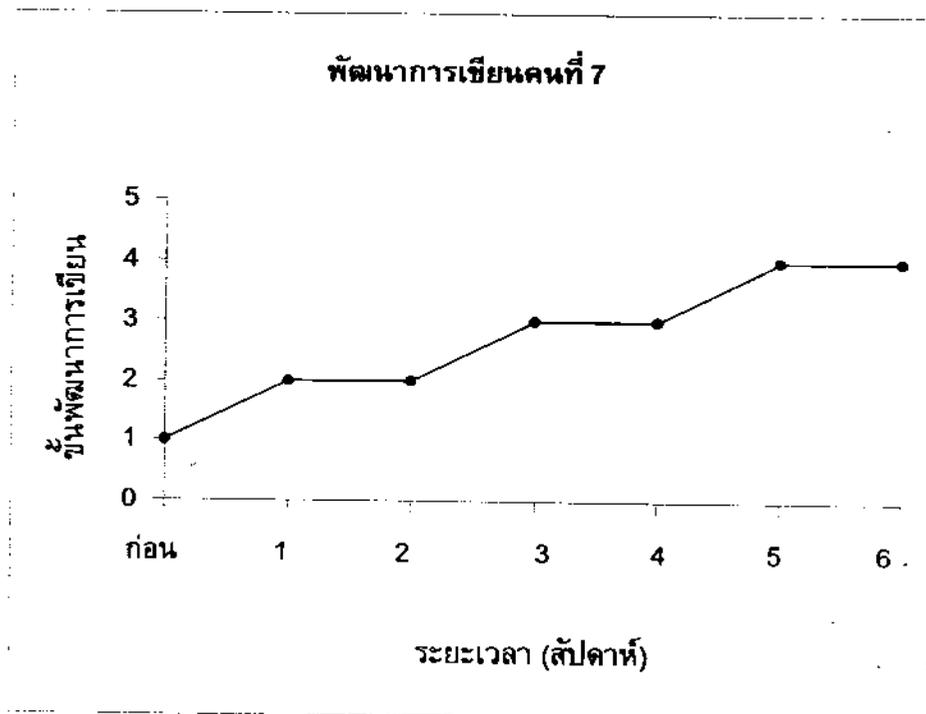
ภาพที่ 4.6 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 5

จากภาพที่ 4.6 พบว่าเด็กคนที่ 5 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีชั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีชั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก ลักษณะชั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้นแต่มีลักษณะคงที่ ข้อสังเกตที่พบในสัปดาห์ที่ 1 - 2 เด็กกำลังอยู่ในช่วงปรับตัวให้เข้ากับกิจกรรม ในสัปดาห์ที่ 3 - 5 เด็กมีความพร้อมด้านการเขียนมากขึ้น มีความสนใจ กระตือรือร้นในการสร้างผลงาน มีลักษณะของชั้นพัฒนาการเขียนแบบค่อยเป็นค่อยไป และที่บ้านไม่มีเวลาส่งเสริมด้านการเรียนจึงทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางโรงเรียนฝ่ายเดียว

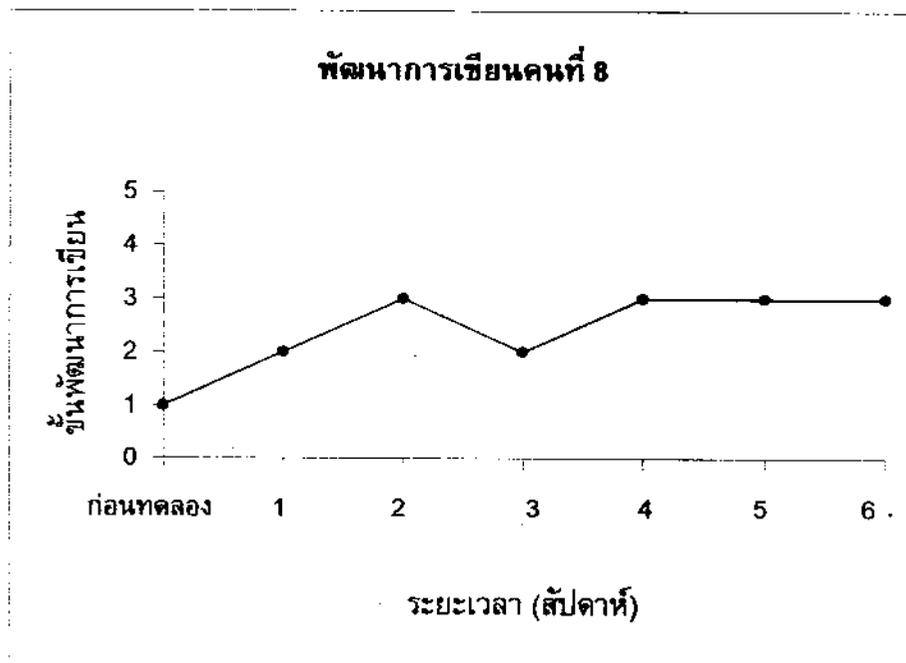
ภาพที่ 4.7 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 6

จากภาพที่ 4.7 พบว่า เด็กคนที่ 6 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีขั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีขั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ ซึ่งลักษณะพัฒนาการเขียนสูงในช่วงสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 3 แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยมีความพร้อมด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดและถ่ายทอดออกมาทางด้านภาษา ในสัปดาห์ที่ 4 พัฒนาการเขียนลดลงอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก และพัฒนาการเขียนสูงขึ้นในขั้นที่ 4 ช่วงสัปดาห์ที่ 5 คงที่ไปถึงสัปดาห์ที่ 6 ข้อสังเกตที่พบในสัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์ที่ 4 เนื่องจากช่วงนั้นเด็กมีสุขภาพไม่ดี คือ ป่วยเป็นไข้หวัดทำให้พัฒนาการเขียนลดลง หลังจากหายป่วยในสัปดาห์ที่ 5 - 6 พัฒนาการเขียนสูงขึ้น เด็กคนที่ 6 เป็นเด็กที่ทางบ้านให้การส่งเสริมด้านการเรียนสม่ำเสมอจะให้เรียนกวดวิชาในตอนเย็น หลังเลิกเรียนทุกวัน และขณะอยู่ที่บ้านผู้ปกครองจะอ่านนิทานให้ฟังสม่ำเสมอ ในวันเสาร์วันอาทิตย์บางครั้งจะพาเที่ยวในสถานหรือเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ เป็นประจำ ทำให้เด็กมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น พัฒนาการด้านการเขียนจึงเร็วกว่าเด็กบางคนที่มีโอกาสจากทางโรงเรียนฝ่ายเดียว

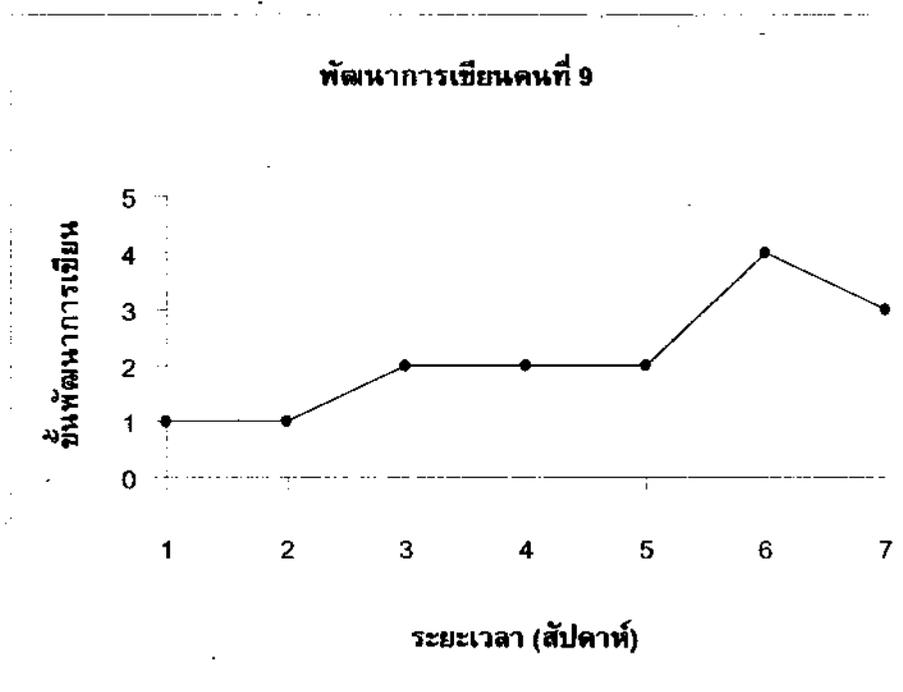
ภาพที่ 4.8 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 7

จากภาพที่ 4.8 พบว่าเด็กคนที่ 7 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีชั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีชั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ ลักษณะชั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้นแต่มีลักษณะคงที่ ข้อสังเกตที่พบเด็กปฐมวัยมีความสนใจ กระตือรือร้นใน การสร้างผลงาน มีลักษณะของชั้นพัฒนาการเขียนแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นเด็กที่กล้าแสดงออก มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และขณะอยู่ที่บ้านผู้ปกครองจะอ่านนิทานให้ฟังสม่ำเสมอ ในวันเสาร์วันอาทิตย์บางครั้งผู้ปกครองจะพาเที่ยวในสถานที่หรือเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เป็นประจำ ทำให้เด็กมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น พัฒนาการด้านการเขียนจึงเร็วกว่าเด็กบางคนที่มีโอกาสจากทางโรงเรียนฝ่ายเดียว

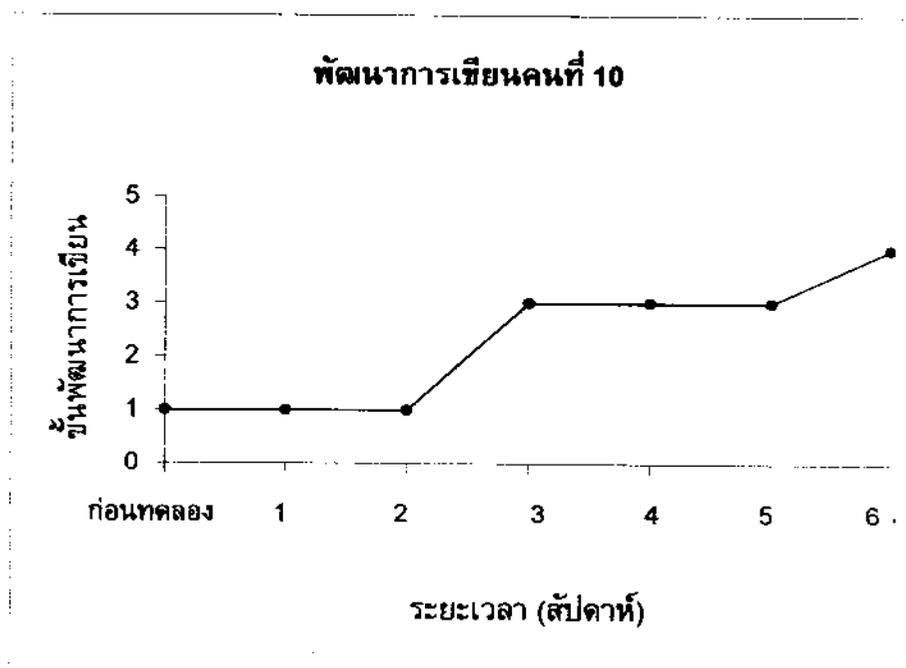
ภาพที่ 4.9 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 8

จากภาพที่ 4.9 พบว่า เด็กคนที่ 8 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีชั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีชั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก ลักษณะชั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้น ในช่วงสัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 2 พัฒนาการเขียนลดลงอยู่ในขั้นที่ 2 และพัฒนาการสูงขึ้นในขั้นที่ 3 มีลักษณะของชั้นพัฒนาการเขียนแบบคงที่ พบว่า เด็กปฐมวัยมี การพัฒนาการเขียนอย่างค่อยเป็นค่อยไปและมีโอกาสพัฒนาสูงขึ้น มีความสนใจ กระตือรือร้นในการสร้างผลงาน มีลักษณะของชั้นพัฒนาการเขียนแบบขึ้นลงและมีโอกาสพัฒนาสูงขึ้น ในสัปดาห์ที่ 3 พัฒนาการเขียนลดลง เนื่องจากหัวข้อในการเขียนเป็นเรื่องที่เด็กมีประสบการณ์ใ้มน้อย ประกอบกับเป็นเด็กที่ค่อนข้างขี้อายไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

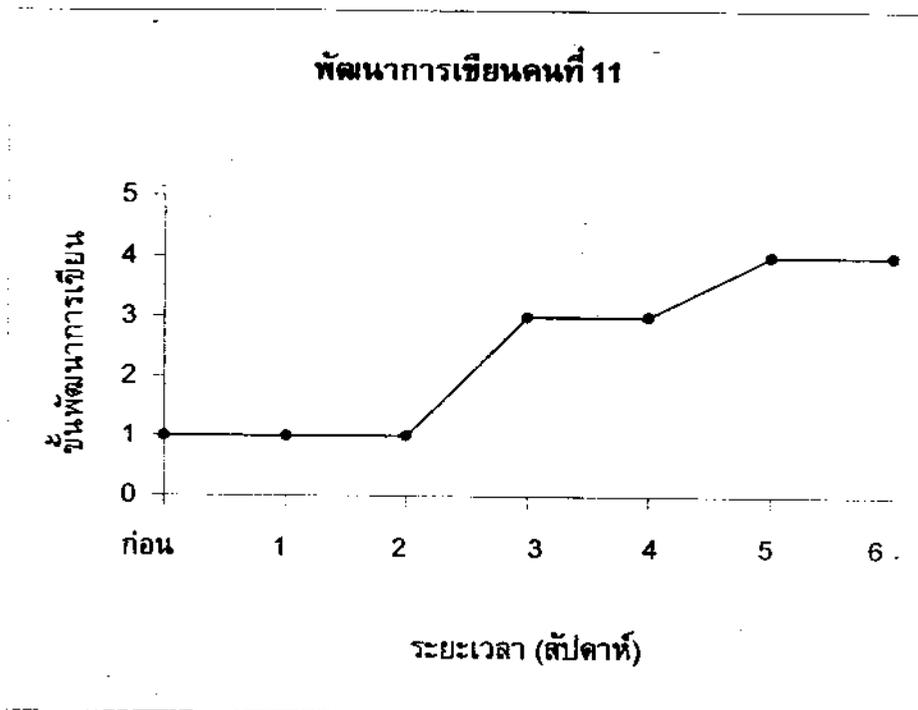
ภาพที่ 4.10 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 9

จากภาพที่ 4.10 พบว่า เด็กคนที่ 9 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีขั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีขั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำในช่วงสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 5 พัฒนาการเขียนสูงขึ้น และในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ถึง สัปดาห์ที่ 4 พัฒนาการเขียน คงที่ มีความสนใจ กระตือรือร้น ในการสร้างผลงาน มีการพัฒนา การเขียนคงที่ซึ่งเป็นขั้นที่เด็กปฐมวัยมีความพร้อมด้านการเขียนแต่ในสัปดาห์ที่ 6 พัฒนาการเขียนลดลงอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก ข้อสังเกตที่พบเนื่องจากหัวข้อในการเขียนเป็นเรื่องที่เด็กมีประสบการณ์เดิมน้อย

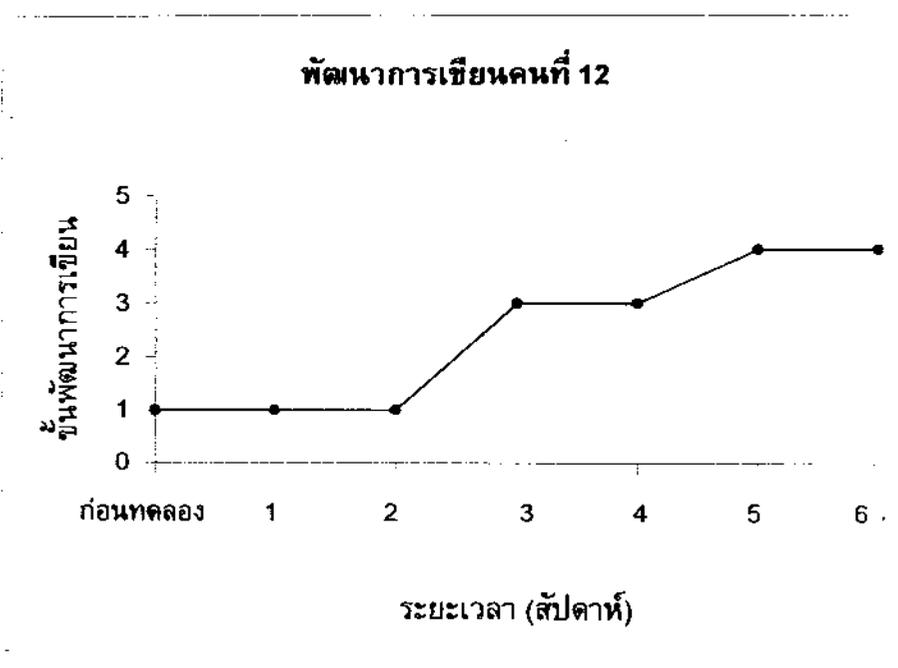
ภาพที่ 4.11 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 10

จากภาพที่ 4.11 พบว่า เด็กคนที่ 10 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีชั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีชั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ ลักษณะชั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้น แต่มีลักษณะคงที่ ข้อสังเกตที่พบเด็กปฐมวัยมีความสนใจ กระตือรือร้นในการสร้างผลงาน มีลักษณะของชั้นพัฒนาการเขียนแบบค่อยเป็นค่อยไป มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เป็นเด็กที่กล้าแสดงออก และขณะอยู่ที่บ้านผู้ปกครองจะอ่านนิทานให้ฟังสม่ำเสมอ ในวันเสาร์ วันอาทิตย์ บางครั้งผู้ปกครองจะพาไปเที่ยวในสถานที่ หรือเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เป็นประจำทำให้เด็กมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น พัฒนาการด้านการเขียนจึงเร็วกว่าเด็กบางคนที่มีโอกาสจากทางโรงเรียนฝ่ายเดียว

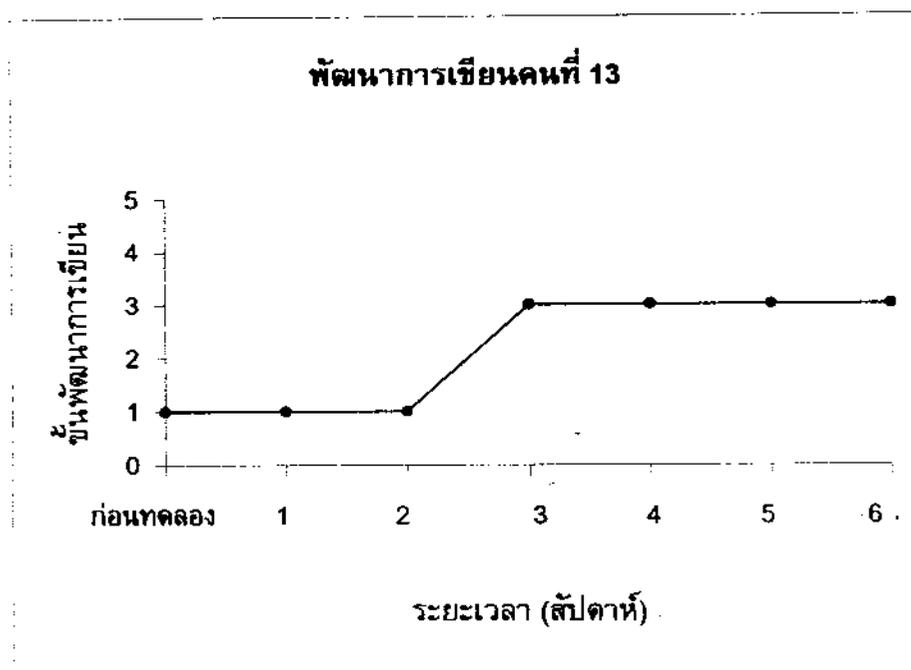
ภาพที่ 4.12 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 11

จากภาพที่ 4.12 พบว่า เด็กคนที่ 11 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ ลักษณะขั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้น แต่มีลักษณะคงที่ ข้อสังเกตที่พบเด็กปฐมวัย มีความสนใจ กระตือรือร้นในการสร้างผลงาน มีลักษณะของขั้นพัฒนาการเขียนแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นเด็กที่กล้าแสดงออก และขณะอยู่ที่บ้านผู้ปกครองจะอ่านนิทานให้ฟังสม่ำเสมอ ในวันเสาร์ วันอาทิตย์บางครั้งผู้ปกครองจะพาไปเที่ยวในสถานที่ หรือเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เป็นประจำ ทำให้เด็กมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น พัฒนาการด้านการเขียนจึงเร็วกว่าเด็กบางคนที่มีโอกาสจากทางโรงเรียนฝ่ายเดียว และในตอนเย็นหลังเลิกเรียนเด็กจะเรียนกวดวิชาก่อนกลับบ้านทุกวัน

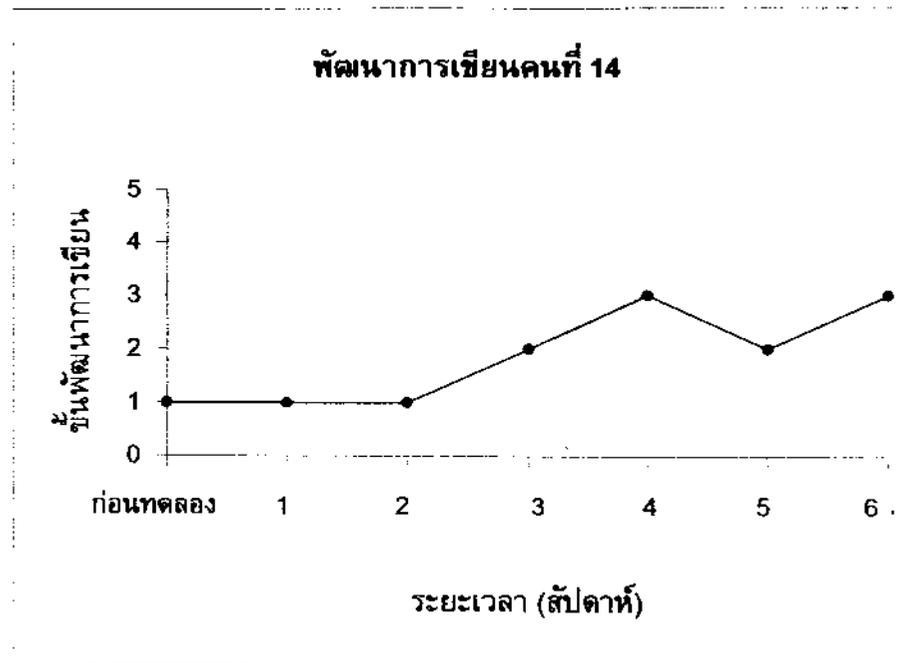
ภาพที่ 4.13 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 12

จากภาพที่ 4.13 พบว่า เด็กคนที่ 12 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีระดับพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีระดับพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ ลักษณะขั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้น แต่มีลักษณะคงที่ ข้อสังเกตที่พบเด็กปฐมวัยมีความสนใจ กระตือรือร้นในการสร้างผลงาน มีลักษณะของขั้นพัฒนาการเขียนแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นเด็กที่กล้าแสดงออก และขณะอยู่ที่บ้านผู้ปกครองจะอ่านนิทานให้ฟังสม่ำเสมอ ในวันเสาร์ วันอาทิตย์บางครั้งผู้ปกครองจะพาไปเที่ยวในสถานที่ หรือเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เป็นประจำ ทำให้เด็กมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น พัฒนาการด้านการเขียนจึงเร็วกว่าเด็กบางคนที่มีโอกาสจากทางโรงเรียนฝ่ายเดียว และในตอนเย็นหลังเลิกเรียนเด็กจะเรียนกวดวิชาก่อนกลับบ้านทุกวัน

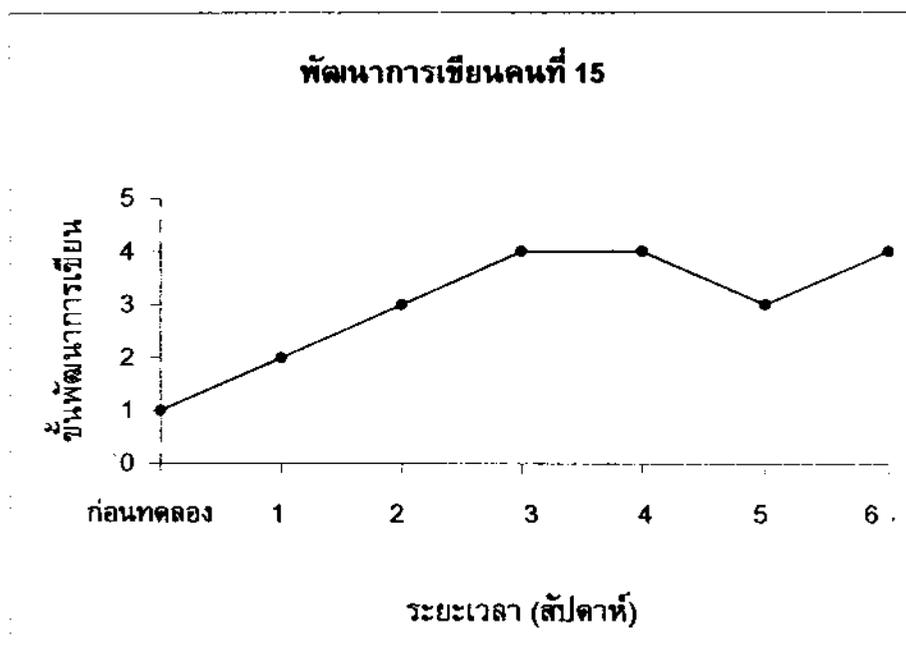
ภาพที่ 4.14 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 13

จากภาพที่ 4.14 พบว่า เด็กคนที่ 13 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีชั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีชั้นพัฒนาการเขียนสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก ลักษณะชั้นพัฒนาการเขียนมีการพัฒนาสูงขึ้น แต่มีลักษณะคงที่ ข้อสังเกตที่พบเด็กปฐมวัยมีความสนใจ กระตือรือร้นในการสร้างผลงาน มีลักษณะของชั้นพัฒนาการเขียนแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นเด็กที่ได้รับประสบการณ์จากทางโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ พ่อแม่หย่าร้างอาศัยอยู่กับตายาย

ภาพที่ 4.15 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 14

จากภาพที่ 4.15 พบว่า เด็กคนที่ 14 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีระดับพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีระดับพัฒนาการสูงสุดอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก ซึ่งลักษณะพัฒนาการเขียนสูงในช่วงสัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 4 แต่มีลักษณะคงที่ในช่วงสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 2 แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยมีความพร้อมด้านกล้ามเนื้อเล็กและการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เป็นการส่งเสริม ให้เด็กเกิดความคิด และถ่ายทอดออกมาทางด้านภาษา ในสัปดาห์ที่ 5 พัฒนาการเขียนลดลง อยู่ในขั้นที่ 2 คือ ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ และพัฒนาการสูงขึ้นในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก มีลักษณะของขั้นพัฒนาการเขียนแบบขึ้นและลงในขั้นของพัฒนาการใกล้เคียงกัน ดังนั้น พบว่าเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาการเขียนอย่างค่อยเป็นค่อยไปและมีโอกาสพัฒนาสูงขึ้น ข้อสังเกตที่พบในสัปดาห์ที่ 4 และสัปดาห์ที่ 5 พัฒนาการเขียนลดลง เนื่องจากหัวข้อที่เด็กนำเสนอไม่ใช่ หัวข้อที่จะเขียนในวันนี้ ประสบการณ์เดิมของเด็กจึงน้อยลง ประกอบกับเป็นเด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก และที่บ้านไม่มีเวลาที่จะส่งเสริม ด้านการเรียนเท่ากับเด็กคนอื่นๆ เพราะอยู่บ้านกับตายายพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัด

ภาพที่ 4.16 : กราฟเส้นแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล : คนที่ 15

จากภาพที่ 4.16 พบว่า เด็กคนที่ 15 ก่อนทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีชั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ขั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ในสัปดาห์ที่ 1 มีชั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 2 คือ ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งลักษณะพัฒนาการเขียนสูงขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 3 และคงที่ในสัปดาห์ที่ 4 แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัย มีความพร้อมด้านกล้ามเนื้อเล็ก และการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดและถ่ายทอดออกมาทางด้านภาษา ในสัปดาห์ที่ 5 พัฒนาการเขียนลดลงอยู่ในขั้นที่ 3 คือ ขั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือกและพัฒนาการเขียนสูงขึ้นในขั้นที่ 4 คือ ขั้นเขียนด้วยการตัดลอกคำ ช่วงสัปดาห์ที่ 6 เด็กปฐมวัยมีลักษณะของชั้นพัฒนาการเขียนแบบขึ้นและลงในขั้นของพัฒนาการเขียนใกล้เคียงกัน ดังนั้นพบว่า เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาการเขียนอย่างค่อยเป็นค่อยไปและมีโอกาสพัฒนาสูงขึ้นข้อสังเกตที่พบ เป็นเด็กที่กล้าแสดงออก และขณะอยู่ที่บ้านผู้ปกครองจะอ่านนิทานให้ฟังสม่ำเสมอ ในวันเสาร์ วันอาทิตย์บางครั้งผู้ปกครองจะพาไปเที่ยวในสถานที่ หรือเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เป็นประจำ ทำให้เด็กมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น พัฒนาการด้านการเขียนจึงเร็วกว่าเด็กบางคนที่มีโอกาสจากทางโรงเรียน ฝ่ายเดียว และในตอนเย็นหลังเลิกเรียนเด็กจะเรียนทบทวนวิชาก่อนกลับบ้านทุกวัน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติกร ก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติกรในแต่ละสัปดาห์

ค่าสถิติ	พัฒนาการเขียน						
	ก่อนใช้กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาของการใช้กิจกรรม (สัปดาห์ที่)					
		1	2	3	4	5	6
\bar{x}	7.27	9.93	15.80	30.53	30.67	35.80	38.00
S	3.08	5.01	9.06	7.66	7.03	6.87	6.65

จากตาราง 4.1 พบว่า พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติกร มีพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นทุกสัปดาห์ โดยก่อนใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติกร มีคะแนนเฉลี่ยของพัฒนาการเขียน 7.27 ระหว่างสัปดาห์ที่ 2 และสัปดาห์ที่ 3 เด็กมีพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นมากที่สุด ($\bar{x} = 15.80$ และ $\bar{x} = 30.53$) ในสัปดาห์ที่ 3 และ 4 เด็กมีพัฒนาการโดยรวมน้อยที่สุด ($\bar{x} = 30.53$ และ $\bar{x} = 30.67$) ในสัปดาห์ที่ 6 เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 38.00$)

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติกร ก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย

คะแนนพัฒนาการเขียน	\bar{x}	S	t	P
ก่อนใช้กิจกรรม	7.27	3.08	16.63**	0.00
หลังใช้กิจกรรม	38.00	6.65		

** $P < 0.01$

จากตารางที่ 4.2 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติกร มีพัฒนาการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย

ประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนอนุบาลกิตติกร อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้น 93 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยการจับสลากห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชั้นมา 1 ห้อง ได้ห้องอนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 33 คน จากนั้นจึงทำการทดสอบเพื่อเลือกนักเรียนที่มีพัฒนาการเขียนในชั้นที่ 1 ได้ตัวอย่างจำนวน 15 คน

วิธีดำเนินการวิจัย สร้างความคุ้นเคยและจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ที่ทำการทดลองให้เหมาะสม จัดเก็บข้อมูลกับเด็กก่อนเรียนโดยจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปกติเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นได้ทำการทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเป็นเวลา 6 สัปดาห์ละ 4 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 50 นาที พร้อมทั้งเก็บผลงานเขียนของเด็กทุกวันที่ทดลองมาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนทดลองใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเด็กปฐมวัย ทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100.00 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในชั้นที่ 1 คือ ชั้นขีดเขียนแทนเขียน หลังจากใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ได้พัฒนาไปสู่พัฒนาการเขียนชั้นที่ 4 คือ ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนที่เหลือ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในชั้นที่ 3 คือ ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก แต่ไม่มีเด็กคนใดมีพัฒนาการอยู่ในชั้นที่ 5 ชั้นเขียนโดยสะกดขึ้นเองซึ่งเป็นชั้นพัฒนาการเขียน ชั้นสูงสุด เนื่องจากระยะเวลาในการทดลองมีไม่เพียงพอ

สำหรับการเปรียบเทียบพัฒนาการเขียนโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ก่อนเรียนกับหลังเรียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการมีพัฒนาการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ที่ใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในสัปดาห์ก่อนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เด็กปฐมวัยจำนวน 15 คน มีขั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 หลังใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ในสัปดาห์ที่ 1 เด็กปฐมวัยมีขั้นพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นอยู่ในขั้นที่ 2 จำนวน 4 คน ในสัปดาห์ที่ 2 มีขั้นพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นถึงขั้นที่ 3 จำนวน 3 คน ในสัปดาห์ที่ 3 มีขั้นพัฒนาการเขียนเพิ่มขึ้นถึงขั้นที่ 4 จำนวน 3 คน ในสัปดาห์ที่ 4 ยังคงมีขั้นพัฒนาการเขียนคงเดิม คือ อยู่ในขั้นที่ 4 จำนวน 1 คน ในสัปดาห์ที่ 5 ยังคงมีขั้นพัฒนาการเขียนคงเดิม คือ อยู่ในขั้นที่ 4 แต่เพิ่มขึ้นจำนวน 7 คน ในสัปดาห์ที่ 6 ซึ่งเป็นสัปดาห์สุดท้ายของการทดลองเด็กปฐมวัย มีขั้นพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 4 เพิ่มขึ้นจำนวน 9 คน การมีขั้นพัฒนาการเพิ่มขึ้นนั้นเป็นเพราะเด็กได้รับการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เนื่องจากเด็กสามารถปรับตัวได้และเด็กมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการเขียน ว่าการเขียนไม่ใช่เป็นเพียงแค่การวาดรูปเท่านั้นแต่รวมถึง การขีดเขียนแทนเขียน การเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ การเขียนตัวอักษรไม่เลือก การเขียนด้วยการคัดลอกคำ หรือการเขียนโดยสะกดขึ้นเอง ทั้งนี้เพื่อสะท้อนความคิดของตน ออกมาให้ผู้อ่านได้รับรู้ สอดคล้องกับรูดเดลล์ (Ruddell, 1993 : 175 - 176 cited in Eanes, 1995 : 480) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ คือ การให้เด็กได้ฝึกเขียนบ่อยๆ มีเกณฑ์กำหนดเวลาที่แน่นอนและเหมาะสมโดยเรื่องที่ให้เขียนมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนในชั้นเรียน

เมื่อพิจารณาถึงพัฒนาการด้านการเขียนเป็นรายบุคคล พบว่า ก่อนจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เด็กคนที่ 1 - 15 มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เด็กส่วนใหญ่ จำนวน 9 คน มีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 4 และเด็กจำนวน 6 คนมีพัฒนาการเขียนอยู่ในขั้นที่ 3 นั้นเป็นเพราะเด็กได้รับการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ผ่านประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางความคิดในรูปแบบของการสนทนา การเคลื่อนไหว การแสดงสีหน้าท่าทาง ตามความสนใจของเด็กเน้นให้เด็กได้ประสบการณ์ทางทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อมกัน ซึ่งครูมีบทบาทตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็ก ช่วยเหลือแนะนำทันทีที่เด็กต้องการกำลังใจ เมื่อเด็กปฐมวัยแสดงออกว่าสนใจที่จะเขียนแสดงความคิดเห็นในการสื่อความหมาย

ครูจะใช้คำถามโต้ตอบจูงใจให้เด็กอยากเขียน ไม่บังคับเขียนตามแบบของครู และสอดคล้องกับ อีลเนส (Eanes. 1995 : 480) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ คือ การให้เด็กได้เขียนสะท้อนความคิดของเด็กลงบนกระดาษ การที่เด็กได้เขียนอย่างสม่ำเสมอภายใต้ หัวข้อที่เด็กและครูร่วมกันสร้างขึ้น เด็กเลือกเรื่องที่ตนสนใจเรื่องหนึ่งมาเขียน โดยคิดแบบการเขียน ของตนขึ้นแสดงความคิดเห็นโดยการพูดคุยกับเพื่อนและครู เด็กจะแสดงความเป็นเจ้าของงาน เขียนของตน เมื่อเด็กเริ่มเข้าใจว่างานเขียนเป็นงานประจำที่ต้องทำทุกครั้งตามเวลาที่กำหนด เด็กจะเริ่มเตรียมการเขียนของตนไว้ในใจ และจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับข่าวสารและเรื่องราวต่างๆ ที่ จะนำมาเขียนซึ่งการฝึกการเขียนแบบนี้จะทำให้เด็กมีประสบการณ์เฉพาะบุคคลอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2542 : 11 - 12) กล่าวว่า การบังคับให้เด็กเขียนเป็น การทำลายมากกว่าการพัฒนา

พัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมฝึกการเขียน แบบปฏิบัติการ มีการเปลี่ยนแปลง โดยใช้ระยะเวลาแตกต่างกันตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 6 ซึ่งการที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ มีพัฒนาการเขียนในแต่ละ ช่วงสัปดาห์เพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เป็นวิธีการจัดที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (child - centered) ที่คำนึงถึงความแตกต่างและพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากการขีดเขียนหรือวาดภาพอิสระหลังจาก เสริมการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการแล้ว ซึ่งลักษณะการเขียนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ เดิมที่เด็กได้รับของเด็ก อันเป็นพื้นฐานที่จะเชื่อมโยงระหว่างความคิด จินตนาการ กับการแสดงที่ เป็นรูปธรรมด้วยวิธีการขีดเขียนลงบนกระดาษที่ปราศจากการบังคับหรือให้เขียนตามแบบอย่าง ครู ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ที่ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออกทางความคิดด้วยการ ขีดเขียนจนพัฒนาด้านการเขียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2532 : 3 - 4) สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2538 : 64 - 65) และรพีพรรณ เอกสุภาพันท์ (2541ก : 15 และ 2541ข : 38) ที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับวัสดุ อุปกรณ์ กระตุ้นเด็กและสังเกตความสนใจของเด็ก ยอมรับความคิดและความสามารถของเด็ก ตลอดจนถึงจัดสภาพแวดล้อม ในการช่วยให้เด็ก ระลึกถึงสิ่งที่กำลัง เรียนรู้ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่ให้ อิสระเด็กในการคิดและสนับสนุนจินตนาการเพื่อสร้างสรรค์ ผลงานของตนเอง

ในขั้นสุดท้าย คือ ให้เด็กออกมาเล่าถึงงานเขียนของตนให้เพื่อนและครูฟังและเปิด โอกาสให้เพื่อนๆ ชักถามข้อสงสัยต่างๆ ถือเป็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เด็กจะได้มี โอกาสเห็นว่าเพื่อนๆ เขียนอย่างไร แตกต่างจากงานของตนอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำไปปรับปรุงงาน เขียนของตน ครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้คอยอำนวยความสะดวก โดยจัดเตรียมอุปกรณ์การเขียน ให้กับเด็กอย่างหลากหลายและเพียงพอ จัดโต๊ะ เก้าอี้และบรรยากาศการเขียนให้เหมาะสม จัดมุมนิทาน และป้ายนิเทศต่างๆ เพื่อให้เด็กได้เห็นแบบการเขียนที่หลากหลาย ดำเนินการจัด

กิจกรรมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คอยกระตุ้นให้แรงเสริมให้เด็กกล้าที่จะพูดเสนอความคิดเห็น ในหัวข้องานเขียนที่ตนต้องการเขียน วางแผนงานเขียน และเขียนสิ่งที่ตนคิดและวางแผนไว้ อย่างสร้างสรรค์โดยไม่กลัวผิด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นูแมน และ รอสกอส (Neuman and Roskos. 1990 cited in John and Mary. 1995 : 237) ที่กล่าวว่า การสอนเขียนของครู ควรคำนึงในเรื่องต่อไปนี้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กมีประสบการณ์นอกห้องเรียนมาก ย่อมสามารถเขียนได้ดีกว่าเด็กที่มีประสบการณ์นอกห้องเรียนน้อยกว่า ฉะนั้น ครูควรส่งเสริมให้เด็กมีประสบการณ์ที่หลากหลาย ความเข้าใจของเด็กว่า งานเขียนเป็นงานอย่างหนึ่งที่ต้องทำ ไม่บังคับเด็กแต่ให้ค่อยๆ เข้าใจว่าการเขียนเป็นงานอย่างหนึ่งที่ต้องทำ ส่งเสริมการเขียนของเด็ก โดยการให้แรงเสริมทางบวก มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก เชิญชวนให้เด็กเขียน เปิดโอกาสให้เด็กเห็นความก้าวหน้าของงานเขียน เพื่อจะได้คลายกังวล จัดสิ่งแวดล้อมในห้องที่หาได้ง่าย เพื่อดึงดูดความสนใจให้เด็กอยากเขียน เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้เขียนให้เพียงพอ

ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับการศึกษาของ จอห์น และ แมรี (John and Mary. 1995 : 258) ซึ่งพบว่า การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เด็กต้องการรู้ตารางเวลาที่แน่นอนอย่างสม่ำเสมอ เด็กจะยอมรับว่างานเขียนเป็นงานประจำที่ต้องทำในทุกวันหรือบางวัน ครูควรจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้พอเพียง จัดบรรยากาศการเขียนให้เหมาะสม เป็นแบบอย่างการเขียนที่ดีให้แก่เด็ก

ผู้วิจัยสังเกตพบว่า เมื่อถึงช่วงเวลาของการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ เด็กกระตือรือร้นที่จะเข้ามาเรียน และขณะเขียนงานเด็กจะเขียนอย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนในเชิงบวก ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้อยู่ในวัย 4 - 5 ปี ที่มีพัฒนาการด้านการเขียนอยู่ในระดับหนึ่ง ที่มีธรรมชาติด้านการเขียนยังขึ้นอยู่กับพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นสำคัญ จากการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่ให้อิสระ ได้วาดภาพ ทำให้เด็กได้ฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก และความคิดซึ่งเป็นส่วนช่วยให้เด็กได้พัฒนาด้านการเขียนของเด็กเปลี่ยนแปลงขึ้นได้ดังที่ ไวทกอสกี (Vygotsky. 1978 cited in Morrow. 1993 : 239) กล่าวว่า พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กนั้นจะค่อยๆ พัฒนาขึ้นเมื่อเด็กตระหนักว่าสัญลักษณ์การวาดภาพที่เขียนนั้นเกี่ยวข้องกับวัตถุหรือเหตุการณ์ซึ่งบุคคลอื่นๆ สามารถเข้าใจได้ หลังจากนั้นเด็กๆ จะเริ่มจดจำสัญลักษณ์เฉพาะตัวอักษรต่างๆ ซึ่งเชื่อมโยงความหมายของรูปภาพ ซึ่งการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่เด็กได้วาดภาพและเขียนคำ ทำให้เด็กได้ฝึกเชื่อมโยงระหว่างภาพและคำ จนในที่สุดเด็กสามารถจดจำอักษรและเริ่มเขียนเป็นตัวอักษรได้ตามความคิดของเด็ก นอกจากนี้ มอร์โรว์ (Morrow. 1993 : 245) ยังกล่าวสนับสนุนวิธีการส่งเสริมการเขียนของเด็กปฐมวัยว่าการจัดสิ่งแวดล้อม และอุปกรณ์ที่หลากหลายให้เด็กได้ฝึกเขียน โดยให้ได้ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และหัดเขียนบันทึกเรื่องราว ทำให้เด็กได้ฝึกการเขียนและเป็นการจุดประกายความคิดของเด็กในการเชื่อมโยงการเขียนได้ ทั้งนี้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการยังเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยพร คงนาวัง (2542 : 66 - 67)

กล่าวว่าการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง กล่าวคือ เด็กมีอิสระที่จะสร้างสรรค์งานเขียน แก้ไข ปรับปรุงงานเขียนของตนเอง และเป็นกิจกรรมที่ครูมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก คอยให้แรงเสริมทางบวก ทำให้เด็กมีพัฒนาการเขียนที่สูงขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการส่งผลต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้จะให้ผู้ที่สนใจและนักการศึกษาปฐมวัยที่สนใจพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยสามารถใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ใช้เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม และควรควรเป็นแบบอย่างในการเขียนที่ดี ให้แรงเสริมทางบวก จัดสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้เด็กอยากเขียนด้วยอุปกรณ์การเขียน ให้ความสนใจในงานเขียน สังเกตงานเขียน ชักถามสิ่งที่เด็กเขียนเสมอ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีให้เด็กรู้สึกอบอุ่นและไว้วางใจที่จะเขียน และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ควรเร่งเด็กเขียนแต่ควรส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการเขียน อย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการเขียนให้เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ครูควรสร้างความคุ้นเคยกับเด็กก่อนการใช้กิจกรรมให้มากที่สุด ประมาณ 2 สัปดาห์ เพราะถ้าเด็กมีความไว้วางใจในตัวครู จะมีส่วนเสริมให้เด็ก กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออก ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งในแต่ละขั้นของการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ครูควรคำนึงดังต่อไปนี้

1.1 ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เสนอความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

1.2 ขั้นวางแผนครูควรกระตุ้นให้เด็กคิดวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะเดินออกมาวางแผนกับครู เพื่อไม่เป็นการเสียเวลา

1.3 ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ครูควรเดินดูและคอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ชักถามโดยใช้คำถามปลายเปิด ขณะที่เด็กกำลังเขียน เด็กจำไม่ได้ว่าแท้จริงแล้วสิ่งที่ตนต้องการเขียนนั้นเขียนอย่างไร ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ลุกออกจากเก้าอี้ เพื่อที่จะไปดูแบบการเขียนจากแหล่งต่างๆ เช่น ตามป้ายนิเทศที่จัดในห้องเรียน ตามหนังสือนิทานที่ครูเล่าให้ฟัง จากพื้นรองเท้าที่ผู้ปกครองเขียนชื่อไว้ เป็นต้น

1.4 ขั้นสุดท้ายคือขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน ควรให้เด็กออกมาเล่าผลงานเขียน ให้ครบทุกคนทุกวัน

2. จากการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ยังคงมีพัฒนาการเขียน อยู่ในขั้นต้นๆ ที่จะนำการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการไปใช้กับเด็กอายุต่างๆ ควรคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุต่างๆ

3. การใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ควรเน้นเด็กเป็นสำคัญโดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมร่วมกับครูในทุกขั้นตอน ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง และให้มากที่สุดซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการด้านการเขียน ตามการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการได้มาก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย ในกลุ่มอายุอื่นๆ ที่ใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

2. ควรมีการศึกษาถึงผลการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ที่มีผลต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

3. ควรมีการศึกษาการใช้กิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเขียนซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เช่น กิจกรรมการเขียนร่วมกัน กิจกรรมศิลปะ

4. ควรมีการศึกษาผลการของการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อพัฒนา การด้านอื่นๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา พฤติกรรมร่วมมือ เป็นต้น

5. ควรมีการศึกษาถึงการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น การแก้ปัญหา

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2532). การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์
ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กรมประชาสัมพันธ์. (2524). เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). "การเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียน 3 - 5 ปี". กรุงเทพฯ : โชติสุข
การพิมพ์.
- ดวงเดือน ศาสตรภักกร. (2537). "การวัดและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็ก
ปฐมวัย" ในมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน้าที่ 5 - 8.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิศนา ขัมมณี. (2536). "หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย".
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2534). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นเตอร์แฮร์ส.
- นภดล จันทรเพ็ญ. (2531). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.
- นฤมล เญียบแหลม. (2545). การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ. ปรินซิพัลพเน็ท กศ.ม (การศึกษาปฐมวัย).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ภิญญโณนนัดพงษ์. (2524). การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎีและ
การประยุกต์. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- _____. (2538). "Portfolio Assessment". การวัดผลการศึกษา, 17 (49) : 11.
- บุญไท เจริญผล. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญากับทักษะ
พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. ปรินซิพัลพเน็ท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2524). การเขียนไทย. กภาพสินธุ์ : จินตทัศน์การพิมพ์.

- ประไพ แสงดา. (2544). ผลของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ คศ.ม (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ประเทิน มหาพันธ์. (2519). หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- ปิยะลักษณ์ สิมะแสงยาภรณ์. (2534). โลกของคนตัวเล็ก (เติบโตใหญ่ วัยเยาว์ 3 - 6 ปี). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ผกาศรี เย็นบุตร. (2526). ทักษะและความรู้ทางภาษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). เอกสารประกอบการสอนวิชา 2173107 จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- พูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2532). เมื่อหนูน้อยหัดเขียน. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิง.
- พรราวพรรณ เหลืองสุวรรณ และคณะ. (2537). "การจัดกิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษา และการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย" ในปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2532). "ปฏิสัมพันธ์การสร้างเสริมความเชื่อมั่น". ในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการพัฒนาอนุบาลศึกษา ระหว่าง วันที่ 3 - 5 เมษายน.
- ภาวิณี แสนทวีสุข. (2538). การพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัทนี เกษกมล. (2534). โรงเรียนอนุบาลแสนสนุก. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิง.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (มกราคม 2543). วารสารการศึกษาปฐมวัย, 4 (1) : 11 - 12.
- รพีพรรณ เอกสุภาพันท์. (2541ก มิถุนายน). "การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน : ทฤษฎีการเรียนรู้". กองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน, 8 (77) :15.
- _____. (2541ข มีนาคม). "การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered)". กองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน, 7 (74) :38.

- รัญจวน ประโมจน์ย์. (2544). ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มี
ต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม
(การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.** (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2527). "การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย".
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหมิตร.
- _____. (2537). **ชีวิตและงานของราศี ทองสวัสดิ์ ในวาระเกษียณอายุราชการ.**
กรุงเทพฯ : แพลน พับลิชชิ่ง.
- วรรณ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- วิณี ชิตเชิดวงศ์. (2537). การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2526). ศิลปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิมเวลอร์ด.
- ส.วาสนา ประवालพุดกษ. (มกราคม - เมษายน 2539). "การประยุกต์ใช้การวัด และ
ประเมินความสามารถจริงในสภาพการเรียนการสอน". การวัดผลการศึกษา,
17 (51) : 33
- สนิท ฉิมเล็ก. (2540). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก :
ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สนิท ตั้งทวี. (2529). การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2538). แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์
ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- สุภาวดี ศรีวรรณะ. (ม.ป.ป.). พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม.
(ม.ป.ท. : ม.ป.พ.)
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2534). การเขียนสำหรับการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- หรรษา นิลวิเชียร และพรรณรัตน์ เจ้าธรรมสาร. (2534). ลักษณะการเขียนที่ปรากฏใน
เด็กเล็ก. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). **ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.
- _____. (เมษายน - พฤษภาคม 2535). "การสอนเขียนแก่เด็กปฐมวัย". สารพัฒนาหลักสูตร,
11 (10) : 8.

- อริยพร คงนาง.- (2542). **แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ**. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม (การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Arapoff, N. (June 1967). "Writing : A thinking Process". **Tesol Quarterly**, 1 : 119 - 120.
- Baker, Z.W. (1988). **The Language Arts. the Child and the Teacher**.
- Brewer, J.A. (1995). **Introduction to Early Childhood Education : Preschool through Primary Grades**. United States of America : A Simon and Schuster.
- Blood, R.W. (1996). **What's in a name?The role of name Writing in Children's Literacy acquisition**. University of Virginia.
- Combs, M. (1996). **Developing Competent Readers and Writers in the Primary Grades**. United States of America : Phoenix Color Crop.
- Dawson, M.A. (1957). **Guiding Language Learning**. New York : World Book.
- Donald, R.B. and Diane, B. (1998). **Developing Literacy : Teaching for today and tomorrow**. United States of America : Delmar Publishers.
- Eanes, R. (1995). **Content area Literacy**. United States of America : Houghton Mifflin.
- Ellis, A.K. (1994). **Teaching and Learning elementary social studies**. United States of America : A Simon and Schuster.
- Goodman, Y.M. (1989). "Roots of the Whole Language Movement". **The Elementary school Journal**, 90 : 118.
- Hildreath, G. (1950). **Readiness for School Beginess**. New York : World Book..
- John, W.S. and Mary, J.S. (1995). **Language Arts in the Early Childhood Classroom**. United States of America : Wadsworth.
- Martlew, M, Dr. and Sorsby S. (1995). **Learning and Instrution**. Great Britain : Elsevier Science Ltd.
- Mccrimon, P.M. and James, M. (1978). **Writing with a Purpose Shorted**. Boston : Houghton Mifflin.
- Morrow, L.M. (1993). **Literacy Development in the Early Years : Helping Children Read and Write**. United States of America : A Divison of Simon and Schuster, Inc.
- Petersen, E.A. (1996). **A Practical Guide to Early Childhood Planning, Methods, and Materials**. London : A Simon & Schuster.

Petty, W.T. (1985). **Experiences in Language**. United States of America : Allyn and Bacon, Inc.

Quintanilla, S. (1993). **Teacher Response to Kindergarten Writing : Content - Specific Versus General Positive Reinforcement**. (CD - ROM). Available : UMI ; Dissertation Abstracts (May 1997).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการจัดทำวิทยานิพนธ์
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญ
3. ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการจัดทำวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์พรพิมล ชื่นประสิทธิ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท
2. อาจารย์โชคอำนวย เอี่ยมงาม	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท
3. อาจารย์อำนาจ ศรีอินทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท

ที่ ศธ ๐๕๖๒.๑๑/๒๖๓๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน นางพรพิมล จันทร์ประสิทธิ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มการตรวจสอบเครื่องมือ

ด้วย นางกาญจนา นำจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ณ ศูนย์การศึกษาจันทรเกษม - สรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลการใช้ กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูลสุข กิจรัตน์ภร และ รองศาสตราจารย์ นันทกา ทาวุฒิ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประจำตัวนักศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องดังกล่าว และท่านแนะนำของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือของนักศึกษาและต่อวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี บัณฑิตวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตลา อัจจริญนนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๔๒ ๖๕๐๐-๕๕ ต่อ ๕๕๐๑, ๕๕๐๓, ๐ ๒๕๔๓ ๖๕๖๘

โทรสาร ๐ ๒๕๔๒ ๑๘๑๓

หมายเหตุ คัดลอกติดต่อกับนักศึกษา โทร..... ๐๙- 1930493.....

ที่ ศธ ๐๕๖๒.๑๖/๒๖๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน นางโชคอำนาจ เข็มงาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มการตรวจสอบเครื่องมือ

ด้วย นางกาญจนา นำจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ณ ศูนย์การศึกษาจันทรเกษม - สรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ กิจกรรมฝึกการเขียนแบบ ปฏิบัติการที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พุดสุข กิจรัตน์กร และ รองศาสตราจารย์ นันทกา ทาวุฒิ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประจำตัวนักศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องดังกล่าว และคำแนะนำของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือของ นักศึกษาและต่อวิทยานิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง บัณฑิตวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตรวจสอบเครื่องมือ การวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผามิตตา อัจฉริยพันธ์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๕๒ ๖๕๐๐-๕๕ คို့ ๑๕๐๑, ๑๕๐๓, ๐ ๒๕๑๓ ๖๕๖๘

โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๑๘๑๗

หมายเหตุ ต้องการติดค่อนักศึกษา โทร. ๐๑- 1930493

ที่ ศธ ๐๕๖๒.๐๑/ 2๖32

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอำนาจ ศรีอินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มการตรวจสอบเครื่องมือ

ด้วย นางกาญจนา น้าจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ณ ศูนย์การศึกษาจันทรเกษม - ธรรมบุรี จังหวัดชัยนาท ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ดำรงทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบ ปฏิบัติการที่มีต่อพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูลสุข กิจรัตน์ภร และ รองศาสตราจารย์ นันทกา ทาวุฒิ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประจำตัวนักศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องดังกล่าว และคำแนะนำของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือของนักศึกษาและต่อวิทยานิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง บัณฑิตวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตศา อังกริชนนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๒๕๔๒ ๖๕๐๐-๕๕ ต่อ ๕๕๐๑, ๕๕๐๓, ๐ ๒๕๑๓ ๖๕๖๘

โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๑๘๑๖

หมายเหตุ ต้องการติดต่อนักศึกษา โทร.....09-1930493.....

ตาราง แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC)
ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

พัฒนาการเขียน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ชั้นขีดเขียนแทนเขียน				
1.1 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของ สิ่งที่ขีดเขียนพร้อมทั้งเล่าเรื่องราวของสิ่งที่ ขีดเขียนได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	1.00
1.2 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของ สิ่งที่เขียนได้	0	1	1	0.67
1.3 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถบอก หรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่ขีดเขียนได้	1	1	1	1.00
1.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	1	1	1	1.00
2. ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ				
2.1 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ บอก ความหมายพร้อมทั้งเล่าเรื่องราวที่เขียนได้ สัมพันธ์กัน	1	1	1	1.00
2.2 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยการเขียนสัญลักษณ์ ต่างๆ บอกความหมายของสิ่งที่เขียนได้	1	1	1	1.00
2.3 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยการเขียน สัญลักษณ์ต่างๆ แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่า เรื่องราวสิ่งที่ขีดเขียนได้	0	1	1	0.67
2.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	1	1	1	1.00
3. ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก				
3.1 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ ต้องการบันทึก และบอกความหมายของตัว อักษรที่ขีดเขียนได้ พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้ สัมพันธ์กัน	1	1	1	1.00
3.2 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ ต้องการบันทึก และบอกความหมายของตัว อักษรที่ขีดเขียนได้	1	1	1	1.00

ตาราง แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC)
ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

พัฒนาการเขียน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
3. ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก				
3.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก	1	0	1	0.67
3.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	1	1	1	1.00
4. ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ				
4.1 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกได้ พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	1.00
4.2 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกได้	1	1	1	1.00
4.3 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ	1	1	0	0.67
4.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	1	1	1	1.00
5. ชั้นเขียนโดยสะกดขึ้นเอง				
5.1 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด และบอกความหมายของคำที่สะกด พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	1.00
5.2 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด และบอกความหมายของคำที่สะกด	1	1	0	0.67
5.3 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด	1	1	1	1.00
5.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	1	1	0	0.67
รวม	18	19	17	0.90

ภาคผนวก ข

1. คู่มือการสร้างกิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ
2. องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ
3. หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในกิจกรรมฝึกการเขียนปฏิบัติการ
(ได้จากหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนกำลังเรียนในสัปดาห์นั้น ๆ)
4. แผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการที่ครูและเด็กร่วมกันทำ

คู่มือการสร้างกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมพัฒนาการเขียนของเด็ก สามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมได้หลายทางทางหนึ่งก็คือ การสร้างกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยและเด็กร่วมกันสร้างขึ้น กิจกรรมการเขียนนี้เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้วัสดุอุปกรณ์การเขียนที่หลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนตามความคิดอย่างอิสระ นั่นคือ เด็กสามารถเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ คือ กระดาษจากที่จัดไว้ให้ 3 ขนาด และอุปกรณ์การเขียน ได้แก่ ดินสอ สีดินสอ สีเทียน และยางลบ ในการสร้างสรรค์ผลงานเขียน ครูมีบทบาทในการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลายและจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กร่วมกันเสนอหัวข้องานเขียน วางแผนงานเขียน ลงมือเขียนตามที่ได้ วางแผนไว้ และเล่าถึงผลงานเขียนให้เพื่อนๆ และครูฟัง

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

เนื้อหา

กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

หลักการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมนี้จัดสัปดาห์ละ 4 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 50 นาที
2. ให้เด็ก ๆ มีอิสระในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน ตั้งแต่ เสนอหัวข้องานเขียน วางแผนงานเขียน การเลือกวัสดุที่จะนำไปใช้เขียน และการลงมือเขียน
3. จัดบรรยากาศการเขียนให้เป็นแบบกันเอง ครูเข้าไปมีบทบาทในขณะที่เด็ก ๆ ทำกิจกรรม การเขียน โดยการซักถาม กระตุ้นให้แรงเสริมต่างๆ เด็กสามารถปรึกษาหารือขอความคิดเห็นกับเพื่อน หรือครูได้

4. สัปดาห์ที่ 1 สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการเขียนแบบปกติ ในวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ วันละ 50 นาที และดำเนินการทดสอบวัดพัฒนาการเขียน ในวันอังคารเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเก็บผลงานการทดสอบวัดพัฒนาการเขียน มาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. สัปดาห์ที่ 2 ดำเนินการจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการเขียนแบบปกติ ในวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 50 นาที และเก็บผลงานเขียนทุกวันมาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และกำหนดให้เป็นคะแนนก่อนเรียน

6. สัปดาห์ที่ 3 - 7 ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการและเก็บผลงานเขียนทุกวันมาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดให้เป็นคะแนนระหว่างเรียน

7. สัปดาห์ที่ 8 ในวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 50 นาที และเก็บผลงานเขียนทุกวันมาตรวจให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดให้เป็นคะแนนหลังเรียน

บทบาทเด็ก

1. ร่วมกันเสนอหัวข้องานเขียนที่ต้องการเขียน
2. วางแผนงานเขียนที่ต้องการเขียน
3. เขียนตามที่ได้วางแผนไว้
4. ออกมาเล่าเรื่องงานเขียนให้เพื่อนๆ และครูฟังวันละ 5 คน

บทบาทครู

ชี้แนะ ให้คำปรึกษา ตอบคำถามของเด็ก ให้แรงเสริมในทางบวก สอบถามความต้องการของเด็ก อำนวยความสะดวกต่างๆ และใช้คำพูดหรือคำถามกระตุ้นในแต่ละขั้นของกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ดังนี้

1. ใช้คำพูดหรือคำถามกระตุ้นให้เด็กเสนอหัวข้องานเขียนในลักษณะต่อไปนี้
 - 1.1 “เด็กๆ ต้องการเขียนเรื่องอะไรในวันนี้”
 - 1.2 “เด็กๆ ลองช่วยกันคิดซิคะ”
 - 1.3 “นอกจากที่เพื่อนๆ เสนอมาแล้วเด็กๆ อยากเขียนเรื่องอะไรอีก”
2. ใช้คำพูดหรือคำถามกระตุ้นให้เด็กวางแผนงานเขียนในลักษณะต่อไปนี้
 - 2.1 “วันนี้หนูอยากจะเขียนเรื่องอะไรคะ”

2.2 “หนูเคยเห็นเรื่องอะไรบ้างคะเกี่ยวกับเรื่อง แล้วหนูคิดว่าอยากเขียนเรื่องอะไร”

3. ใช้คำพูดหรือคำถามกระตุ้นให้เด็กเขียนงานเขียนในลักษณะต่อไปนี้

3.1 “หนูเขียนอะไรคะ เขียนเหมือนที่ได้คิดไว้หรือเปล่า”

3.2 “นี่รูปอะไรคะ”

3.3 “ตัวนี้อ่านว่าอะไรคะ ทำอย่างไรถึงเขียนแบบนี้ได้คะ”

3.4 “ครูว่าเราเอาตรงนี้ออกดีไหมคะ ทำไหมละคะ”

3.5 “หนูจะใช้สีอะไรระบาย ถ้าระบายเสร็จแล้วจะเขียนอะไรอีกคะ”

4. ใช้คำพูดหรือคำถามกระตุ้นให้เด็กเล่างานเขียนของตนให้เพื่อน และครูฟังในลักษณะต่อไปนี้

4.1 “ตั้งชื่องานเขียนว่าอะไรคะ”

4.2 “เขียนอะไรมาบ้างคะ สวยจังเลย”

4.3 “หนูเขียนได้อย่างไรคะ”

4.4 “ที่เขียนมาหนูชอบอะไรมากที่สุดคะ”

องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเขียน

เนื้อหา

การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ คือ การให้เด็กเขียนงานอย่างอิสระตามความคิด และจินตนาการของเด็ก ตามที่เสนอหัวข้องานเขียนและได้วางแผนไว้ โดยเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์การเขียนที่ครูจัดให้ เด็กสามารถปรึกษาเพื่อนๆ และครูได้ สามารถแก้ไขงานเขียนได้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

1. ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)
 - 1.1 นำสู่กิจกรรมโดยการร้องเพลง การเล่านิทาน การท่องคำคล้องจอง การใช้สื่อประกอบ เป็นต้น
 - 1.2 สนทนา ชักถามความสนใจและความต้องการในหัวข้อการเขียนที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในสัปดาห์นั้น โดยให้เด็กเสนอทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่เด็กเสนอลงบนกระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ที่ติดไว้ในระดับสายตา เด็กสามารถมองเห็นได้ทุกคน
 - 1.3 เด็กและครูช่วยกันเลือกหัวข้อที่จะเขียนเพียงหัวข้อเดียว
2. ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

เด็กออกมาเล่าสิ่งที่ตนวางแผนการเขียนให้เพื่อนและครูฟัง ครูจุดบันทึกการวางแผนของเด็กไว้ในแบบบันทึกการวางแผน
3. ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)
 - 3.1 บอกข้อตกลงเบื้องต้น
 - 3.2 ให้เด็กเลือกหยิบกระดาษสำหรับเขียนเพียง 1 แผ่น จากกระดาษที่เตรียมไว้ให้ 3 ชนิด คือ กระดาษ A3 กระดาษ A4 และกระดาษ F4
 - 3.3 เด็กลงมือทำกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ ตามที่ได้วางแผนไว้ โดยบนโต๊ะครูเตรียมอุปกรณ์การเขียนไว้ให้ ได้แก่ สีเขียน สีดินสอ ดินสอ และยางลบ เด็กสามารถถามหรือปรึกษาเพื่อน และครูได้ สามารถแก้ไข ปรับปรุงงานเขียนได้ ตั้งชื่อผลงาน ครูบอกหมดเวลาให้เก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

4. ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

4.1 ให้เด็กออกมาเล่าผลงานเขียนของตน วันละ 5 คน

4.2 ให้เพื่อนและครูซักถามข้อสงสัย เช่น “ตั้งชื่อผลงานของคุณว่าอย่างไร?” “ทำผลงานตามที่ได้คิดหรือไม่ เพราะอะไร?” “ภูมิใจในผลงานของคุณหรือไม่?” เป็นต้น

4.3 วางแผนการเขียนร่วมกันในวันต่อไป

การประเมินผล

ตรวจผลงานเขียนของเด็กที่เก็บมาในทุกวันที่ทำการทดลอง โดยใช้แบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

รายชื่อวัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ

1. กระดาษ 3 ขนาด คือ A3 A3 และ F4
2. ดินสอ
3. สีดินสอ
4. สีเทียน
5. ยางลบ
6. กระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่
7. สีเมจิก
8. สก๊อตเทปใส

หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในกิจกรรมฝึกการเขียนปฏิบัติการ
(ได้จากหน่วยเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนในสัปดาห์นั้น ๆ)

สัปดาห์ที่	ชื่อหน่วย	สาระการเรียนรู้	วัน/เวลาที่ทดลอง	หมายเหตุ
1	กลางวัน - กลางคืน	ธรรมชาติรอบตัว	1 - 4 พ.ย. 48 09.30 - 10.20 น.	สร้างความคุ้นเคย และทดสอบ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2	ฝนจำ	ธรรมชาติรอบตัว	8 - 11 พ.ย. 48 09.30 - 10.20 น.	เก็บผลงานเขียนเป็น คะแนน ก่อนเรียน
3	วันลอยกระทง	สิ่งแวดล้อม รอบตัว	15 - 18 พ.ย. 48 09.30 - 10.20 น.	เก็บผลงานเขียนเป็น คะแนน ระหว่างเรียน
4	ฉันทน์รักฤดูหนาว	ธรรมชาติรอบตัว	22 - 24 พ.ย. 48 09.30 - 10.20 น.	เก็บผลงานเขียนเป็น คะแนน ระหว่างเรียน
5	วันพ่อแห่งชาติ	เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก	29 พ.ย. 48 - 2 ธ.ค. 48 09.30 - 10.20 น.	เก็บชิ้นงานเป็น คะแนน ระหว่างเรียน
6	ดิน หิน ทราย รอบตัว	ธรรมชาติรอบตัว	6 - 9 ธ.ค. 48 09.30 - 10.20 น.	เก็บผลงานเขียนเป็น คะแนน ระหว่างเรียน
7	อากาศ รอบตัวหนู	ธรรมชาติรอบตัว	13 - 16 ธ.ค. 48 09.30 - 10.20 น.	เก็บผลงานเป็น คะแนน ระหว่างเรียน
8	สัตว์เลี้ยง แสนรัก	ธรรมชาติรอบตัว	20 - 23 ธ.ค. 48 09.30 - 10.20 น.	เก็บผลงานเขียนเป็น คะแนน หลังเรียน

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 1

หน่วย วันลอยกระทง

เนื้อหา ความเป็นมาของวันลอยกระทง

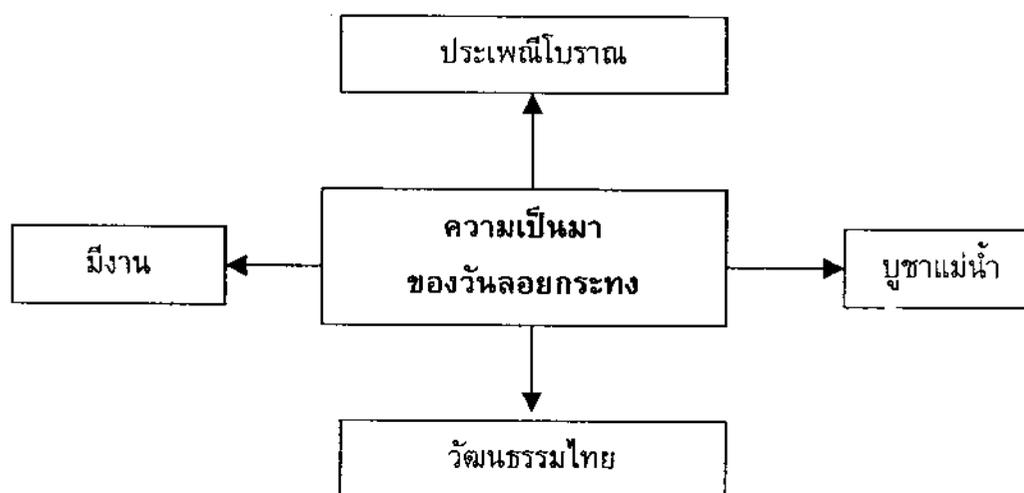
ใช้สอนวันอังคาร

เวลา 09.30 - 10.20 น.

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นำภาพเกี่ยวกับเรื่องราวของวันลอยกระทงมาให้นักเรียนสังเกตและช่วยกันบอกลักษณะทั่วไปในภาพ แล้วถามนักเรียนว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร ?
2. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงและรำวง "ลอยกระทง"
3. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ความเป็นมาของวันลอยกระทง"
4. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

5. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียนร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
6. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจุดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ไปด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 2

เนื้อหา ลักษณะของกระทง

ใช้สอนวันพุธ

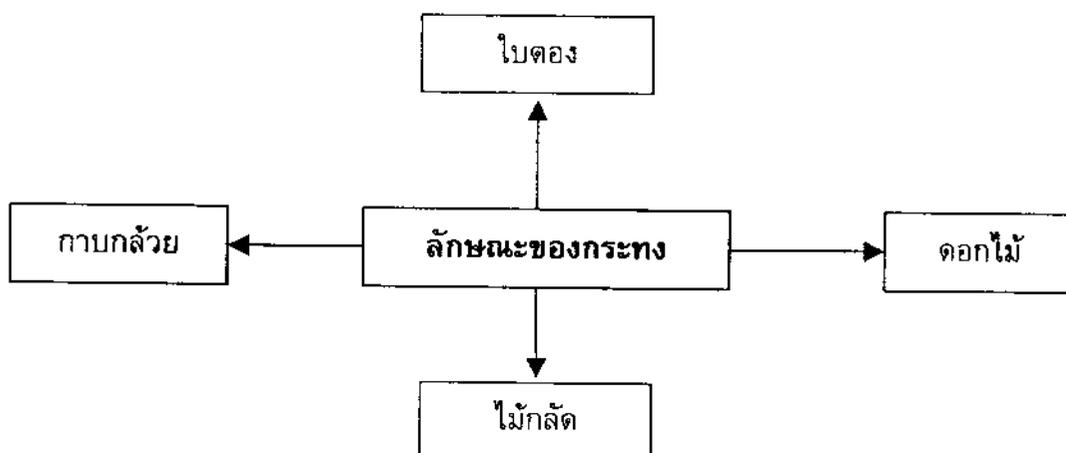
หน่วย วันลอยกระทง

เวลา 09.30 - 10.20 น.

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. ท้องคำคล้องจอง "กระทงของเรา"
2. ให้นักเรียนดูภาพกระทงที่ทำจากวัสดุชนิดต่าง และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องของคำคล้องจอง
3. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ลักษณะของกระทง"
4. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

5. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียนร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ

6. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงาน

เขียน

ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

คำคล้องจอง “กระทงของเรา”

กระทง ของฉัน แสนสวย
 เพราะฉันทำด้วย ใบตอง งามตา
 พลับพลึง หยวกกล้วย โสภาก
 ดอกไม้เรียงรำ ควรค่า รูปเขียน

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 3

หน่วย วันลอยกระทง

เนื้อหา กิจกรรมในวันลอยกระทง

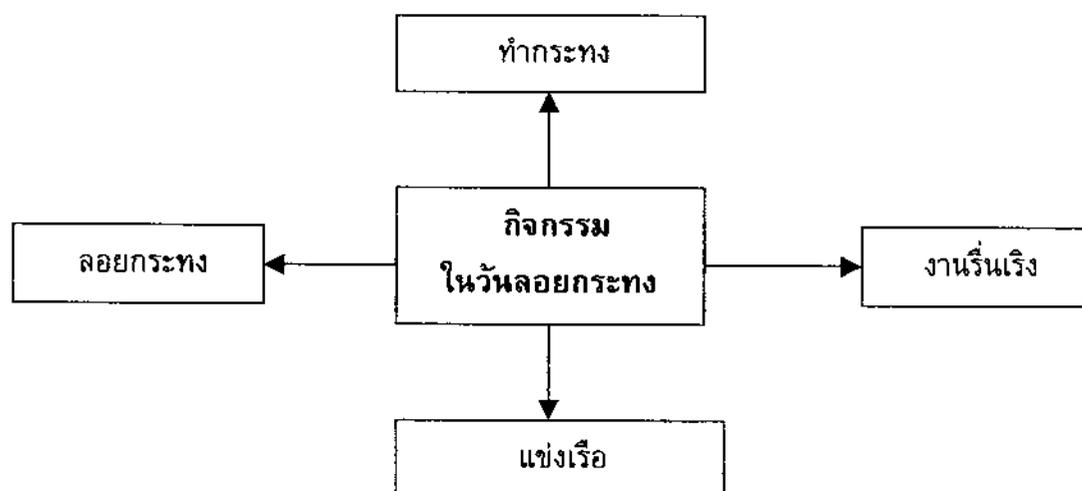
ใช้สอนวันพฤหัสบดี

เวลา 09.30 - 10.20 น.

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลง ลอยกระทง พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบเพลงตามจินตนาการ
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "กิจกรรมในวันลอยกระทง"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงาน

เขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

เพลงลอยกระทง

เนื้อร้อง ปัญญา รุ่งเรือง

ทำนอง พันเมืองพายัพ (ซอพม่า)

เด็กเอ๋ยเรือย่ำซ่า

มาชมาลอยกระทง

ตั้งจิตดำรง

ให้มั่นคงในความดี

คำคืนเดือนหงาย

แสงจันทร์ฉายวารี

เราลอยกระทงนี้

บูชาองค์พระศาสดา

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 4

หน่วย วันลอยกระทง

เนื้อหา ประโยชน์และโทษของการลอยกระทง

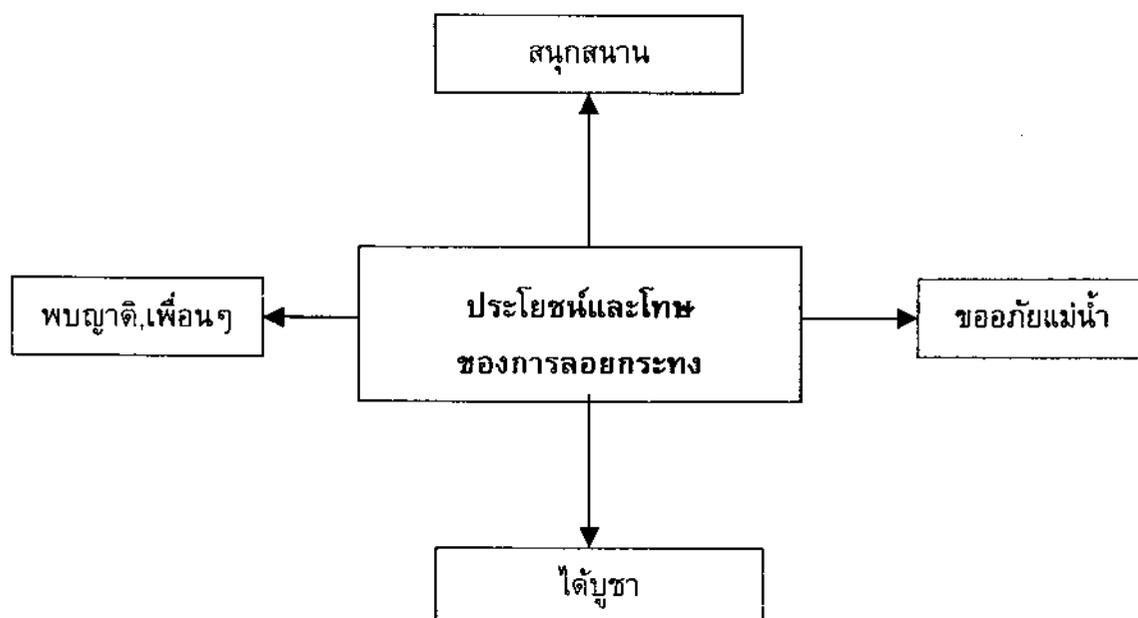
ใช้สอนวันศุกร์

เวลา 09.30 - 10.20 น.

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. เล่นเกม "เก้าอี้ดนตรี" ด้วยการเปิดเพลงวันเพ็ญเดือนสิบสองจากเทปหรือวีซีดี
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ประโยชน์และโทษของการลอยกระทง"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงได้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ

5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที) -

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงาน

เขียน

ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 1

หน่วย จันทรภักดูหนาว

เนื้อหา ลักษณะทั่วไปของอากาศในฤดูหนาว

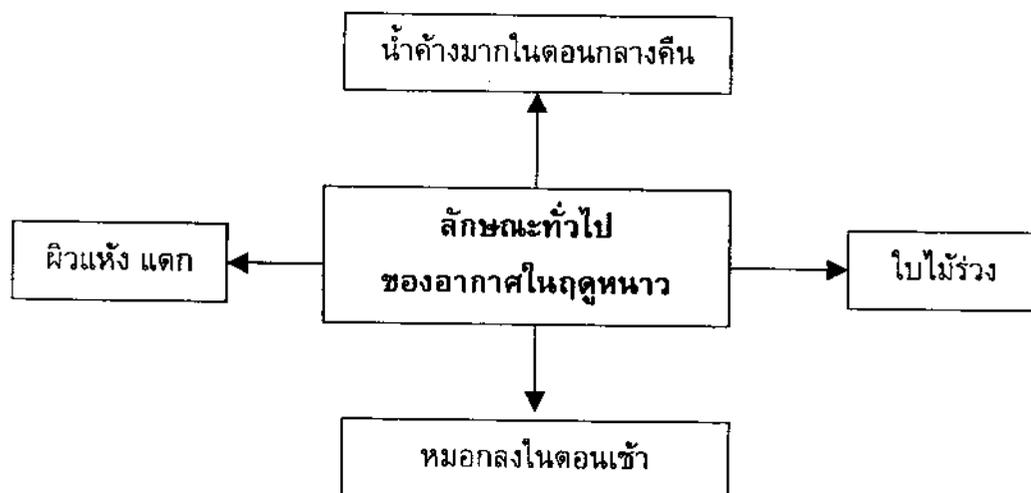
ใช้สอนวันอังคาร

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นำภาพเกี่ยวกับฤดูหนาวมาให้นักเรียนสังเกตและช่วยกันบอกลักษณะทั่วไปในฤดูหนาว
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ลักษณะทั่วไปของอากาศในฤดูหนาว"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 2

หน่วย จันทรักฤดูหนาว

เนื้อหา การแต่งกายในฤดูหนาว

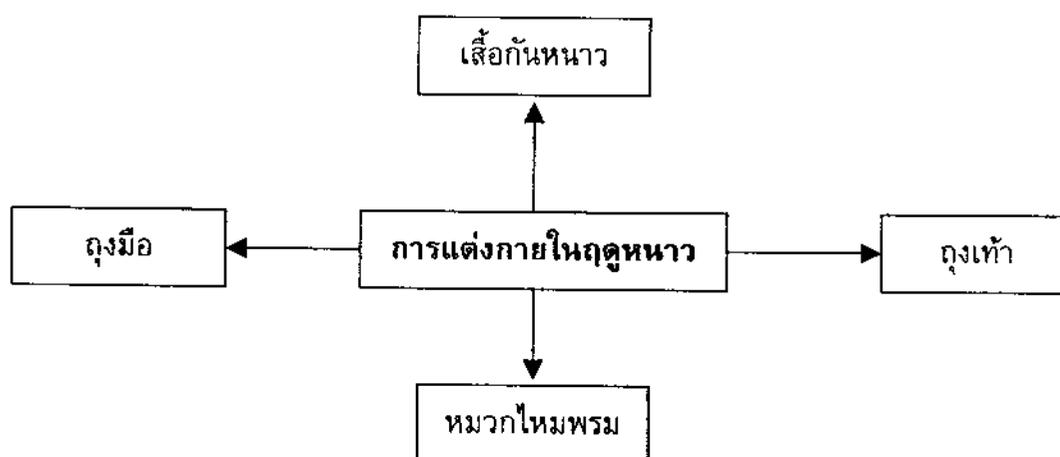
ใช้สอนวันพุธ

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. ครูทนายปัญหา อะไรเอ่ยทำจากไหมพรม สวมใส่แสนอบอุ่น ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูเฉลยคำตอบโดยนำเสื้อกันหนาวไหมพรมมาให้ให้นักเรียนดู และเน้นให้นักเรียนรู้จักประยัตต์โดยการนำเสื้อกันหนาวที่มีอยู่แล้วมาใส่โดยไม่รบกวนพ่อแม่ให้ซื้อใหม่
2. ให้นักเรียนที่สวมเสื้อกันหนาว ออกมาแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ การเลือกสวมใส่เครื่องแต่งกายในฤดูหนาว ให้เพื่อนฟัง
3. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "การแต่งกายในฤดูหนาว"
4. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

5. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
6. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 3

เนื้อหา การรักษาสุขภาพในฤดูหนาว

ใช้สอนวันพฤหัสบดี

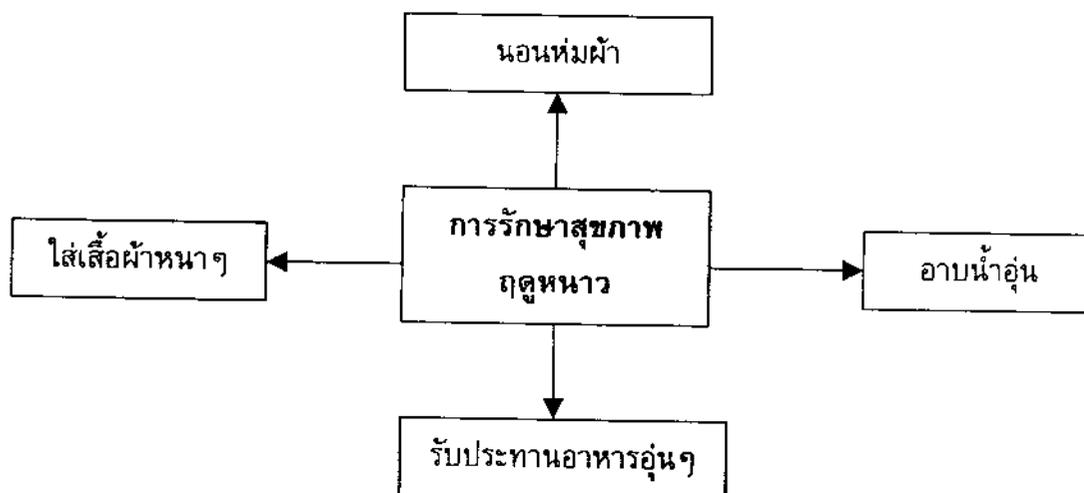
หน่วย จันทรักฤดูหนาว

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลง หนาว พร้อมกับทำท่าทางประกอบเพลงตามจินตนาการ
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "การรักษาสุขภาพในฤดูหนาว"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านคายทีละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

เพลงหนาว

หนาว หนาว หนาว
ใส่เสื้อกันหนาวทั้งวัน
ทำให้ร่างกายฉันนั้นอบอุ่นเออ

ลมโชยโบกโบยหนาวสิ้น
ใส่เสื้อกันหนาวทั้งวัน

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 4

หน่วย จันรักฤดูหนาว

เนื้อหา การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากโรคในฤดูหนาว

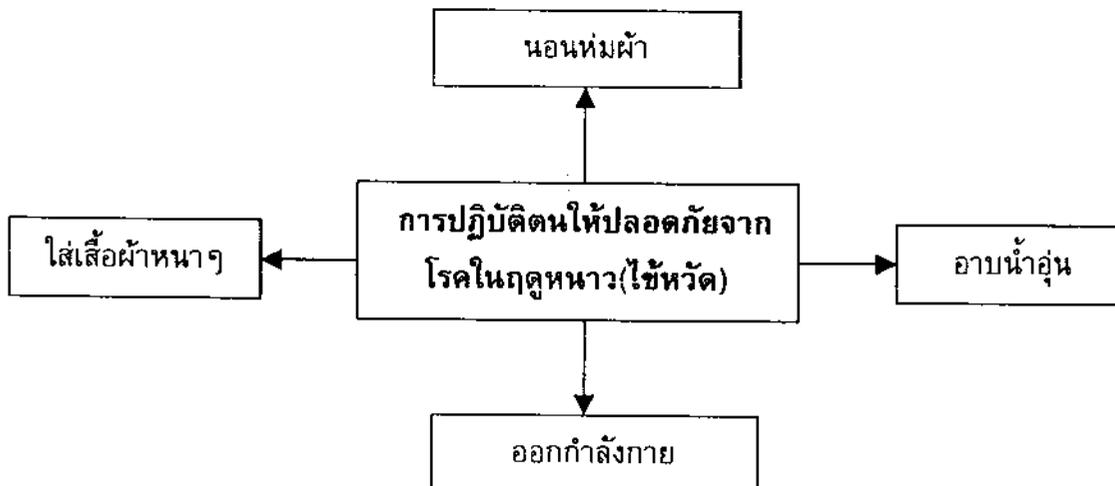
ใช้สอนวันศุกร์

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ชั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. เล่นเกม “เก้าอี้ดนตรี”
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ “การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากโรคในฤดูหนาว ”
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 1

หน่วย วันพ่อแห่งชาติ

เนื้อหา วันพ่อแห่งชาติ

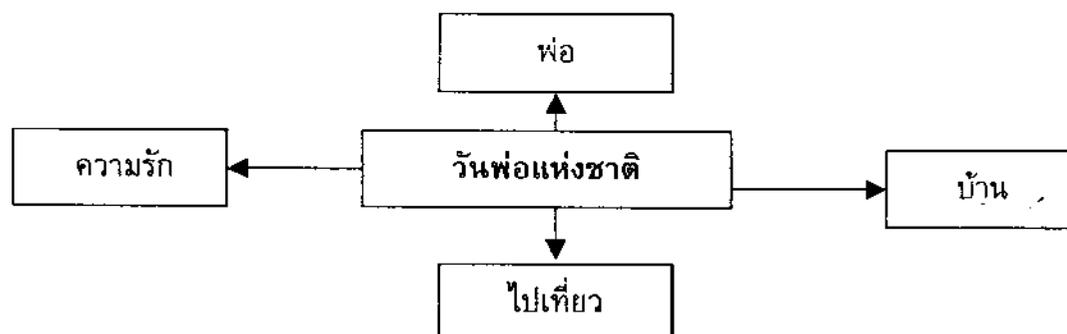
ใช้สอนวันอังคาร

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

- นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวันพ่อแห่งชาติ โดยครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วช่วยกันตอบคำถามภาพที่นักเรียนดูว่าเป็นภาพของใคร เช่น
 - นักเรียนเคยเห็นภาพนี้ที่ไหนบ้าง
 - นักเรียนรู้หรือไม่ว่าภาพนี้คือใคร
 - บุคคลในภาพมีความสำคัญต่อประเทศไทยของเราหรือไม่ ฯลฯ
- ครูเล่าพระราชประวัติย่อ ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้นักเรียนฟัง และบอกให้นักเรียนทราบถึงพระนามที่ถูกต้องของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ครูนำพระบรมฉายาลักษณ์รวมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระราชโอรส และพระราชธิดาทุกพระองค์มาให้นักเรียนดู และสนทนาร่วมกันว่าเป็นใครบ้าง นักเรียนรู้จักใครบ้างหรือเปล่า
- นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลง “ในหลวง - พระราชินี” เสร็จแล้วสนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียน ต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ “วันพ่อแห่งชาติ”
- ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ดังนี้

6. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ

7. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจุดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้นำอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ไปด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

เพลงในหลวง - ราชนี

(ศรีนวล รัตนสุวรรณ)

ในหลวง พระราชนี
ปกป้องพวกเราชาวประชา
เมื่อเราทุกข์ท่านทุกข์ด้วย
เหนือ อีสาน ภาคกลางและทางใต้

ทรงสร้างความดีมากมายเหลือคณา
เป็นสุขทั่วหน้าไม่ว่าชาติภาษาใด
หาทางจัดช่วยด้วยความห่วงใย
ประชาชาวไทยเทิดทูนรักและภักดี

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 2

หน่วย วันพ่อแห่งชาติ

เนื้อหา ความรักของพ่อ

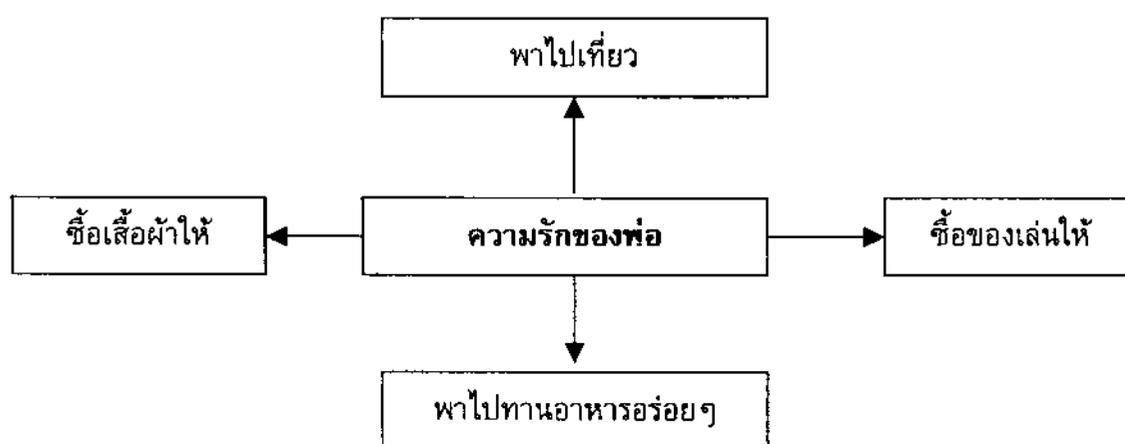
ใช้สอนวันพุธ

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนและครูร่วมร้องเพลง "ใครหนอ" ตามเทปบันทึกเสียงและแสดงท่าทางประกอบเพลง
2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ว่า พ่อและแม่ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับเนื้อร้องของเพลงหรือไม่
3. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ความรักของพ่อ"
4. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

5. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
6. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

เพลงโครหนอ

โครหนอรักเราเท่าชีวิต	โครหนอปราณีไม่มีเสื่อมคลาย
โครหนอรักเราใช้เพียงรูปกาย	รักเขามิหน่าย มีจิตทำลาย โครหนอ
โครหนอเห็นเราเศร้าทรวงใน	โครหนอเอาใจปลอบเราเรื่อยมา
โครหนอรักเรดั่งดวงแก้วตา	รักเขากว้างกว่าพื้นพิภพสุธาอากาศ
จะเอาโลกมาทำปากกา	แล้วเอานภามาทำกระดาษ
เอาน้ำหมุดมหาสมุทรแทนหมึกกวาด	ประกาศพระคุณไม่พอ
โครหนอรักเราเท่าชีวิต	โครหนอใครกันให้เราซึ้งคอ (คุณพ่อ คุณแม่)
โครหนอซักชวนดูหนังสี่จอ	รู้แล้วละก็อย่ามัวรั้งรอทดแทนบุญคุณ

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 3

เนื้อหา พระคุณของพ่อ

ใช้สอนวันพฤหัสบดี

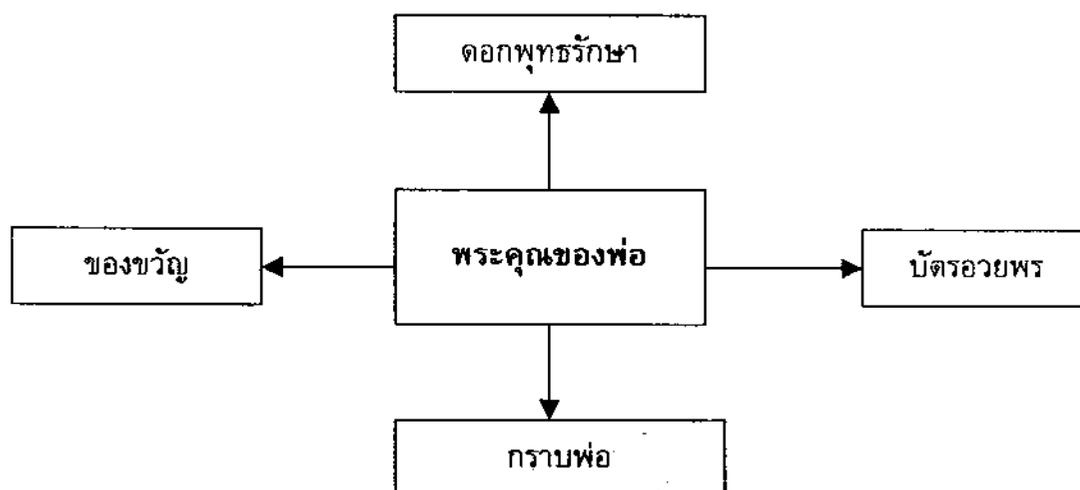
หน่วย วันพ่อแห่งชาติ

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนและครูช่วยกันท่องคำคล้องจอง "ผู้นำของเรา" โดยครูท่องให้นักเรียนฟังก่อนแล้วจึงฝึกให้ท่องตาม จนสามารถท่องได้คล่องแล้วสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาของคำคล้องจอง
2. นักเรียนและครูร่วมกันหาอาสาสมัครออกมาเล่าเรื่อง "พ่อของฉัน" ให้เพื่อนๆ ฟัง โดยครูอาจจะตั้งคำถามให้นักเรียนตอบก็ได้ เช่น
 - คุณพ่อของนักเรียนเป็นคนอย่างไร
 - ถ้าไม่มีคุณพ่อนักเรียนจะอยู่กับใคร
 - นักเรียนรักคุณพ่อมากเพียงใด เป็นต้น
3. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "พระคุณของพ่อ"
4. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

5. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ

6. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ไปด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

คำคล้องจองผู้นำของเรา

ครอบครัวของฉันนั้นมีพ่อแม่
พ่อแม่ฉันทำงานทุกวัน
พ่อจำ แม่จำ หนูรักจริงใจ

ถือเป็นผู้ก่อกำเนิดพวกฉัน
เพื่อเลี้ยงพวกฉันนั้นให้มีกิน
เพราะพ่อแม่ไซร้คือผู้มีพระคุณ

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 4

หน่วย วันพ่อแห่งชาติ

เนื้อหา การปฏิบัติตนและการตอบแทนคุณพ่อ

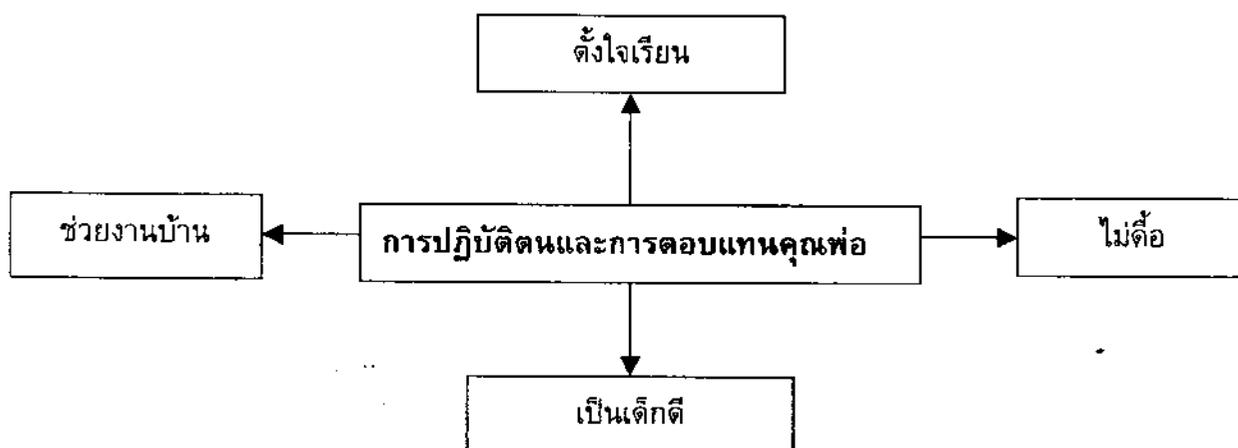
ใช้สอนวันศุกร์

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลง "ใครหนอ" โดยครูร้องให้นักเรียนฟังก่อนหรือเปิดเทปเพลงให้นักเรียนฟังก็ได้แล้วให้ฝักร้องตาม จนสามารถร้องได้คล่องเสร็จแล้วร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาของเพลง
2. ครูนำดอกพุทธรักษามาให้ให้นักเรียนดู และให้สังเกตสี กลิ่น ขนาด ครูอธิบายความหมาย และความสำคัญของดอกพุทธรักษาที่มีต่อพ่อและวันพ่อ
3. นักเรียนและครูช่วยกันหาอาสาสมัครออกมาเล่าความประทับใจเกี่ยวกับพ่อของตนเอง และการตอบแทนพระคุณของพ่อว่าเด็ก ๆ คิดอย่างไร
4. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "การปฏิบัติตนและการตอบแทนคุณพ่อ"
5. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์กแผ่นใหญ่ ดังนี้

6. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียนร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ

7. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 1

หน่วย ดิน หิน ทราย รอบตัว

เนื้อหา ความแตกต่างของดิน

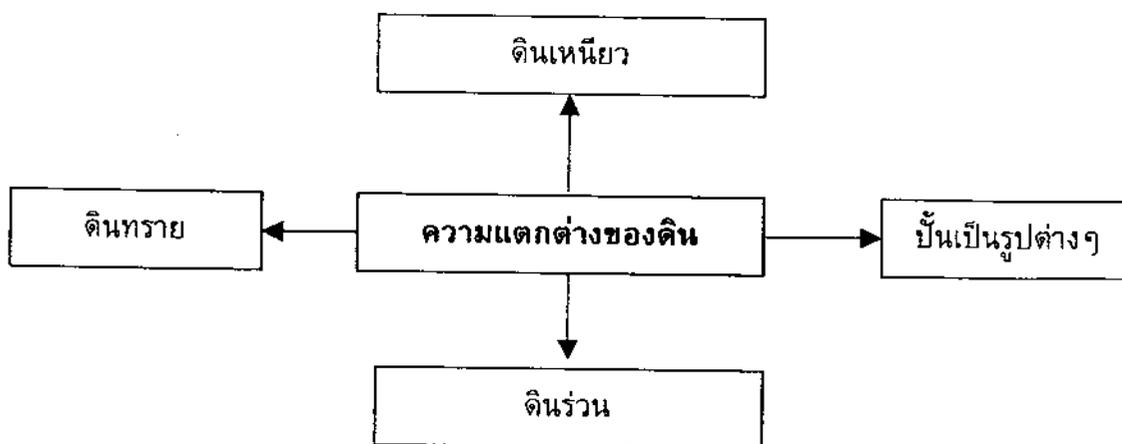
ใช้สอนวันอังคาร

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นำดินชนิดต่างๆ เช่น ดินเหนียว ดินร่วน ดินทราย มาให้นักเรียนสังเกตแล้วให้นักเรียนทดลองสัมผัส และช่วยกันบอกลักษณะทั่วไปของดินแต่ละชนิด
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ความแตกต่างของดิน"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ไปด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 2

หน่วย ดิน หิน ททราย รอบตัว

เนื้อหา สัตว์ที่อาศัยอยู่ในดิน

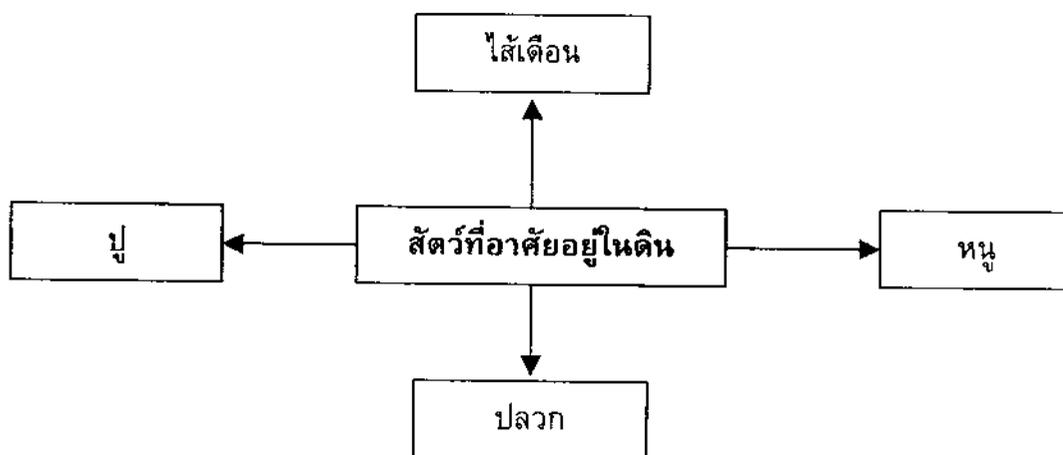
ใช้สอนวันพุธ

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. ครูนำภาพสัตว์ที่อาศัยอยู่ในดิน มาให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันสนทนาถึงชื่อ รูปร่าง ลักษณะ และความเป็นอยู่ของสัตว์แต่ละชนิดจากภาพ
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "สัตว์ที่อาศัยอยู่ในดิน"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ทแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ไปด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 3

หน่วย ดิน หิน ทราย รอบตัว

เนื้อหา ประโยชน์ของดิน หิน ทราย

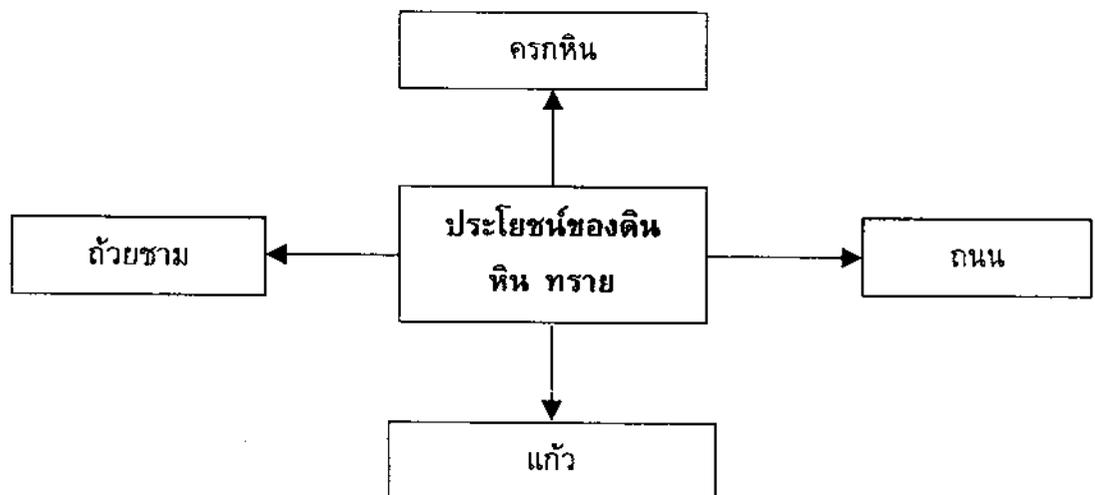
ใช้สอนวันพฤหัสบดี

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนเล่นเกม "เก้าอี้ดนตรี"
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ประโยชน์ของดิน หิน ทราย"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือ ช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงาน

เขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 4

หน่วย ดิน หิน ทราย รอบตัว

เนื้อหา เมืองไทยมีดินอุดมสมบูรณ์

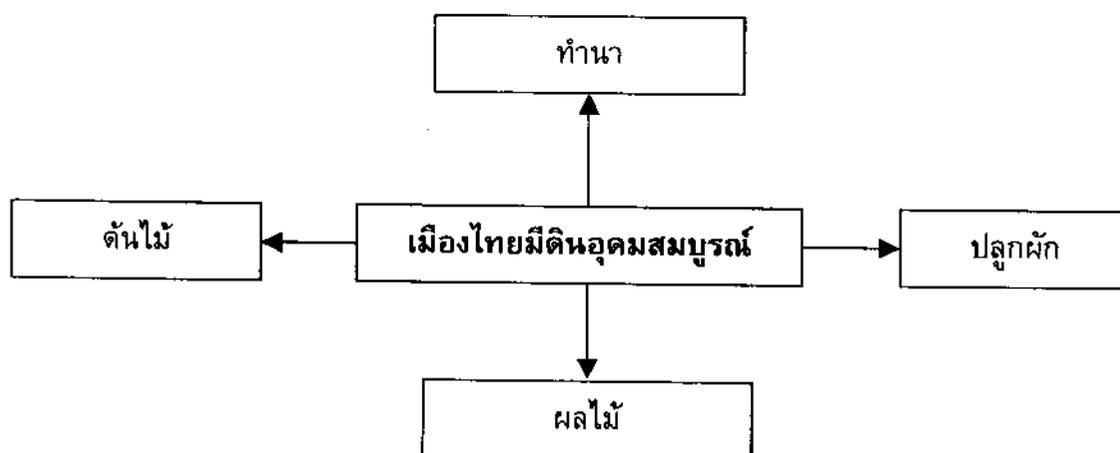
ใช้สอนวันศุกร์

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนพูดคำคล้องจอง เมืองไทย พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบตามจินตนาการ .
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "เมืองไทยมีดินอุดมสมบูรณ์"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

คำคล้องจอง เมืองไทย

เมืองไทยนี้ดี	เป็นพี่เป็นน้อง
เมืองไทยเมืองทอง	เป็นของคนไทย
คนไทยเข้มแข็ง	ร่วมแรงร่วมใจ
รักชาติยิ่งใหญ่	ไทยสามัคคี

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 1

หน่วย อากาศรอบตัวหนู

เนื้อหา อากาศรอบตัวเรา

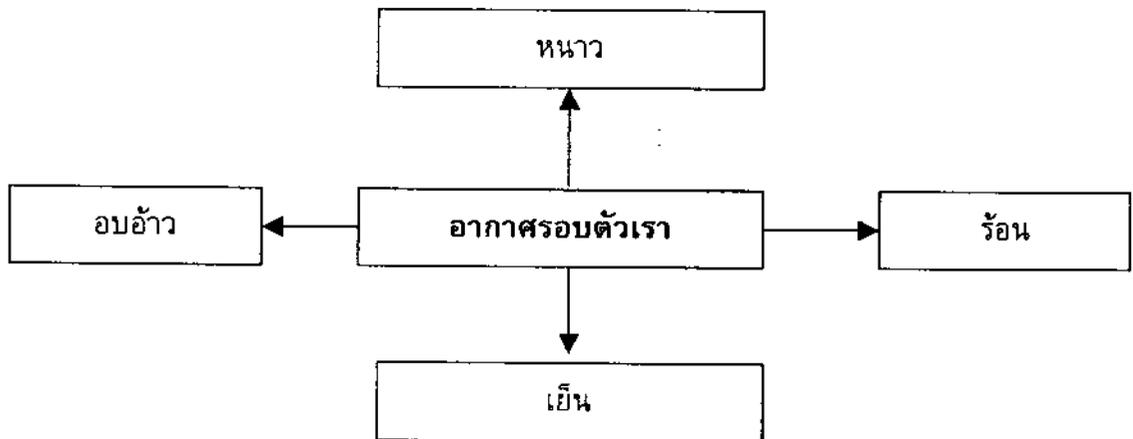
ใช้สอนวันอังคาร

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. ครูพานักเรียนออกไปสำรวจสภาพอากาศนอกห้องเรียน แล้วให้เด็กร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของอากาศในวันนี้
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "อากาศรอบตัวเรา"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงาน

เขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 2

หน่วย อากาศรอบตัวหนู

เนื้อหา ความสำคัญของอากาศ

ใช้สอนวันพุธ

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

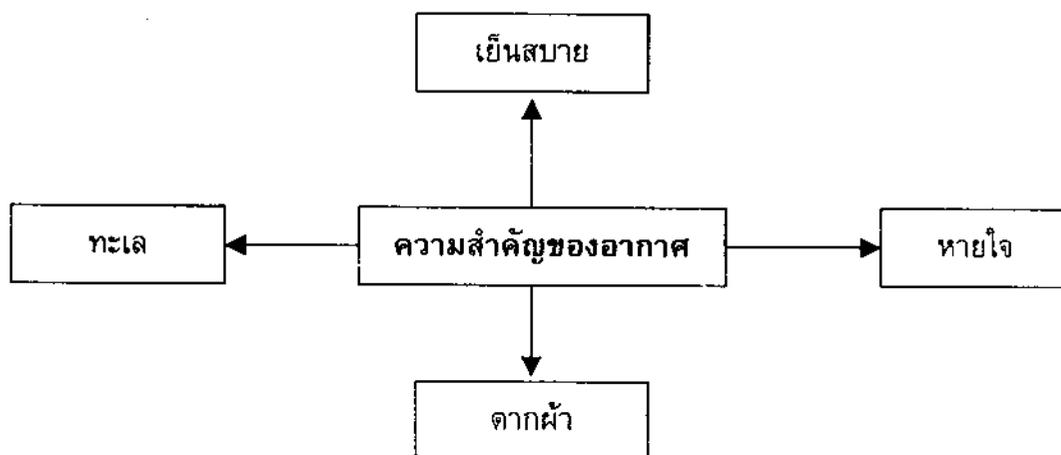
ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญของอากาศว่า เราใช้อากาศหายใจ ในน้ำก็มีอากาศละลายอยู่ ช่วยให้สัตว์น้ำหายใจได้ ถ้าน้ำสกปรกไม่มีอากาศ สัตว์น้ำก็จะตาย นอกจากนี้แล้วในดินก็มีอากาศ สัตว์เล็กๆ เช่น มด ไส้เดือน ภู จะขุดดินให้เป็นโพรงทำให้อากาศแทรกซึม ลงในดินได้ดี ช่วยให้รากพืชดูดซึมน้ำอาหารได้ดีด้วย

2. ครูเปิดเทปเพลง "อากาศ" ให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กร้องตาม พร้อมกับตบมือให้จังหวะ

3. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ความสำคัญของอากาศ"

4. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่จะคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

5. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือ ช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ

6. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

เพลงอากาศ

(ศรีนวล รัตนสุวรรณ)

รอบตัวเรานั้นมีอากาศ
คนพิชิตตัวได้ใช้หายใจ

มีอากาศอยู่ทั่วไป
อากาศมีทั่วไปรอบตัวเอง

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 3
เนื้อหา ประโยชน์ของอากาศ
ใช้สอนวันพฤหัสบดี

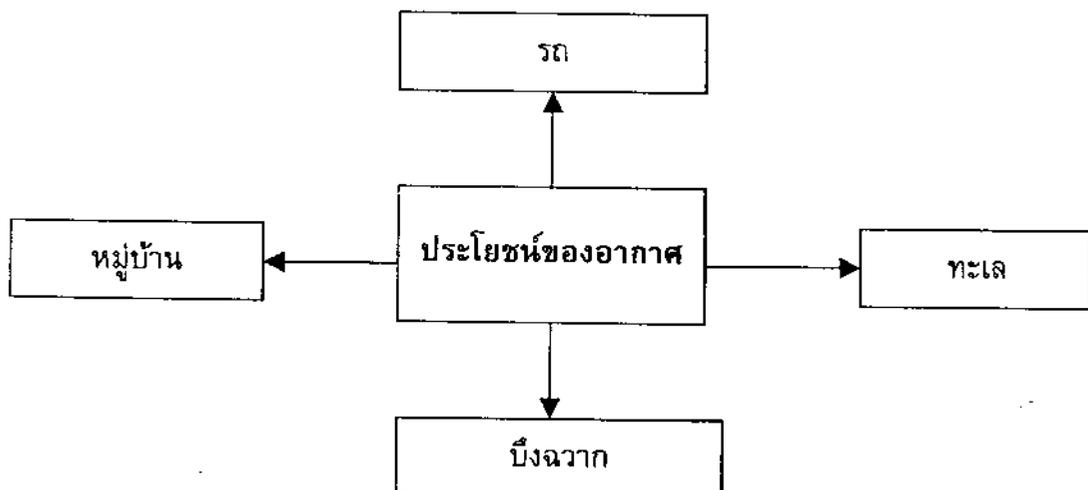
หน่วย อากาศรอบตัวหนู

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนและครู สนทนา ร่วมกันเกี่ยวกับประโยชน์ทางอากาศ หรือ ลม โดยให้เด็กท่องคำคล้องจอง "ลม" แล้วสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาของคำคล้องจอง
2. ครูเล่านิทานเรื่อง "ลมหายใจของนิค" เสร็จแล้วสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องในนิทานโดยครูอาจจะตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบก็ได้
3. นักเรียนและครูสนทนา สรุปร่วมกันเกี่ยวกับประโยชน์ของอากาศ โดยครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนฟังว่า อากาศรอบ ๆ ตัวเรามีประโยชน์มากมาย ถ้าไม่มีอากาศ หรืออากาศเป็นพิษเราก็ไม่สามารถหายใจได้ และในที่สุดก็ต้องตายไป ดังนั้นเราต้องรักษาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่ออากาศจะได้บริสุทธิ์และใช้ได้ตลอดไป
4. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ประโยชน์ของอากาศ"
5. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

6. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ

7. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

คำคล้องจอง ลม

ลมคืออากาศ	ต้องการที่อยู่
หากเป่าฟองสบู่	จะลอยฟูฟ่อง
เป่าลูกโป่งเล่น	เห็นลูกโป่งพอง
นำเส้นนำล่อง	ชวนมองงามตา

นิทานเรื่อง ลมหายใจของลูกตาล

ณ หมู่บ้านอากาศสะอาดสดใส ลูกตาลตาลกำลังไม่สบายเนื่องจากเมื่อวานนี้มีรถบรรทุกดินวิ่งผ่านหมู่บ้าน และรถคันนั้นทำดินฝุ่นกระจายลงมา ทำให้หมู่บ้านสะอาดสดใส ต้องกลายเป็นหมู่บ้านอากาศเสียและเป็นพิษทันที

ตาลและเพื่อนๆ รีบไปแจ้งความที่สถานีตำรวจให้ตามจับรถคันนั้น แต่ก็ไม่สามารถจับได้ เพราะตำรวจบอกว่าไม่รู้จะไปตามที่ไหน รถก็มีมากมายอาจจะหนีไปไกลแล้ว ตาลเลยต้องกลับมาด้วยความผิดหวัง

ตาลกลับบ้านมาด้วยความเศร้าใจ คุณแม่เห็นจึงถามว่า “เป็นอะไรหรือลูกตาล ทำไมจึงทำให้หน้าตา เนื้อตัวเปื้อนฝุ่นมาอย่างนี้” ตาลบอกว่าอากาศที่ทำให้ตาลหายใจเข้าไปตอนนี้ไม่สะอาดแล้ว เพราะรถบรรทุกดินทำฝุ่นกระจาย ถ้าเป็นอย่างนี้ตาลคงต้องตายแน่นอน เพราะไม่มีอากาศหายใจ

คุณแม่บอกว่า “ไม่เป็นไรหรอกเดี๋ยวแม่พาไปพักผ่อนที่ชายทะเล” ซึ่งมีอากาศบริสุทธิ์มาก ลูกตาลจึงยิ้มออกมาได้ และเตรียมตัวที่จะไปพักผ่อนชายทะเลตามคำที่แม่บอก

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 4

หน่วย อากาศรอบตัวหนู

เนื้อหา โทษของอากาศ

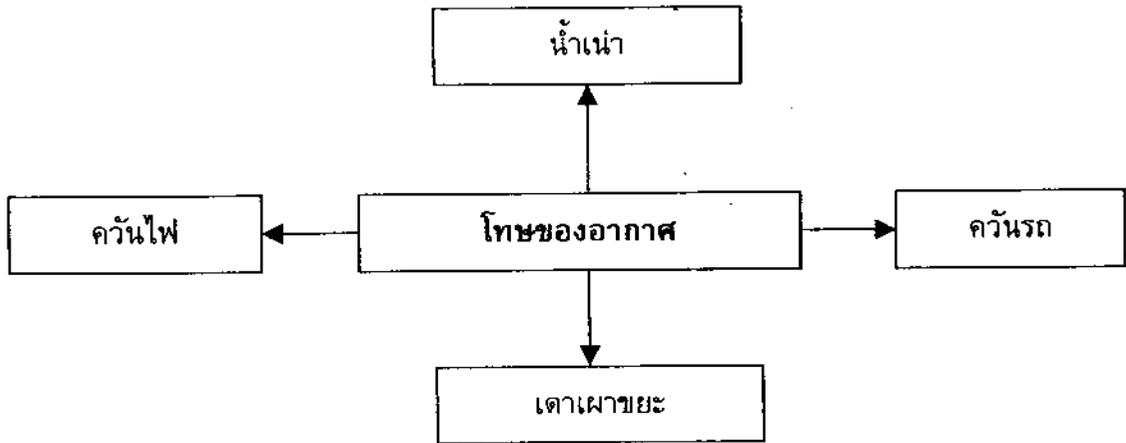
ใช้สอวันศุกร์

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนและครูสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับอากาศที่มีแต่ฝุ่นและควัน โดยครูนำภาพรถติด และมีความรู้เรื่องฟุ้งกระจายมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้
 - 1.1 ถ้าอากาศรอบ ๆ ตัวเราเหมือนดังภาพนักเรียน จะหายใจได้สะดวกหรือไม่
 - 1.2 นักเรียน ชอบอากาศแบบในภาพหรือไม่ ฯลฯ
2. ครูนำภาพชายทะเล หรือภาพภูเขาที่มีต้นไม้เขียวขจี และอากาศสดชื่นมาให้ให้นักเรียนดูและสนทนารเปรียบเทียบร่วมกับภาพก่อนหน้าที่ว่า เด็ก ๆ ชอบภาพใดมากกว่ากัน และเพราะอะไร
3. ครูให้นักเรียนลองสูดอากาศในบริเวณห้องแล้วถามนักเรียนว่าอากาศในห้องของเราเป็นอย่างไร นักเรียนหายใจสะดวกหรือไม่
4. นักเรียนและครูสนทนา สรุปร่วมกันเกี่ยวกับอากาศที่บริสุทธิ์ และอากาศที่เป็นพิษ โดยครูอธิบายเพิ่มเติมว่า อากาศไม่บริสุทธิ์จะทำให้เกิดโรคทางเดินหายใจและหายใจไม่สะดวก เป็นอันตรายต่อสุขภาพปอดด้วย เสร็จแล้วร่วมกันกำหนดแนวทางในการรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อให้อากาศบริสุทธิ์ เพื่อให้นักเรียนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
5. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "โทษของอากาศ"
6. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ทแผ่นใหญ่ ดังนี้

7. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใด มีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ

8. ที่และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ขั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ขั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 1

หน่วย สัตว์เลี้ยงแสนรัก

เนื้อหา สัตว์เลี้ยงในบ้าน

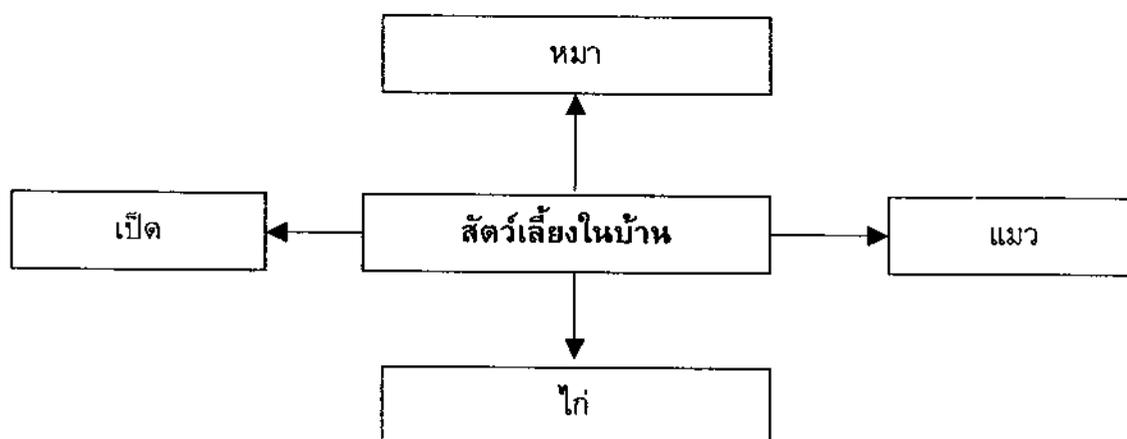
ใช้สอนวันอังคาร

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนร้องเพลง “กระต่ายน้อย” ตามครูที่ละวรรค และแสดงท่าทางประกอบเพลง
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ “สัตว์เลี้ยงในบ้าน”
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ทแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือ ช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ระขอ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงาน

เขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

เพลง กระต่ายน้อย

ฉันเป็นกระต่ายน้อย
กระโดดสี่ขาทำท่ากระตู่กระตัก

สองหูยาวสั้นระรี่ๆ ระริก
เพื่อนที่รักของฉันนั่นคือเธอ

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 2

เนื้อหา สัตว์ป่า

ใช้สอนวันพุธ

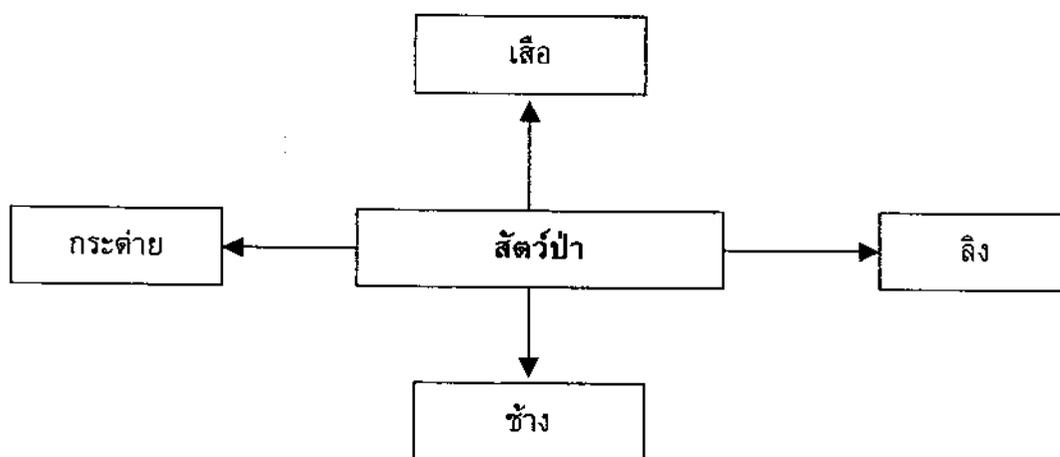
หน่วย สัตว์เลี้ยงแสนรัก

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. ครูเล่านิทานเรื่อง "ลูกนกกลับบ้าน" โดยให้นักเรียนเป็นอาสาสมัครออกมาแสดงบทบาท สมมุติประกอบนิทาน
2. ครูนำภาพสัตว์ป่ามาให้นักเรียนดู พร้อมทั้งสนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียน ต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "สัตว์ป่า"
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดานชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

นิทานเรื่อง ลูกนกกลับบ้าน

เช้าวันหนึ่งหมอกขาวๆ ไรยตัวไปตามพุ่มไม้ เสียงไก่ขันมาแต่ไกลปลุกให้หนูนิดตื่นขึ้นมา รีบอาบน้ำแต่งตัวเตรียมที่จะไปโรงเรียน

ดกเย็นหนูนิดเล็กเรียนเดินกลับบ้าน พอเดินผ่านมาถึงต้นไม้ใหญ่ หนูนิดเห็นรังนกตกอยู่ที่พื้นดิน ลูกนก 4 ตัว ร้องดังจ๊วบๆ จ๊วบๆ หนูนิดอยากได้จึงเก็บมันไปเลี้ยงที่บ้าน

พอถึงบ้าน ลูกนกก็กลัวจนตัวสั่นตกใจร้องลั่น หนูนิดคิดว่ามันหนาวจึงเอาผ้าห่มให้ แต่ลูกนกก็ไม่หยุดร้อง

หนูนิดหมดปัญญาไม่รู้จะทำอย่างไรให้ลูกนกหยุดร้องจึงได้แต่นั่งประคองรังนกหน้าเสรำๆ แม่เดินมาเห็นก็เข้าใจ จึงบอกหนูนิดว่าลูกนกมันคงร้องหาแม่ เพราะหนูนิดไปเอามันมาจากแม่ของมัน

หนูนึกนึกสงสารลูกนก จึงรีบพามันไปส่งคืนให้แม่นก ซึ่งกำลังร้องไห้คิดถึงลูกนกอยู่
พอเห็นหนูก็นำลูกมาคืนก็ดีใจ กระโดดไปมาดีปึกพริบพริบ

หนูนึกค่อยๆ วางลูกนกลงในโพรงไม้ เพื่อซ่อนไม่ให้สัตว์อื่นมาคาบเอาไป

เช้าวันรุ่งขึ้น หนูนึกก็มาหาลูกนกอีก แต่ต้องตกใจเพราะในโพรงว่างเปล่ากลับมีแต่เจ้าฮูก
ยื่นหน้าออกมาแทน

ทันใดนั้นหนูนึกได้ยินเสียงร้อง "จิบๆ" ก็หันไปดู จึงรู้ว่าลูกนกกำลังหัดบิน จากนั้นมา
ลูกนกก็บินมาเล่นกับหนูนึกทุกวันอย่างมีความสุข

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 3

หน่วย สัตว์เลี้ยงแสนรัก

เนื้อหา สิ่งของเครื่องใช้ที่ได้จากสัตว์

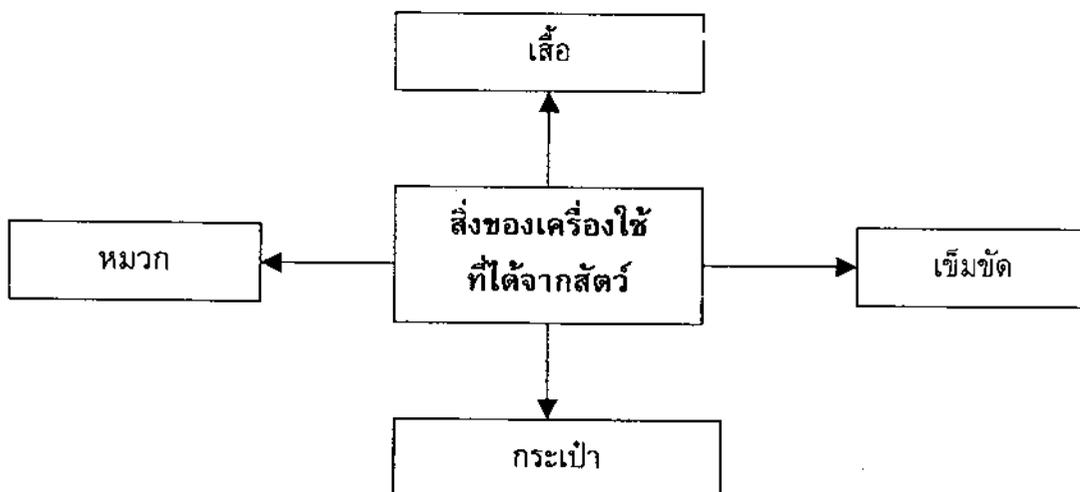
ใช้สอนวันพฤหัสบดี

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. นักเรียนเล่นเกม “เก้าอี้ดนตรี”
2. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ “สิ่งของเครื่องใช้ที่ได้จากสัตว์”
3. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อทีละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

4. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียน ร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
5. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจัดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูออกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 4

หน่วย สัตว์เลี้ยงแสนรัก

เนื้อหา ความเมตตา กรุณาต่อสัตว์

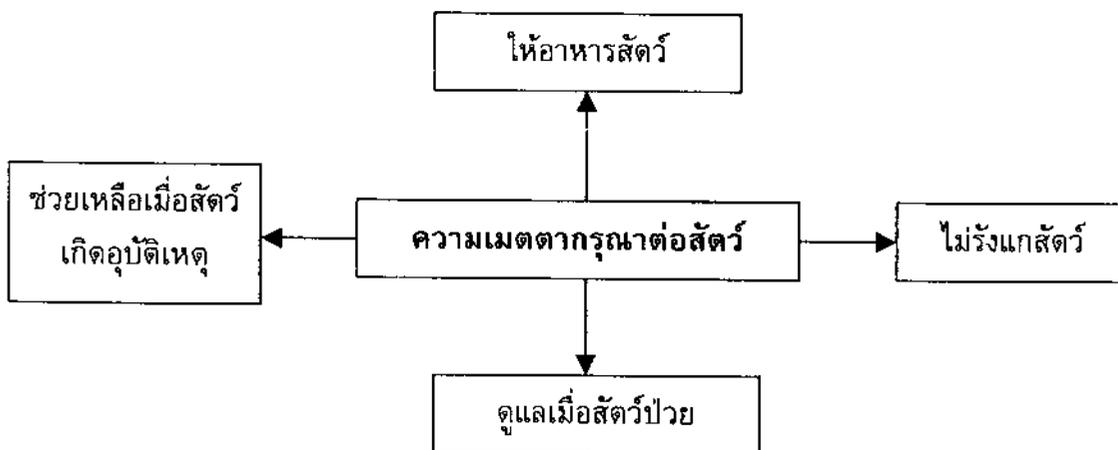
ใช้สอนวันศุกร์

เวลา 09.30 - 10.20 น.

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นสร้างหัวข้อการเขียน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูเล่านิทานเรื่อง ลูกนกกลับบ้าน ให้นักเรียนฟัง
2. ช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการฟังนิทาน โดยครูอธิบายเพิ่มเติมให้ถูกต้อง
3. สนทนาและซักถามหัวข้อการเขียนที่นักเรียนต้องการเขียนซึ่งเกี่ยวกับ "ความเมตตา กรุณาต่อสัตว์"
4. ให้นักเรียนเสนอหัวข้อที่ละคน ครูเขียนหัวข้อที่นักเรียนเสนอลงบนกระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ ดังนี้

5. ครูถามความต้องการนักเรียนว่าต้องการเขียนหัวข้อใด แล้วให้นักเรียนยกมือช่วยกันนับจำนวน ครูเขียนจำนวนทั้งหมดที่นับได้ลงใต้หัวข้องานเขียนร่วมกันสรุปว่าหัวข้อใดมีนักเรียนต้องการเขียนมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับ
6. ชี้และอ่านหัวข้องานเขียน ให้นักเรียนอ่านตามที่ละข้อ

ชั้นวางแผน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาวางแผนงานเขียนกับครูทีละคน
2. ครูจดบันทึกหัวข้องานเขียนที่นักเรียนวางแผนไว้ลงในแบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชั้นฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ประมาณ 20 นาที)

1. ครูบอกข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม เช่น
 - 1.1 ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ 1 แผ่น จากที่ครูจัดไว้ให้ 3 ขนาด
 - 1.2 ให้แบ่งอุปกรณ์การเขียนให้เพื่อนๆ ใช้ด้วย
 - 1.3 ขณะเขียนนักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนๆ หรือซักถามครูได้
2. ให้นักเรียนเลือกหยิบกระดาษ เลือกโต๊ะนั่งเขียนงานตามที่ได้วางแผนไว้

ชั้นแลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน (ประมาณ 10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาเล่าผลงานเขียนของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
2. ให้เพื่อนๆ และครูซักถามข้อสงสัย โดยให้ยกมือและออกมาถามทีละคน
3. ร่วมกันวางแผนงานเขียนในวันต่อไป

ภาคผนวก ค

1. คู่มือการใช้แบบประเมินพัฒนาการเขียน
2. แบบบันทึกการให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย
3. แบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

คู่มือการใช้แบบประเมินพัฒนาการเขียน

คำชี้แจง

1. งานเขียนของเด็กปฐมวัยที่นำมาประเมินให้คะแนน 0 - 3 คะแนน แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนได้แก่

- 1.1 ชั้นขีดเขียนแทนเขียน
- 1.2 ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ
- 1.3 ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก
- 1.4 ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ
- 1.5 ชั้นเขียนโดยสะกดขึ้นเอง

เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียน

คะแนนรวม 0 - 12 อยู่ในชั้นที่ 1 ชั้นขีดเขียนแทนเขียน

คะแนนรวม 13 - 24 อยู่ในชั้นที่ 2 ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ

คะแนนรวม 25 - 36 อยู่ในชั้นที่ 3 ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก

คะแนนรวม 37 - 48 อยู่ในชั้นที่ 4 ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ

คะแนนรวม 49 - 60 อยู่ในชั้นที่ 5 ชั้นเขียนโดยสะกดขึ้นเอง

2. นำผลงานเขียนของเด็กปฐมวัยมาประเมินพัฒนาการเขียน โดยการเก็บผลงานเขียนของเด็กที่ทำ 4 วัน มาประเมินพัฒนาการเขียนเป็นเวลา 7 สัปดาห์ๆ ที่ 2 เป็นการเก็บ ผลงานเขียนของเด็ก ที่ทำกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปกติ โดยเก็บผลงานเขียนมาให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นคะแนนก่อนเรียน และสัปดาห์ที่ 3 - 8 เป็นการเก็บผลงานเขียนของเด็กโดยใช้กิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ และในสัปดาห์ที่ 8 คะแนนที่ได้ทั้งหมดให้เป็นคะแนนหลังเรียน

การให้คะแนน

ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินผลงานเขียนของเด็กโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการเขียนด้วยตนเอง โดยการทำดังนี้ เมื่อนำผลงานเขียนของเด็กมาประเมินตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ถ้าพบว่า ผลงานเขียนของเด็กอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยจะเขียนคะแนนลงในผลงานของเด็ก

คำอธิบายแบบประเมินพัฒนาการเขียน มีดังนี้

แบบประเมินพัฒนาการเขียน

แบบประเมินพัฒนาการเขียน	ระดับ คะแนน
1. ชั้นขีดเขียนแทนเขียน	
1.1 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนพร้อมทั้งเล่าเรื่องราวของสิ่งของที่ขีดเขียนได้สัมพันธ์กัน	3
1.2 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของสิ่งที่เขียนได้	2
1.3 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่ขีดเขียนได้	1
1.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	0
2. ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ	
2.1 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ บอกความหมายพร้อมทั้งเล่าเรื่องราวที่เขียนได้สัมพันธ์กัน	3
2.2 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยการเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ บอกความหมายของสิ่งที่เขียนได้	2
2.3 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยการเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่ขีดเขียนได้	1
2.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	0
3. ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก	
3.1 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก และบอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้ พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	3
3.2 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก และบอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้	2
3.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก	1
3.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	0

แบบประเมินพัฒนาการเขียน	ระดับ คะแนน
4. เขียนขึ้นด้วยการคัดลอกคำ 4.1 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของ ตัวอักษรที่คัดลอกได้ พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 4.2 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของ ตัวอักษรที่คัดลอกได้ 4.3 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ 4.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	 3 2 1 0
5. เขียนขึ้นโดยสะกดขึ้นเอง 5.1 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด และบอกความหมาย ของคำที่สะกด พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 5.2 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด และบอกความหมาย ของคำที่สะกด 5.3 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด 5.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง	 3 2 1 0

แบบบันทึกการให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

เด็กชาย/เด็กหญิง..... ชั้นอนุบาลปีที่.....
 เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....อายุ.....ปี เลขที่.....สัปดาห์ที่.....
 ผู้ตรวจให้คะแนนพัฒนาการเขียน.....

พัฒนาการเขียน	คะแนน			
	วันที่ 1	วันที่ 2	วันที่ 3	วันที่ 4
1. ขีดเขียนแทนเขียน 1.1 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของ สิ่งที่ขีดเขียนพร้อมทั้งเล่าเรื่องราวของสิ่งของที่ ขีดเขียนได้สัมพันธ์กัน 1.2 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของ สิ่งที่เขียนได้ 1.3 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถบอก หรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่ขีดเขียนได้ 1.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง				
2. ขีดเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ 2.1 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ บอก ความหมายพร้อมทั้งเล่าเรื่องราวที่เขียนได้ สัมพันธ์กัน 2.2 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยการเขียนสัญลักษณ์ ต่างๆ บอกความหมายของสิ่งที่เขียนได้ 2.3 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยการเขียน สัญลักษณ์ต่างๆ แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่า เรื่องราวสิ่งที่ขีดเขียนได้ 2.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง				

พัฒนาการเขียน	คะแนน			
	วันที่ 1	วันที่ 2	วันที่ 3	วันที่ 4
3. ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก 3.1 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก และบอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้ พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 3.2 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก และบอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้ 3.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก 3.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง				
4. ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ 4.1 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกได้ พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 4.2 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกได้ 4.3 ขีดเขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ 4.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง				
5. ชั้นเขียนโดยสะกดขึ้นเอง 5.1 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด และบอกความหมายของคำที่สะกด พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 5.2 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด และบอกความหมายของคำที่สะกด 5.3 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการถูกผิด 5.4 ไม่ขีดเขียนเส้นใดๆ หรือเว้นว่าง				
รวมคะแนน				

แบบบันทึกการวางแผนงานเขียน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....โรงเรียน.....	
สัปดาห์ที่ 1 (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....) 1..... 2..... 3..... 4.....	สัปดาห์ที่ 2 (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....) 1..... 2..... 3..... 4.....
สัปดาห์ที่ 3 (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....) 1..... 2..... 3..... 4.....	สัปดาห์ที่ 4 (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....) 1..... 2..... 3..... 4.....
สัปดาห์ที่ 5 (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....) 1..... 2..... 3..... 4.....	สัปดาห์ที่ 6 (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....) 1..... 2..... 3..... 4.....
สัปดาห์ที่ 7 (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....) 1..... 2..... 3..... 4.....	สัปดาห์ที่ 8 (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....) 1..... 2..... 3..... 4.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(.....)

ภาคผนวก ง

1. ตารางคะแนนพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยจำแนกเป็นรายบุคคลและเป็นภาพรวม
2. ตารางจำนวนเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการเขียนในแต่ละชั้นจำแนกเป็นรายบุคคลในแต่ละสัปดาห์

ตาราง คะแนนพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยจำแนกเป็นรายบุคคลและเป็นภาพรวม

นักเรียน คนที่	ก่อน ทดลอง	คะแนนรวมประจำสัปดาห์ที่					
		1	2	3	4	5	6
คะแนนเต็ม		60	60	60	60	60	60
1	5	10	15	23	21	28	36
2	10	7	24	41	29	43	45
3	4	12	4	35	34	36	38
4	5	5	29	35	36	44	46
5	11	4	7	23	21	24	29
6	4	17	24	39	36	39	45
7	6	14	17	33	33	43	43
8	5	14	29	24	28	31	26
9	4	7	16	20	20	38	27
10	10	12	5	26	26	41	41
11	10	9	5	29	36	42	43
12	4	7	13	29	35	40	42
13	11	6	11	36	34	32	36
14	8	4	10	21	26	24	33
15	12	21	28	44	45	32	40
คะแนน รวม	109	149	237	458	460	537	570
คะแนน เฉลี่ย	7.27	9.93	15.80	30.53	30.67	35.80	38.00

ตาราง จำนวนเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการเขียนในแต่ละชั้นจำแนกเป็นรายบุคคลในแต่ละสัปดาห์

นักเรียน คนที่	ก่อน ทดลอง	สัปดาห์ที่					
		1	2	3	4	5	6
คะแนนเต็ม		5	5	5	5	5	5
1	1	1	2	2	2	3	3
2	1	1	2	4	3	4	4
3	1	1	1	3	3	3	4
4	1	1	3	3	3	4	4
5	1	1	1	2	2	2	3
6	1	2	2	4	3	4	4
7	1	2	2	3	3	4	4
8	1	2	3	2	3	3	3
9	1	1	2	2	2	4	3
10	1	1	1	3	3	3	4
11	1	1	1	3	3	4	4
12	1	1	1	3	3	4	4
13	1	1	1	3	3	3	3
14	1	1	1	2	3	2	3
15	1	2	3	4	4	3	4

เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คะแนนรวม 0 - 12 อยู่ในชั้นที่ 1 ชั้นขีดเขียนแทนเขียน

คะแนนรวม 13 - 24 อยู่ในชั้นที่ 2 ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ

คะแนนรวม 25 - 36 อยู่ในชั้นที่ 3 ชั้นเขียนตัวอักษรไม่เลือก

คะแนนรวม 37 - 48 อยู่ในชั้นที่ 4 ชั้นเขียนด้วยการคัดลอกคำ

คะแนนรวม 49 - 60 อยู่ในชั้นที่ 5 ชั้นเขียนโดยสะกดขึ้นเอง

ภาคผนวก จ

1. ภาพประกอบคำบรรยาย
2. ภาพแสดงพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

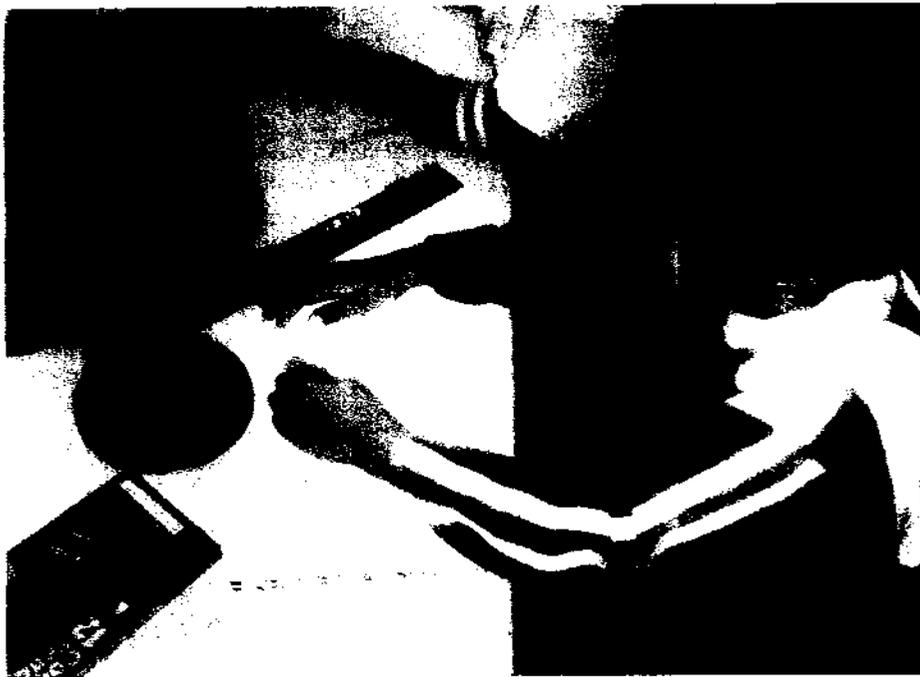
การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ หน่วยงานเรียนรู้เรื่อง "วันลอยกระทง"

เด็กปฐมวัยร่วมกันสร้างหัวข้องการเขียน (ขั้นที่ 1 สร้างหัวข้องการเขียน)

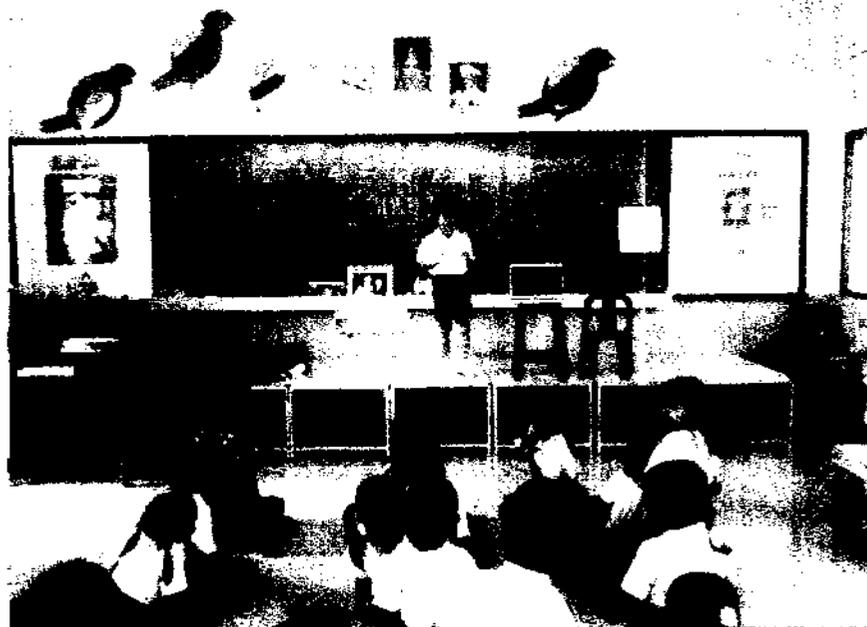
การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง "ฉันทกฤษณะาว"

**เด็กปฐมวัยออกมาเล่าสิ่งที่ตนวางแผนการเขียนให้เพื่อน ๆ และคุณครูฟัง
(วันที่ 2 ชั้นวางแผน ประมาณ 10 นาที)**

การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง "วันพ่อแห่งชาติ"

เด็กปฐมวัยฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ (ขั้นที่ 3 ฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ)

การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง "อากาศ"

**เด็กปฐมวัยออกมาล่าผลงานเขียนให้เพื่อน ๆ และคุณครูฟัง หน้าชั้นเรียน
(วันที่ 4 แลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน)**

การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง "สัตว์บก"

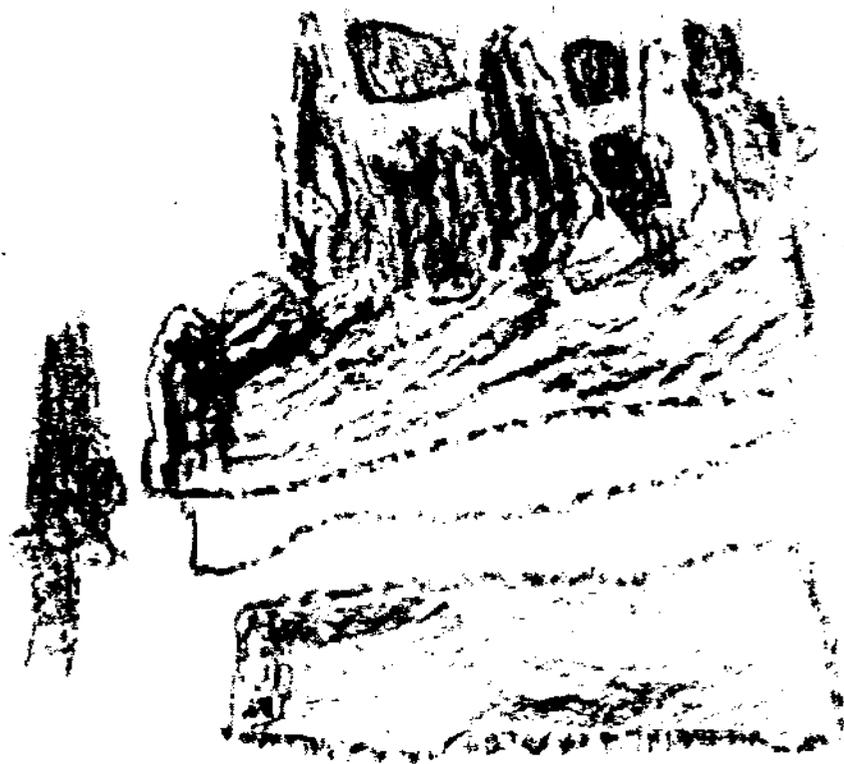
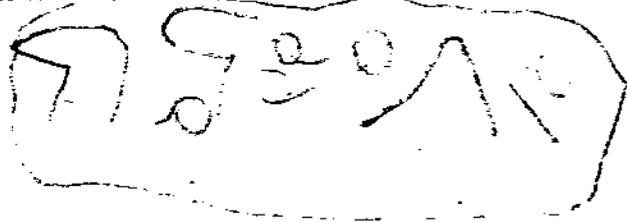

เด็กปฐมวัยออกมาอ่านผลงานเขียนให้เพื่อน ๆ และคุณครูฟัง หน้าชั้นเรียน
(ชั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนงานเขียนร่วมกัน)

4
18..... 2
31..... ๑
๑..... ๑
..... ๑

4
๑.....

J. F. GARDNER

ชื่อ นามสกุล

ชื่อ ชั้น เลขที่ 15 โรงเรียน

ชื่อ

ชื่อ เลขที่ 8 โรงเรียน

ชื่อ เลขที่ 7 โรงเรียน

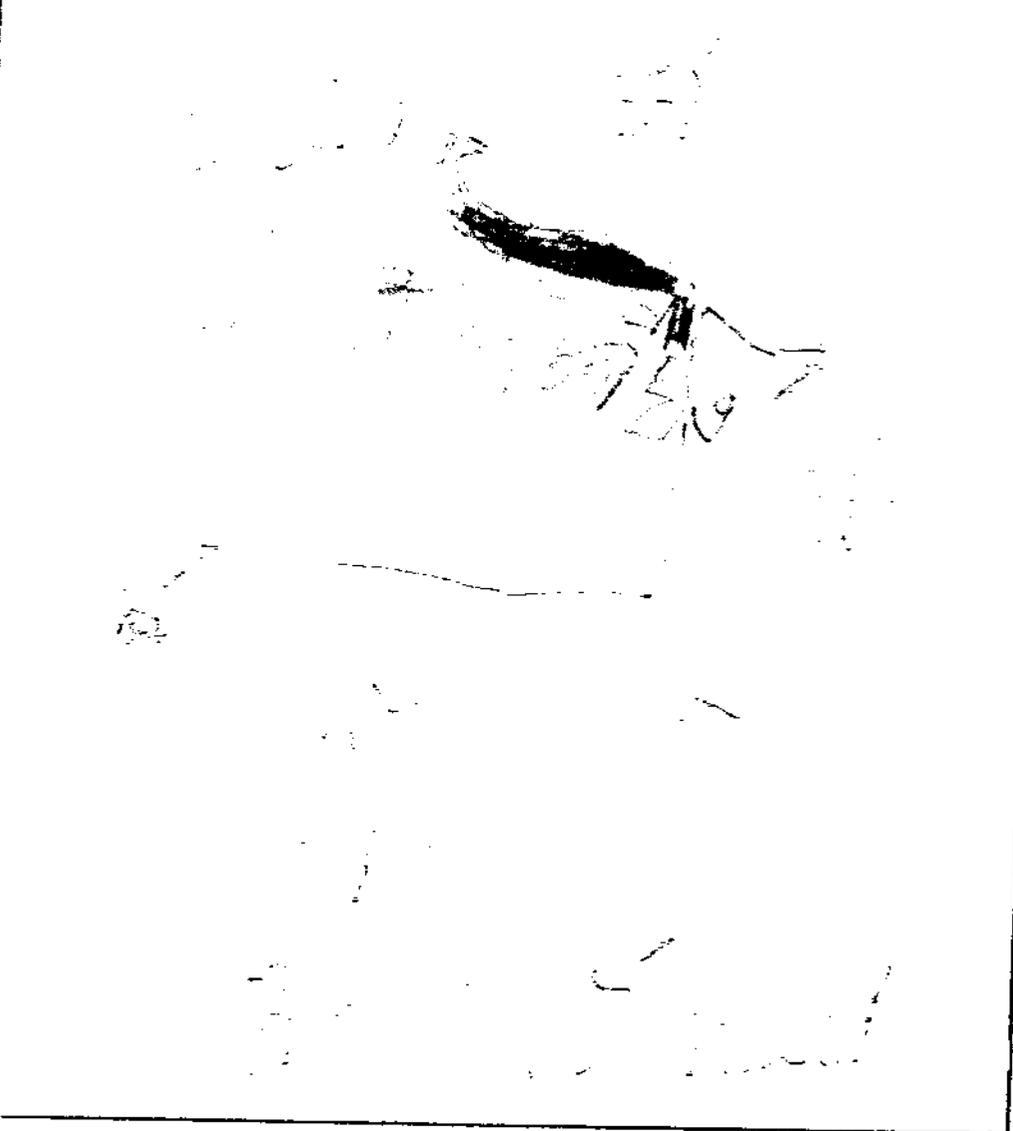
ชื่อ นามสกุล

ชื่อ นามสกุล

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่..... โรงเรียน.....

ชื่อ..... เลขที่.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	กาญจนา น้ำจันทร์
วัน เดือน ปีเกิด	17 สิงหาคม พ.ศ. 2506
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	5 หมู่ 10 ต.วังไก่อีเรือน อ. หันคา จ. ชัยนาท 17130
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดเสด็จสิงห์ อ. หันคา จ. ชัยนาท
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ (ค.ศ. 3)
ประวัติการศึกษา	2516 ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองผือ อ. ชุมแพ จ. ขอนแก่น
	2519 ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนบ้านหนองตาไก้ อ. หนองเรือ จ. ขอนแก่น
	2524 มัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5) โรงเรียนชุมแพศึกษา อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น
	2526 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.กศ. สูง) วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิชาโทวิทยาศาสตร์ทั่วไป
	2530 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิชาเอกคหกรรมศาสตร์ วิชาโทศิลปศึกษา
	2549 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม